

Medlemmer i Fauske kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Tirsdag, 02. september 2025 kl. 09.00

Møtested: Møterom Kvalhornet, 2. etg administrasjonsbygget

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
26/25	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 18. juni 2025
27/25	Oppfølging av kommunestyrets vedtak sak 106/24: Forvaltningsrevisjon «Oppfølging av politiske vedtak»
28/25	Prosjektplan eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon Salten Brann IKS: Leveranse av brannverntjenester
29/25	Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen: Momskompensasjon på utgifter til utleieboliger
30/25	Dialog med revisor
31/25	Budsjett for kontroll og tilsyn 2026
32/25	Orienteringer
33/25	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (tlf 41 21 20 00)

Valnesfjord, 25. august 2025

Per Kristen Løkås (s)
Leder kontrollutvalget

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, kommunedirektør, Salten kommunerevisjon IKS, varamedlemmer i kontrollutvalget til orientering (varamedlemmer møter kun etter særskilt innkalling)

SAK 26/25

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 18. juni 2025

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
02.09.2025

Vedlegg:

- a) Fauske kontrollutvalg: Protokoll fra utvalgets møte 18. juni 2025

Bakgrunn for saken:

Protokoll fra kontrollutvalgets forrige møte legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 18. juni 2025 godkjennes.

Røkland, 25. august 2025

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

PROTOKOLL – FAUSKE KONTROLLUTVALG

Møtedato: Onsdag, 18. juni 2025, kl 09.00 – 11.30

Møtested: Møterom Finneidfjellet, administrasjonsbygget

Saksnr.: 19/25-25/25

Til stede:

Per Kristen Løkås, leder
Audun Dahl, nestleder (fra kl 09.15)
Kathrine Moan Larsen, medlem

Forfall:

Remi Pedersen, medlem
Marit Stemland, medlem

Varamedlemmer:

Lasse Dahl møtte for Remi Pedersen.
Bjergulf Nymo møtte for Marit Stemland.

Øvrige:

Fra administrasjonen:

- Ordfører Marlen Rendal Berg, sakene 20-22/25
- Kommunedirektør Tom Erik Holteng, sakene 20-22/25
- Kommunalsjef økonomi og virksomhetsstyring May Britt Delbekk, sak 22/25
- Samfunnsøkonom Ingrid Navjord, sak 22/25

Salten kommunerevisjon IKS:

- Forvaltningsrevisor Mariell Myhre

Salten Kontrollutvalgsservice KO:

- Utvalgssekretær Ronny Seljeseth

Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader:

Audun Dahl tiltrådte møtet kl 09.15 under sak 20/25.

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
19/25	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 06. mai 2025
20/25	Drøftingssak. Evaluering av plan for eierskapskontroller
21/25	Orientering om kontraktsoppfølging, leveranse fra interkommunale selskaper
22/25	Rapport forvaltningsrevisjon: Gjennomføring av omstilling
23/25	Dialog med revisor
24/25	Orienteringer
25/25	Eventuelt

19/25 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 06. mai 2025

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 06. mai 2025 godkjennes.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 06. mai 2025 godkjennes.

20/25 Drøftingssak. Evaluering av plan for eierskapskontroller

Forslag til vedtak:

Saken legges frem for drøfting.

Omforent forslag til vedtak:

Saken tatt opp til drøfting. Kontrollutvalget vurderer endring av plan for eierskapskontroller når pågående eierskapskontroll er fullført, og det er klart for bestilling av nytt prosjekt.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tatt opp til drøfting. Kontrollutvalget vurderer endring av plan for eierskapskontroller når pågående eierskapskontroll er fullført, og det er klart for bestilling av nytt prosjekt.

21/25 Orientering om kontraktsoppfølging, leveranse fra interkommunale selskaper

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Kontrollutvalget vurderer å supplere pågående forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll Salten Brann IKS med tema kontraktsoppfølging/tjenesteleveranse. Kontrollutvalget ber revisor levere forslag til justert prosjektplan til sekretariatet innen 21. august 2025, slik at utvalget kan fatte endelig vedtak i utvalgets møte 02. september 2025.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget vurderer å supplere pågående forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll Salten Brann IKS med tema kontraktsoppfølging/tjenesteleveranse. Kontrollutvalget ber revisor levere forslag til justert prosjektplan til sekretariatet innen 21. august 2025, slik at utvalget kan fatte endelig vedtak i utvalgets møte 02. september 2025.

22/25 Rapport forvaltningsrevisjon: Gjennomføring av omstilling

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten «Gjennomføring av omstilling» er forelagt kommunestyret og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret ber kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget anmodes om at oppfølging av rapporten gjøres innen ett år.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten «Gjennomføring av omstilling» er forelagt kommunestyret og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret ber kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget anmodes om at oppfølging av rapporten gjøres innen ett år.

23/25 Dialog med revisor

Forenklet etterlevelseskontroll er under arbeid og skal være ferdigstilt innen utgangen av juni.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor har sagt opp sin stilling og har siste arbeidsdag 01. september. Tilsetting av ny er i prosess. Kontrollutvalget må ta forbehold om leveranseutfordringer i en overgangsperiode.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar dialog med revisor til orientering.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar dialog med revisor til orientering.

24/25 Orienteringer

Sekretariatet orienterte om dokumenter vedlagt saken. Neste møte i henhold til vedtatt virksomhetsplan blir tirsdag 02. september, blant annet med oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjon Oppfølging av politiske vedtak samt forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

25/25 Eventuelt

Utvalgsleder refererte fra en konferanse i regi av fagorganet FKT Forum for kontroll og tilsyn, der han har deltatt.

Ingen ytterligere saker til behandling.

Fauske, 18. juni 2025

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Utskrift sendes:

Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer,
Fauske kommune v/ ordfører og kommunedirektør
Revisor: Salten kommunerevisjon IKS

SAK 27/25

Oppfølging av kommunestyrets vedtak sak 106/24: Forvaltningsrevisjon «Oppfølging av politiske vedtak»

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
02.09.2025

Vedlegg:

- a) Salten kommunerevisjon IKS, 22.08.2024: Rapport forvaltningsrevisjon Oppfølging av politiske vedtak
- b) Fauske kommune, kommunedirektøren, 19.08.2025. Redegjørelse til kontrollutvalget "Oppfølging av politiske vedtak"

Bakgrunn for saken:

Rapport fra forvaltningsrevisjon om systemene for oppfølging av politiske vedtak ble behandlet av kontrollutvalget i møte 11. september 2024 og videre til kommunestyret i møte 24. oktober 2024, sak 106/24. Det ble her fattet følgende vedtak:

1. *Forvaltningsrevisjonsrapporten Oppfølging av politiske vedtak er forelagt kommunestyret og tas til etterretning.*
2. *Kommunestyret ber kommunedirektøren følge opp rapportens anbefalinger.*
3. *Kommunestyret ber kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget anmodes om at oppfølging av rapporten gjøres innen tredje kvartal 2025.*

I tråd med kommunestyrets vedtak og Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 skal kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak fra forvaltningsrevisjon følges opp. Rapportens konklusjon var at politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser *i stor grad* blir iverksatt som forutsatt i Fauske kommune og at kommunen *i stor grad* oppnår ønskede driftstilpasninger og besparelser. Det ble gitt følgende anbefalinger:

1. *Fauske kommune skal sikre at samtlige politiske vedtak iverksettes uten ugrunnet opphold.*
2. *Fauske kommune bør utarbeide mal for saksframlegg til kommunestyret som ivaretar det generelle behovet for å opplyse saken og innhold i vedtaksforslag.*
3. *Fauske kommune bør i sine vedtaksforslag sørge for konkrete økonomiske og driftsmessige målsetninger.*

Til behandling av saken er kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bemyndiger, bedt om møte i kontrollutvalget kl 09.00 for å redegjøre om oppfølgingen som vedtaket har fått fra administrasjonens side. Det er også bedt om en skriftlig redegjørelse og at den oversendes innen utsendelse av sakspapirene. Kommunedirektørens notat av 19.08.2025 er vedlagt saken.

Vurderinger:

Rapporten fra Salten kommunerevisjon påpekte ingen spesielt alvorlige avvik og endte med en positiv konklusjon. De tre anbefalingene som ble gitt, er likevel egnet for kontrollutvalget å følge opp for å påse at internkontrollen blir enda bedre. Notatet fra kommunedirektøren er poengtert om hvordan de ulike punktene følges opp. Kommunen har allerede en mal for saksframlegg, men på bakgrunn av forvaltningsrevisjonens anbefalinger, vil denne revideres og videreutvikles. Det vil bli utarbeidet en prosedyre for saksutredninger som blant annet vil inneholde oppgavebeskrivelser, prosessbeskrivelse, tidsfrister, roller og ansvar i saksforberedelser og vedtaksoppfølging. Prosedyren vil også inneholde føringer for hvordan økonomiske og driftsmessige målsetninger skal innarbeides i vedtaksforslag.

Kommunedirektøren skriver at arbeidet er et prioritert område og vil følges opp utover høsten. Ambisjonen er at skriftlige prosedyrer, sjekklister, brukerveiledninger og maler, skal være ferdige innen utgangen av året. Med bakgrunn i tilbakemeldingen er det naturlig at kontrollutvalget gjør en ny oppfølging av saken første møte i 2026.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 og kommunestyrets vedtak i sak 106/24 gjennomført en oppfølging av Forvaltningsrevisjon «Oppfølging av politiske vedtak».
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak følges opp. Kontrollutvalget registrerer at kommunedirektøren har en god plan for å styrke internkontrollen av vedtaksoppfølginger. Utvalget vil gjøre ny oppfølging av saken første møte i 2026.
3. Kontrollutvalgets vedtak vedlagt notat fra administrasjonen oversendes kommunestyret til orientering.

Røkland, 25. august 2025

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjon – Fauske kommune
Fuosko suohkan

Oppfølging av politiske vedtak

August 2024

FORORD

Salten kommunerevisjon IKS har på grunnlag av bestilling fra kontrollutvalget i Fauske kommune gjennomført en undersøkelse knyttet til oppfølging av politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser. Denne rapporten oppsummerer resultatene fra undersøkelsen.

Forvaltningsrevisjon er en pålagt oppgave etter kommunelovens § 23-2. Forvaltningsrevisjon innebærer å utføre systematiske undersøkelser av den kommunale tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse og økonomiske forvaltning, herunder se etter muligheter til forbedringer, eventuelt påpeke svakheter og mangler.

Salten kommunerevisjon IKS eies av kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold, og gjennomfører forvaltningsrevisjon innenfor en rekke områder.

Vi gjennomfører oppdragene i samsvar med NKRF – kontroll og revisjon i kommunene sin standard for forvaltningsrevisjon RSK 001. Krav til revisors uavhengighet følger av kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Vi har i forkant av og underveis i undersøkelsen vurdert vår egen uavhengighet overfor Fauske kommune. Vi er ikke kjent med at det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Vi takker Fauske kommune for godt samarbeid under undersøkelsen!

Bodø, 22.08.24.

Mariell Myhre
Prosjektleder, forvaltningsrevisor

Bjørn Vegard Gamst
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Innhold

FORORD	2
Sammendrag.....	5
1. Innledning.....	7
1.1 Fauske kommune og omstillingsprosessen	7
1.2 Formål og problemsstilling.....	8
1.3 Revisjonskriterier	8
1.4 Begreper og avgrensninger	8
2. Metode	9
2.1 Generelt	9
2.1.1 Dokumentgjennomgang	10
2.1.2 Intervjuer	10
2.1.3 Gjennomgang av politiske vedtak.....	10
2.1.4 Spørsmål til saksbehandlere	11
2.2 Kvalitetssikring og verifiseringsprosesser.....	11
3. Iverksettelse av politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser	12
3.1 Problemstilling 1	12
3.2 Informasjon til kommunestyret	12
3.2.1 Revisjonskriterier	12
3.2.2 Fakta	12
3.2.3 Vurdering.....	16
3.3 Oppfølging av politiske vedtak	17
3.3.1 Revisjonskriterium	17
3.3.2 Fakta	17
3.3.3 Vurdering.....	20
4. Ønskede driftstilpasninger og besparelser	20
4.1 Problemstilling 2	20
4.1.1 Revisjonskriterium	20
4.2 Iverksettelse av utvalgte politiske vedtak	21
4.2.1 Redusere bruken av vikarbyrå/innleie i omsorgssektoren	21
4.2.2 Tiltak i budsjett 2021	22

4.2.3 Etablere oppvekstsenter i Sulitjelma	24
4.2.4 Redusere matsvinn	24
4.2.5 Nedtrekk fordelt på virksomhetsområdet ref. budsjett for 2023	25
4.2.6 Finansiering av utkjøp av leasingbil- legevaktsbil	27
4.2.7 Salg av LHL-bygget på teletunet	29
4.2.8 Opparbeiding av boligtomter i Sjøheia boligfelt	30
4.2.9 Bygging av nye omsorgsboliger	31
4.3 Måloppnåelse og konsekvens	32
4.3.1 Fakta	32
4.4 Vurdering	33
5. Oppsummering og konklusjon	35
5.1 Problemstilling 1	35
5.2 Problemstilling 2	36
5.3 Anbefalinger	37
6. Kommunedirektørens uttalelse	38
7. Referanser	39
Lover og forskrifter	39
Veileder	39
Kommunens dokumenter	39
8. Vedlegg	40
Vedlegg 1 – Kommunedirektørens uttalelse	40
Vedlegg 2 – Utledelede revisjonskriterier	41

Sammendrag

I denne undersøkelsen har vi sett på oppfølging av politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser i Fauske kommune. Formålet med prosjektet har vært å finne ut om Fauske kommune følger opp politiske vedtak som innebærer driftstilpasninger og besparelser, og i hvilken grad kommunen oppfyller kommunestyrets målsetninger med vedtakene.

Følgende problemstillinger er lagt til grunn:

- 1) I hvilken grad blir politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser iverksatt som forutsatt i Fauske kommune?
- 2) I hvilken grad oppnår Fauske kommune ønskede driftstilpasninger og besparelser?

Revisjonen har innhentet og analysert relevant dokumentasjon knyttet til oppfølgingen av politiske vedtak. Det er gjennomført intervjuer med kommunedirektør, ordfører og formannskapssekretær. I tillegg er det sendt skriftlige spørsmål til 6 saksbehandlere i kommunen.

Samlet sett har revisjonen fått et inntrykk av at kommunen har en oversiktlig praksis for iverksettelse og oppfølging av politiske vedtak som innebærer driftstilpasninger og besparelser i Fauske kommune.

Oppsummert har Fauske kommune i stor grad kontroll på dette området, og dette harmonerer godt med at kommunen har blitt invitert til å vise andre kommuner hvordan de jobber med iverksettelse og oppfølging av politiske vedtak.

Når vi ser på våre vurderinger samlet, ser vi at det er funnet enkelte svakheter knyttet til oppfølgingen og iverksettelse av politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser. Selv om kommunen mangler måloppnåelse på noen punkter, vil det ikke si at administrasjonen ikke følger opp sakene på en god måte. Svakheterne vi har pekt på er ikke av en slik alvorlighet at helhetsinntrykket trekkes veldig ned.

Rapporten konkluderer med, på problemstillingen 1, **at politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser blir i stor grad iverksatt som forutsatt i Fause kommune.**

Konklusjon på problemstilling 2, **er at Fauske kommune i stor grad oppnår ønskede driftstilpasninger og besparelser.**

På bakgrunn av våre funn, vurderinger og konklusjoner slik de kommer frem i rapporten, gir vi **følgende anbefalinger:**

Det at Fauske kommune ikke har standardisert handlingene sine i forbindelse med iverksettelse og oppfølging av politiske vedtak, er en svakhet med det administrasjonen gjør i dag. Svakhetene med kommunens behandling av saker på dette området, kan henge sammen med manglende helhetlig internkontroll og rutinebeskrivelse. Siden dette forutsettes å være under utarbeidelse, og vi på denne bakgrunn ikke har valgt å ta dette med i prosjektet, vil vi ikke gi anbefalinger knyttet til dette.

1. Fauske kommune skal sikre at samtlige politiske vedtak iverksettes uten ugrunnet opphold.
2. Fauske kommune bør utarbeide mal for saksframlegg til kommunestyret som ivaretar det generelle behovet for å opplyse saken og innhold i vedtaksforslag.
3. Fauske kommune bør i sine vedtaksforslag sørge for konkrete økonomiske og driftsmessige målsetninger.

1. Innledning

«Når viljen og vedtakene er større enn ressursene»

Sitat fra kommunedirektør Fauske kommune.

1.1 Fauske kommune og omstillingsprosessen

«Ved inngangen av 2020 ble Fauske kommune oppført i ROBEK fordi kriteriet i kommuneloven § 28-1 c ikke var oppfylt. Fauske kommune hadde, og har store økonomiske utfordringer og behovet for omstilling er påkrevd. På bakgrunn av dette har kommunen siden 2020 søkt og blitt tildelt prosjektskjønnmidler til et omstillingsprosjekt med formål om å gjenvinne økonomisk kontroll, samt oppnå økonomisk bærekraft og handlefrihet i kommunen.»¹

Fauske kommune har vært fire ganger på Robek- listen og ble sist innmeldt i 2020.² Perioden 2022- 2023 som inngår i revisjonens undersøkelse, har vært preget av omstilling.

Det har underveis blitt rapportert om status i omstillingsprosjektet. Av rapporteringen kommer det frem at kommunen har hatt fokus på driftstilpasninger, kutt og stanse å akkumulere nye driftsutgifter.³ Målsetningen er å oppnå bedre kostnadskontroll. Det ble oppgitt at følgende er gjeldende for budsjettet 2022- 23⁴:

- Reduksjon i driftskostnader
- Nedbemanning
- Reduksjon i tjenestevolum
- Budsjettdisiplin
- Omstillingsprosjekt
- Samspill og samarbeid
- Ledere og medarbeidere
- Ny organisasjonskultur

I forbindelse med omstillingsprosjektet, har Fauske kommune blitt invitert til andre kommuner for å fortelle om denne prosessen de har vært gjennom fra 2021 til i dag, hvordan de følger opp politiske vedtak, og vedtaksrapportering til kommunestyret. Kommunedirektør har blant annet deltatt på Topplederprogram⁵ i januar 2024, med foredraget «Når viljen og vedtakene er større enn ressursene».

¹ Sitert fra rapport (31.01.2024): Underveisrapportering omstillingsprosjektet.

² Oversikt Robek historikk 2011- 2024. Hentet fra regjeringen.no.

³ Hentet fra rapport (31.01.2024): Underveisrapportering omstillingsprosjektet.

⁴ Hentet fra rapport (31.01.2024): Underveisrapportering omstillingsprosjektet.

⁵ Norsk Kommunedirektørforum. Program for kommunedirektører/rådmenn/fylkeskommunedirektører 17-18.januar 2024.

1.2 Formål og problemsstilling

Prosjektet ble bestilt av kontrollutvalget i Fauske kommune 07.12.23, i sak 28/23. Formålet med prosjektet er å finne ut om Fauske kommune følger opp politiske vedtak som innebærer driftstilpasninger og besparelser, og i hvilken grad de oppfyller kommunestyrets målsetninger med vedtakene.

Vi har satt opp følgende problemstillinger:

1. I hvilken grad blir politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser iverksatt som forutsatt i Fauske kommune?
2. I hvilken grad oppnår Fauske kommune ønskede driftstilpasninger og besparelser?

1.3 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal bli vurdert opp mot. Kriteriene er utledet fra autoritative kilder i samsvar med kravene i gjeldende standard for forvaltningsrevisjon.

I dette prosjektet er revisjonskriteriene i hovedsak hentet fra kommuneloven, samt ytterlige kriterier fra hvert politiske vedtak. Kriteriene er presentert innledningsvis under hvert tema. Utledningen til revisjonskriteriene følger som vedlegg 2 til rapporten.

Kriteriene er ikke nødvendigvis uttømmende for ethvert krav som stilles til alle sider av arbeidet innenfor området. Kriteriene er oppstilt etter revisjonens vurdering av hva som er det sentrale på området, basert på en vurdering av virksomhetens egenart og regelverket den forvalter.

1.4 Begreper og avgrensninger

- **Administrasjonen/saksbehandlere:** I prosjektet bruker vi begge betegnelse for å referere til den del av den kommunale virksomheten som ledes av kommunedirektøren.
- **Driftstilpasninger og besparelser:** Vi ser i prosjektet på politiske vedtak som omhandler driftstilpasninger og besparelser. Selv om vi enkelte plasser kun bruker betegnelsen politiske vedtak, er det slike vedtak vi referer til.

2. Metode

2.1 Generelt

Forvaltningsrevisjonsprosjektet er gjennomført i henhold til NKRF sin Standard for Forvaltningsrevisjon, RSK001. Standarden angir hva som er god kommunal revisjonsskikk innen forvaltningsrevisjonsfeltet, og består av krav og anbefalinger knyttet til hvordan en forvaltningsrevisjon skal gjennomføres.

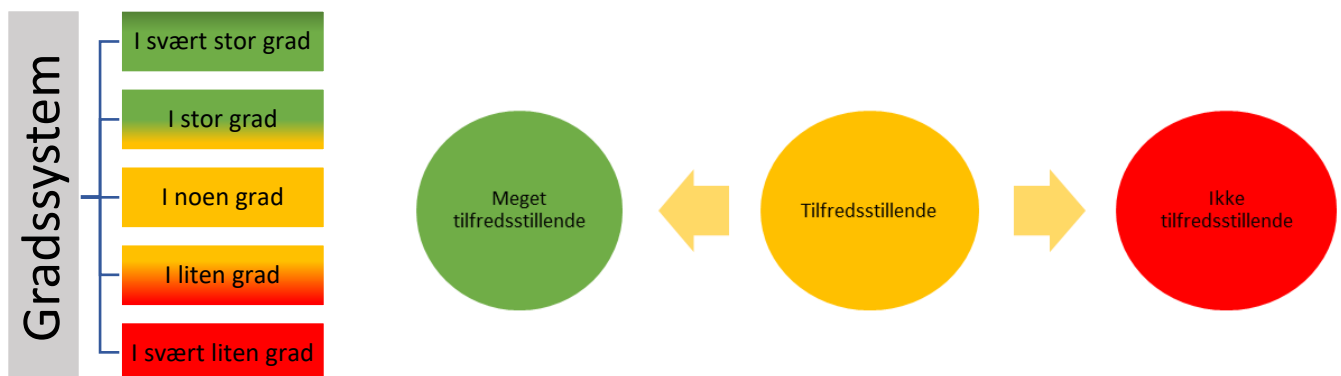
Revisors kontaktperson i gjennomføringen av forvaltningsrevisjonen har vært kommunedirektøren i Fauske kommune. Oppstartsmøte for forvaltningsrevisjonen ble avholdt 21.02.24.

I henhold til standarden skal revisor innhente data i tilstrekkelig omfang til å kunne besvare prosjektets problemstillinger og å gjøre velbegrunnede vurderinger. Vi har derfor etterstrebet å benytte oss av kildetriangulering for å styrke rapportens pålitelighet og gyldighet, dette vil si å innhente data om samme forhold gjennom flere ulike metoder. Hovedsakelig har vi brukt dokumentstudier og intervjuer som kildemateriale, men vi har også samlet inn data gjennom skriftlige spørsmål til saksbehandlere/administrasjonen.

Revisjonen har fått opplyst av kommunen at det nå arbeides med å få i gang et mer helhetlig og systematisert internkontrollsystem og rutinebeskrivelser. På denne bakgrunn og for å avgrense undersøkelsen, retter prosjektet seg mot om kommunen oppfyller kommunestyrets målsetninger med vedtakene, uten å vurdere om kommunen har et fungerende helhetlig internkontrollsystem.

Samlet sett mener vi at datagrunnlaget gir et tilfredsstillende pålitelig og gyldig grunnlag for våre vurderinger og konklusjoner.

Konklusjonene i rapporten relaterer seg til gradssystemet nedenfor:

2.1.1 Dokumentgjennomgang

I prosjektet har vi innhentet dokumentasjon og informasjon fra Fauske kommune. Sentralt i gjennomgangen har vært:

- Vedtaksrapporter til kommunestyret
- Saksutredninger og protokoller fra kommunestyremøter
- Økonomi- og handlingsplaner
- Økonomimeldinger
- Årsbudsjetter
- Økonomi- og finansreglement
- Rapport om omstillingsprosjektet.

2.1.2 Intervjuer

Vi har innhentet informasjon gjennom intervju med kommunedirektør, ordfører og formannskapssekretær.

Det ble valgt å gjøre intervju med disse, da det ble vurdert at disse samlet kunne gi revisjonen et bilde av hvordan oppfølgingen av politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser er i praksis. Intervjuene kunne også gi informasjon om forholdet mellom administrasjonen og politikerne.

2.1.3 Gjennomgang av politiske vedtak

For å besvare problemstillingene har vi gjort et utvalg av vedtak for nærmere undersøkelse. Vi har hentet ut kriterier fra de utvalgte vedtakene, og vil se på om administrasjonen iverksetter kommunestyrets vedtak i tråd med de folkevalgtes intensjon. Vedtakene som inngår i denne undersøkelsen, er fra perioden 2021- 2023. Perioden er valgt ut på bakgrunn av at det nye systemet med vedtaksrapportering som ble innført i 2021 i kommunen, og at det skulle gå noe tid fra arbeidet med omstilling ble påbegynt i 2020.

Bestillingen fra kontrollutvalget inneholdt føringer om å velge ut vedtak knyttet til driftstilpasninger og besparelser. Vi har valgt å se på vedtak truffet av kommunestyret, for å avgrense undersøkelsen. Revisor har gjennomgått saker behandlet i kommunestyret i den aktuelle tidsperioden, og gjort et utvalg av vedtak for nærmere undersøkelse. Ved utvelgelse av vedtak har vi vektlagt å få med vedtak fra ulike deler av kommunens virksomhet. Vi har også bedt om innspill fra administrasjonen/kommunedirektør om vedtak de ønsker fokus på. Også noen av disse er tatt med i prosjektet.

Ved valg av tidsperiode, har vi også vektlagt at det må ha gått noe tid fra vedtakene ble fattet, slik at kommuneadministrasjonen skal ha hatt mulighet til å gjennomføre tiltakene. Utvalget av vedtak representerer etter vårt syn et godt bilde på variasjon i saker som omhandler

driftstilpasninger og besparelser. Vi har valgt ut 9 vedtak. Vår vurdering er at dette utgjør et tilstrekkelig utvalg av vedtak, og kan bidra til å gi et bilde på administrasjonens iverksettelse av kommunale vedtak.

Vi har i tillegg valgt å vise til andre vedtak der det er relevant i rapporten. Dette grepet er brukt for å eksemplifisere, og ikke en del av gjennomgangen i utvalgte vedtak under rapportens del 2.

2.1.4 Spørsmål til saksbehandlere

For å få informasjon om hvordan de enkelte vedtakene er fulgt opp, sendte vi konkrete spørsmål om saksbehandlingen av disse vedtakene til saksbehandlerne/administrasjonen. Dette utgjorde til sammen 6 forskjellige saksbehandlere, inkludert kommunedirektør. Kommunen koordinerte informasjonsinnhenting internt, og vi fikk en skriftlig tilbakemelding tilknyttet det enkelte vedtak. Saksbehandlerne fikk også generelle spørsmål om oppfølgingen av politiske vedtak, for å kunne gi revisjonen et bilde av kommunens arbeid på dette området.

2.2 Kvalitetssikring og verifiseringsprosesser

Denne forvaltningsrevisjon er gjennomført og kvalitetssikret etter kravene i RSK 001 og Salten kommunerevisjons interne kvalitetssikringssystem for forvaltningsrevisjon.

Et utkast til rapporten har blitt oversendt kommunedirektøren til uttalelse. Kommunedirektørens uttalelse er lagt ved i sin helhet som vedlegg 1 til rapporten.

3. Iverksettelse av politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser

3.1 Problemstilling 1

1. I hvilken grad blir politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser iverksatt som forutsatt i Fauske kommune?

3.2 Informasjon til kommunestyret

Vi behandler i det følgende kriterier knyttet til informasjon til kommunestyret. For å skille underveisrapportering fra årlig rapportering, har vi valgt å omtale kriteriene 2 og 3 under to forskjellige punkter.

3.2.1 Revisjonskriterier

1. Politiske vedtak skal iverksettes av kommuneadministrasjonen uten ugrunnet opphold.
2. Kommuneadministrasjonen skal årlig rapportere om oppfølging av politiske vedtak til kommunestyret.
3. Dersom vedtak fattet i kommunestyret ikke lar seg iverksette, skal kommuneadministrasjonen informere det aktuelle politiske organ om forholdet uten ugrunnet opphold.

3.2.2 Fakta

3.2.2.1 Ugrunnet opphold

Gjennom intervjuene kommer det frem at kommunen ikke skriftlig har definert hva som regnes som «uten ugrunnet opphold». Rutinebeskrivelsen for innholdet i politiske vedlegg er ikke ferdigstilt på tidspunktet for undersøkelsen. Et gjennomgående syn blant kommuneadministrasjonen, slik det kommer frem i intervjuer og skriftlige spørsmål, er likevel at vedtak skal iverksettes så raskt det lar seg gjøre. Eventuelle forsinkelser må være saklig begrunnet, og det folkevalgte organ må få tilbakemelding så raskt det lar seg gjøre.

Det er ifølge kommunedirektør, først og fremst et mål og følge opp politiske vedtak og løse oppdraget til kommunen med å gi tjenester til innbyggerne. Rutinebeskrivelsen er viktig, men ferdigstillelse prioriteres ikke over andre forhold som gjelder driften av kommunen. Kommunedirektøren gir likevel uttrykk for en forståelse av at saksbehandlere har relativt lik oppfatning av at iverksettelse må gjennomføres så fort som mulig.

På spørsmål fra revisor om kommunestyret opplever at politiske vedtak iverksettes av administrasjonen uten ugrunnet opphold, svarer ordfører at dette i all hovedsak skjer.

Samtidig får kommunestyret tilbakemeldinger på at enkelte saker må utsettes, eller prioriteres på en annen måte når det er nødvendig. Kommunedirektør oppgir at de administrasjonen løser anslagsvis minst 80 prosent av sakene fortløpende, og innen forventet tid.

Ordfører opplyser om at kommunestyret enkelte ganger har purret på status i saker. Et eksempel er vedtak som gjelder storkjøkkendrift inn i sykehjemmet. På nåværende tidspunkt har kommunen driften i leide lokaler, som er kostbart å drifte. Målet er å få flyttet storkjøkkendriften til sykehjemmet.

Administrasjonen går tilbake til kommunestyret med prioriteringssaker for å få vite hvordan de ønsker at det skal prioriteres, når det er fattet vedtak der «alle» sakene forventes løst på samme tid. Det er ifølge kommunedirektør ikke tilgjengelige ressurser i administrasjonen til å håndtere alt på samme tid. Derfor er det nødvendig at kommunestyret prioriterer.

3.2.2.3 Årlig rapportering til kommunestyret

Kommunestyret får rapport på vedtaksoppfølging to ganger i året. Oversikten er i formatet Excel- regneark. Ordfører beskriver skjemaet som:

«Oversiktlig og fint for politikerne.»

Skjemaet gir blant annet informasjon om utsettelse, og holdes oppdatert. Det ville ifølge ordfører vært hensiktsmessig å innføre noe liknende for formannskapet, da de opplever å ha dårligere oversikt der. Samtidig trekker ordfører frem at formannskapet vedtak som hovedregel er av mindre betydning sammenlignet med kommunestyret. Både formannskapssekretær og ordfører sier at kommunestyret er fornøyd med rapporteringen i skjemaet.

Administrasjonen har gjennom skjemaet for vedtaksrapportering, også en intern oversikt over egen oppfølging av vedtak. Revisor har gjennomgått skjemaet for vedtaksrapportering. Skjemaet inneholder en presentasjon av hver sak, status på oppfølging, et felt for status/avvik, og en kort beskrivelse av status og tidsfrist. Status på oppfølging blir i vedtaksrapporteringen illustrert ved hjelp av gradering og visualisering med fargekodene grønt, gult og rødt. Gradering angir status i hvor langt administrasjonen er kommet i oppfølgingen av politiske vedtak i kommunestyret. Det blir også lagt ved lenke til informasjon som gjør at man kan spore aktivitetene til det spesifikke politiske vedtaket.

Fauske kommune bruker det elektroniske saks- og arkivsystemet Websak Focus. Der det er aktuelt kan saksbehandlerne sende *Melding om vedtak* fra WebSak Focus. I slike tilfeller kan det være *Melding om vedtak* i en klagebehandling der klager gjennom meldingen blir kjent med vedtaket fra klagebehandlingsorganet. Det kan også være *Melding om vedtak* til Statsforvalteren i forbindelse med kommunestyrets budsjettbehandling. Vedtaket blir på

denne måten lagret i tilhørende arkivsak i Websak Focus, og det blir på den måten mulig å kontrollere om oppfølging av vedtaket er iverksatt.

Saksbehandlere/ledere fører her i skjemaet for vedtaksrapportering, status for oppfølging av vedtak truffet av kommunestyret. I hovedsak skal oversikten utarbeides fortløpende, men formannskapssekretær forteller at det er en utfordring å få dette til i praksis. Skjema fylles ofte ikke ut av saksbehandlerne før de får påminnelse på dette. Det blir i noen tilfeller laget nye versjoner av skjemaet, som gjør at saksbehandlerne må samkjøre disse. I skriftlige spørsmål sendt ut til saksbehandlerne kommer det frem at enhetsleder besørger for rapportering på vegne av ansatte i egen enhet, dersom det er noen saksbehandlere som ikke lengre er i kommunen.

I tillegg til vedtaksrapporteringen er det innført tiltakskort for tiltak som foreslås fra administrasjonen, hvor tiltakenes konsekvens og besparelse beskrives. Dette beskrives helt ned på enhetsnivå, slik at politikken er godt informert. Ordfører opplyser om at dette har gjort det enklere for politikerne å følge opp tiltakene. Samtidig har det vært viktig i prosessen kommunen har vært gjennom med store nedtrekk.

Nedenfor presenteres et eksempel fra vedtaksrapportering 2023, hvor administrasjonen melder tilbake til kommunestyret.

- Sak 115/21 Oppvekst og kultur: Kommunedirektøren bes se på om kulturskolen kan inngå i et samarbeid med nabokommunene. Her ble det under status rapportert om at saken må utredes ytterligere, og at det i økonomiplanen er satt til å effektueres i 2024.

*Revisor vil bemerke at saken som presenteres her, blir brukt som et eksempel og er ikke en del av gjennomgangen av utvalgte vedtak under behandlingen av problemstilling 2.

Det er kommunedirektør som rutinemessig følger opp at vedtakene blir rapportert i skjema for vedtaksrapportering, og at saken kommer tilbake til saksbehandleren som har forberedt saken. Vi har fått opplyst at sakene som hovedregel går først til kommunalsjef og deretter til kommunedirektør, slik at det blir en dobbelt kontroll.

3.2.2.3 Vedtak som ikke lar seg iverksette

Kommuneloven angir at hvis kommunedirektøren blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettingen av vedtaket, skal kommunedirektøren gjøre det folkevalgte organet oppmerksom på dette på en egnet måte.

Kommunedirektøren ser at det kan være enkelte saker som tar lengre tid å iverksette, men da rapporteres dette om i vedtaksloggen som kommunestyret får to ganger i året. Dette gjelder særlig utfordrende og komplekse saker. Videre har kommunedirektør et inntrykk av en relativ lik oppfatning i administrasjonen at det skal gis svar/orientering til kommunestyret om vedtak som ikke lar seg iverksette.

På spørsmål om kommunedirektøren kjenner til vedtak der iverksettelse har tatt for lang tid, er svaret at dette ikke gjelder mange vedtak. Saksbehandlerne fikk også spørsmål om de kjenner til vedtak som ikke har blitt iverksatt, eller har blitt iverksatt for sent. Tre av seks saksbehandlere svarte «nei» på begge spørsmålene, mens resterende tre svarte at de kjenner til vedtak som ikke har blitt iverksatt eller iverksatt for sent.

Ifølge kommunedirektør har utbygging av personell, som en konsekvens, ført til utsettelse i iverksettelse av vedtak. Utfordringene har det i tillegg til rapportering i vedtaksrapporten, også blitt rapportert om i tertialrapportene. Kommunedirektør opplyser om at det kan hende noen saker blir liggende «på vent» fordi vedtaket er omfattende, og for kostbart. Kommunen kan ikke starte opp noe de ikke har ressurser til.

Vedtaket om å bygge omsorgsboliger, trekkes frem av ordfører som et eksempel på et vedtak som har vært utfordrende å iverksette. Kommunestyret vedtok bygging av omsorgsboliger forrige valgperiode, men dette er ikke iverksatt enda, på tidspunktet for undersøkelsen.

Et annet eksempel, ifølge ordfører og kommunedirektør, er vedtak knyttet til Fauna KF. Næringsselskapet Fauna KF er ikke en egen juridisk enhet, men er underlagt de samme reglene som øvrig kommunal virksomhet. Selskapet er ikke under kommunedirektørens ledelse, men under daglig leders ledelse. Iverksettelsen har tatt lengre tid knyttet til prosessen med å gå fra leide lokaler til eide lokaler. Både ordfører og kommunedirektør forteller at det har vært vanskelig å følge opp sakene grunnet organiseringen. Beslutningene som tas, må gjennom styret. Av den grunn er det ifølge kommunedirektør, utfordrende å påvirke beslutningene som tas. For å følge opp saker til Fauna KF, har kommunedirektør bedt om å være observatør i styret.

Proessen ordfører og kommunedirektør beskriver, ble blant annet behandlet i kommunestyret i 2023.

I vedtaksrapportene fra 2021- 2023 har administrasjonen rapportert til kommunestyret om Fauna KF. Følgende ble rapportert til kommunestyret:

- Vedtaksrapport 2021: Her ble det rapportert om årsregnskap og årsberetning 2020, eierstrategi 2021- 2024, oppnevning av medlemmer til styret i Fauna KF 2021. Vedtakene fikk status fullført og avsluttet.
- Vedtaksrapport 2022: I første vedtaksrapport ble det rapportert om årsregnskap - og årsberetning 2021, og oppnevning av medlemmer til styret i Fauna KF 2022. Sakene fikk status som fullført. I tillegg ble det rapportert om sak 115/21 igangsette et utviklingsprosjekt på brannstasjonstomten og områdene rundt. Det fremgikk ikke status på vedtaket. Andre vedtaksrapport inneholdt tilsvarende rapporteringen, og status på vedtaksoppfølgingen.

Revisor har gjennomgått kommunens vedtaksrapporter for 2021- 2022. I vedtaksrapportene fra 2021- 2023, har administrasjonen rapportert om følgende vedtak, hvor oppfølgingen ikke er avsluttet:

- Vedtaksrapport 2021: En sak som ikke anses avsluttet.
- Vedtaksrapport 2022: 19 saker som ikke anses avsluttet.
- Vedtaksrapport 2023: 10 saker som ikke anses avsluttet.

Videre viser eksemplene under til forsinkelser i iverksettingen i to saker:

- Sak 041/21 Sikring av Farvikbekken- endring av finansiering. Her blir det i vedtaksrapport 2021 redegjort for at vedtaket er i prosess, men at det kan være avvik i saken eller saken er forsinket. Videre blir det rapportert om følgende status: «*Sak fremlagt til orientering, ny finansieringsplan kommer når det blir kjent kostnad eller utlysning av konkurranse*».
- Sak 70/23 Beslutning vedrørende ansvarlig lån Galavano Tia AS. Her redegjøres det for at saken er i prosess, men forsinket. Under beskrivelse av status, står det at saken ble utsatt inntil videre i påvente av ny behandling.

*Revisor vil bemerke at sakene som presenteres her, er hentet ut som eksempler, og ikke en del av gjennomgangen av utvalgte vedtak under behandlingen av problemstilling 2.

3.2.3 Vurdering

Det å vurdere om de politiske vedtakene i kommunen er blitt iverksatt «uten ugrunnet opphold», vil i stor grad være basert på skjønn.

Selv om kommunen ikke har utarbeidet en ferdig skriftlig rutine og ikke har definert hva som menes med ugrunnet opphold, er det revisjonens vurdering at administrasjonen legger til rette for å iverksette vedtak uten ugrunnet opphold.

Datamaterialet viser at det er eksempler på at det er vedtak som det har tatt lang tid å iverksette. Revisjonen kan ikke generalisere ut fra det begrensede utvalget av vedtak vi har sett på og fått eksempler på. Vi legger ikke avgjørende vekt på dette i vår vurdering, men vil likevel komme med en anbefaling knyttet til dette.

Vi finner det sannsynliggjort at politiske vedtak i all hovedsak blir iverksatt av kommuneadministrasjonen uten ugrunnet opphold.

For politikere i kommunestyret kan det være vanskelig å tilegne seg tilstrekkelig informasjon om kommunestyrets vedtak som ikke lar seg iverksette, om ikke administrasjonen jevnlig rapporterer om status på iverksetting. Revisor vurderer at det er en fordel at administrasjonen rapporterer to ganger i året til kommunestyret på vedtaksrapportering.

Kriteriet om årlig rapportering til kommunestyret er oppfylt.

Samtidig vil vi påpeke at det er fare for dobbeltlagring og manglende kontinuitet i oppdateringene utgjør en svakhet i praksisen. Kommunedirektøren kvalitetssikrer skjemaet før det sendes til kommunestyret. Med en mer lik behandling og bedre kontinuitet, hadde prosessen blitt mindre avhengig av kvalitetssikring og nøkkelpersoner.

Samlet sett har revisjonen fått et inntrykk av at kommunen har en oversiktlig praksis. Enkelte saker har tatt lengre tid å iverksette eller har ikke latt seg iverksette. Slik som eksempelvis vedtak om sikring av Farvikkbekken og beslutning vedrørende lån til Galavano Tia. Revisors vurdering er at saker som ikke lar seg iverksette, rapporteres om i vedtaksloggen. Videre vurderer vi at kommuneadministrasjonen har tydelig rapportering til kommunestyret om status på gjennomføringen av politiske vedtak.

Kriteriet om informasjon til det aktuelle politiske organ dersom vedtak fattet i kommunestyret ikke lar seg iverksette, anses oppfylt.

3.3 Oppfølging av politiske vedtak

3.3.1 Revisjonskriterium

4. Ved oppfølging av politiske vedtak bør kommunedirektøren sørge for:

- Registrering av politiske vedtak.
- Avklaring av vedtakets innhold.
- Ansvars plassering for oppfølging av politiske vedtak.

3.3.2 Fakta

Ettersom undersøkelsen er avgrenset mot å se på interkontrollen, har vi samlet fakta om hvordan kommunen faktisk ivaretar disse stegene i saksbehandlingen.

Registrering av politiske vedtak

Når det er gjort endelig politisk vedtak i en sak, opprettes det et vedtak i møtemodulen i Websak Focus. Dette genererer en saksprotokoll for møtet, som legges i arkivsaken for saksframlegget. Saksbehandler får så e-post om at det har kommet en ny sak for oppfølging. I Websak Focus ligger oversikt over sakene som den enkelte saksbehandler har blitt tildelt. Saken blir på denne måten først registrert i Websak Focus, før den utredes. Før et vedtak blir fattet, behandler ledergruppen sakene som skal til politisk behandling.

Formannskapssekretær forteller i intervju at saksbehandlerne får opplæring i hvordan de skal registrere politiske vedtak i Websak Focus. I tillegg får saksbehandlerne tilgang på opplæringsmoduler som ligger i Teams.

Avklaring av vedtakets innhold

Det blir på forhånd bestemt om saksbehandlerne skal delta i de politiske møtene for å følge saken, ifølge kommunedirektøren. Ved en slik deltakelse, gjennomgås det etter møtet hva det endelige vedtaket ble, og avklaring på hva det innebærer. Deretter havner vedtaket i vedtaksloggen, hvor det rapporteres om hva som skjer i saken.

Når en sak er vedtatt, har kommunedirektør og kommunalsjef(er) en gjennomgang av vedtaket og tolker det. En gang i uken har de koordineringsmøte, og da sikres det lik forståelse av vedtakene. I tillegg gjennomføres det ukentlig postmøte med ordfører, varaordfører, kommunedirektør, formannskapssekretær og kommunikasjonsrådgiver. Her har de og en gjennomgang og eventuelle avklaringer med vedtak.

En reell utfordring slik ordfører ser det, er at skrevne ord kan tolkes på flere måter. Enkelte vedtak kunne ifølge ordfører, med fordel vært mer presise. Her må kommunestyret, på samme måte som kommunedirektør, melde tilbake ved behov for konkretisering. Kommunestyret opplever at de i enkelte tilfeller må etterspørre vedlegg og bakgrunnsinformasjon.

Saksbehandlerne fikk av revisjonen spørsmål om de opplever at vedtakene fra kommunestyret er formulert på en måte som gjør de lett å iverksette. En av saksbehandlerne svarte følgende:

«Det hender at vedtak fra kommunestyret er formulert på en måte som gjør at de ikke er lett å iverksette. Dette gjelder særlig verbalt forslag.»

En annen saksbehandler svarte på samme spørsmål:

«Stort sett er det lett å forstå. Noen vedtaksformuleringer er dog litt for lang. Det blir mye prosa og det kan være utfordrende å hente ut essensen i selve vedtak (hva kommunedirektøren får bestilling om å utføre).»

Styringsdialogen mellom politikerne og administrasjonen blir beskrevet som bedre enn den har vært tidligere, både av kommunedirektør og ordfører. Tilbakemeldinger fra administrasjonen til kommunestyret, oppleves å bli tatt til etterretning. Nåværende ordfører satt i forrige valgperiode også. Dialog om avklaringer av innhold i saker, anses som god.

Etter vedtak, tilbakeføres saken til samme saksbehandler for iverksettelse. Saksbehandlers utredning kvalitetssikres av kommunalsjef, før den går videre til kommunedirektøren. Alle saker kvalitetssikres av kommunedirektør gjennom saksbehandlingssystemet Websak Focus. Det blir dermed en dobbel kontroll av sakene. For vedtak eksempelvis innenfor helse og omsorg, er det en egen styringsgruppe for ledere og rådgivere. Formelt ansvar for oppfølging av politiske vedtak, ligger innenfor den sektoren, hos kommunalsjef helse og omsorg.

I tillegg undersøker kommunedirektør om vedtaket inneholder nødvendige opplysninger, enten i kommunestyremøte eller når saken kommer til administrasjonen. Dersom innholdet i vedtaket er uklart, går det tilbake til kommunestyret. Administrasjonen går også tilbake til kommunestyret med prioriteringssaker for å vite hvordan politikerne vil at sakene skal prioriteres. Ved uklarheter i et vedtak, forteller saksbehandlerne at administrasjonen involverer kommunedirektør og eventuelt ordfører, eller forslagsstiller for konkretisering av vedtaket. En av saksbehandlerne oppgir at gjennom kommunedirektør blir det forsøkt å få klarhet/forståelse i vedtak som er uklare.

Kommunedirektør forteller at kommunen jobber med å finne et handlingsrom mellom det som er lov, anbefalt og smart med tanke på kommunens økonomiske situasjon. Kommunedirektør prøver å være selvransakende og reflektere over om det åpnes nok opp for dette mulighetsrommet ved avklaring av vedtakets innhold. Ifølge kommunedirektør kan noen vedtaksformuleringer være litt for omfattende. Det kan bli mye «prosa», og kan være utfordrende å hente ut essensen i selva vedtaket, altså hvilke målsetninger administrasjonen får bestilling om å iverksette.

I intervjuet trekker ordfører frem en sak hvor det kan være vanskelig å forstå behovet og inntjeningen med vedtaket, herunder betaling for parkering på utfartssteder:

- Sak 010/21 og 030/21 kommunestyret, den 25.02.21 og 11.03.21. Forslag til nye satser utfartsparkering.

Her knytter problemstillingen som ordfører tar opp, seg til om vedtakene innebærer økt utgifter sammenlignet med inntekter.

*Revisor vil bemerke at saken som presenteres her, blir brukt som eksempel, og ikke en del av gjennomgangen av utvalgte vedtak under behandlingen av problemstilling 2.

Ansvars plassering for oppfølging av politiske vedtak

Ansvar for å se til at vedtakene blir fulgt opp er tillagt kommunedirektøren.

Kommunedirektøren forteller i intervju om ansvaret for å følge opp at vedtakene blir iverksatt og hvordan dette ivaretas. Ansvaret innebærer å følge opp at vedtakene blir registrert i skjemaet, og se til at saken kommer tilbake til saksbehandleren som har forberedt den.

På spørsmål til saksbehandlere på hvor «bestillingen»/oppgaven kommer fra, oppgir en av saksbehandlerne:

- At bestillingen/oppgaven kan komme fra politisk sekretær via saksbehandlingssystemet, eller fra kommunalsjef som er nærmeste overordnede.
- Eller fra et styringsgruppemøte for sektoren.

3.3.3 Vurdering

Undersøkelsen viser at kommunen har en godt etablert praksis for registrering og oppfølging av politiske vedtak. I tillegg gjennomføres det en dobbelt kontroll av vedtakene, og avklaring av vedtakets innhold og ansvars plassering for oppfølging blir gjort. Revisjonen vurderer dette som et egnet tiltak for å sikre forsvarlig saksutredning.

Fauske kommune har imidlertid ingen skriftlige rutiner for saksutredninger eller avklaring av vedtakets innhold. Enkelte vedtak kunne slik ordfører ser det, vært mer spisset og konkretisert.

Slik revisjonen vurderer det, er det blant annet risiko forbundet med at det ikke er skriftlig mal for arbeidet. Dette fører til at praksisen i stor grad er avhengig av nøkkelpersoner for å sikre tilstrekkelig utredning av saker.

Vi har fått opplyst hvordan avklaring av vedtakets innhold i praksis gjøres, men en skriftliggjort mal for saksutredning ville kunne bidra til å sikre dette. I tillegg vil det kunne innebære en tydeligere avklaring av vedtakets innhold. Vi har ikke lagt avgjørende vekt på dette i vår vurdering, da dette forutsettes av kommunen til å være under utarbeidelse.

Det er revisjonens vurdering at praksisen for registrering, avklaring og ansvars plassering av politiske vedtak, i stor grad er i overensstemmelse med kravene.

Revisors vurdering er at det er etablert en oversiktlig praksis, og kriteriene vurderes som oppfylt.

4. Ønskede driftstilpasninger og besparelser

I denne delen beskriver vi de 9 utvalgte vedtakene i tilfeldig rekkefølge.

Vi vil først gjennomgå fakta for hvert enkelt vedtak og vurdere oppfyllelsen av kriterier hentet fra vedtakene. Avslutningsvis vil vi behandle kriteriet om generell måloppnåelse og vurdere dette også på bakgrunn av fakta fra gjennomgangen av vedtakene.

I dette kapittelet vil vi forsøke å si noe generelt om kommunens mulighet til måloppnåelse ved iverksetting av vedtak, innenfor dagens rammer for behandling av slike saker.

4.1 Problemstilling 2

2. I hvilken grad oppnår Fauske kommune ønskede driftstilpasninger og besparelser?

4.1.1 Revisjonskriterium

På bakgrunn av problemstillingen har vi satt opp et generelt kriterium. De resterende

kriteriene er hentet fra vedtakene vi har gjennomgått.

1. Kommuneadministrasjonen skal iverksette kommunestyrets vedtak i tråd med vedtakenes målsetninger.

4.2 Iverksettelse av utvalgte politiske vedtak

4.2.1 Redusere bruken av vikarbyrå/innleie i omsorgssektoren

Kommunestyret sak 115/21. Helse og omsorg, budsjett 2022- økonomiplan 22- 25 (verbalforslag).

Kriterium:

- Fauske kommune skal redusere bruken av vikarbyrå/innleie i omsorgssektoren og ha en målsetning om å øke bruken av heltid. I 2022 og ut økonomiplanperioden må arbeidet for å øke bruk av heltid og større stillingsbrøk for deltid intensiveres.

Oppfølging:

I vedtaksrapport 2022 ble verbalforslaget gjengitt. Saken ble rangert som fullført, med begrunnelse om at samhandlingsområdet har redusert bruken av vikarbyrå betraktelig i 2021. Videre kommer det frem at arbeidet med organisering og oppgaveglidning i helse og omsorgstjenesten fortsetter. Fauske kommunes helse og omsorgstjeneste scorer høyt i bruk av heltid og skal også i fortsettelsen ha fokus på dette.

Vurdering:

Revisor bemerker at vedtaket ikke presiserer hvor mye innleie av helsepersonell skal reduseres. Vedtaket gjør heller ikke rede for hvor mye bruken av heltid skal økes. Det er ikke satt en uttalt økonomisk målsetning, dersom vedtaket skal medføre besparelse. På denne bakgrunn kan det være utfordrende å vite hva som skal til for å oppfylle vedtakets målsetninger. Slik vedtaket står, vil enhver reduksjon i innleie og økning av bruk av heltid, føre til at målet med vedtaket er oppnådd.

Basert på opplysningene vi har fått om gjennomføringen av vedtaket, vil begge vedtakspunktene være oppfylt.

4.2.2 Tiltak i budsjett 2021

Tiltak i budsjett 2021.

Kriterier:

- Redusert andel lederlønn: Som en konsekvens av at NAV leders lønn som en del av vertskommunesamarbeidet skal fordeles mellom flere kommuner, reduseres kommunenes andel. Det forventes en besparelse på 285 000, – per år.
- Vertskommunebidrag: Gjennom vertskommuneavtalen for sosiale tjenester i NAV får Fauske et vertskommunebidrag fra medlemskommunene for merkostnader. Satsen avgjøres årlig. For 2021 forventes en besparelse på 160 000, –
- Reduserte kostnader IPS⁶: Prosjektperioden for IPS varer ut 2021. Som den del av vertskommuneavtalen bidrar Hamarøy, Sørfold og Saltdal inn i prosjektets siste år, mot at tilbudet utvides til nevnte kommuner. Forventet besparelse i 2021 er kr 300 000,-.

Oppfølging:

Tilbakemelding fra saksbehandler om oppfølging av vedtakspunktene følger under.

- Redusert andel lederlønn: Saksbehandler angir at vedtaket ble iverksatt fra første fakturering av medlemskommunene i NAV samarbeidet. Fakturering skjer 3 ganger per år. Vedtaket er iverksatt ved at medlemskommunene er fakturert en andel av NAV kontorets driftsbudsjett. I driftsbudsjettet er det en konto for lønnen til NAV- leder. Lønnen fordeles dermed på vertskommune og samarbeidende kommuner etter en bestemt nøkkel. NAV- leders lønn deles 50/50 mellom stat og kommune. I vertskommunesamarbeidet betaler Fauske kommune nå ca. 24% av lederlønnen. Saksbehandler meddeler at NAV- leders endringer i lønn påvirker besparelsen. Det samme gjør NAV Nordlands faktureringsintervall. Virkningene er ikke evaluert konkret i etterkant av iverksettelse av tiltakene, men samarbeidet om NAV har vært drøftet av kommunedirektør.
- Vertskommunebidrag: Vedtaket ble ifølge saksbehandler, iverksatt fra første fakturering av medlemskommunene i NAV samarbeidet. Det ble iverksatt ved at medlemskommunene er fakturert 3 % i vertskommunebidrag, i henhold til samarbeidsavtalen. Merkost er beregnet ut fra 3 % av brutto lønnskostnad for de stillinger som medlemskommunene har bidratt med i vertskommunesamarbeidet. Virkninger av tiltakene, er evaluert i sammenheng med samarbeidsavtale og møte

⁶ Individuell jobbstøtte (IPS) er et tilbud om hjelp til å komme i jobb eller bli i jobben til personer med psykiske utfordringer eller rusproblemer. Hentet fra: <https://www.nav.no/ips>.

mellem samarbeidende kommune. Vertskommunebidraget er nå 5 %.

- Reduserte kostnader IPS: Saksbehandler oppgir at Fauske kommune hadde et IPS-team⁷ med prosjektmidler fra helsedirektoratet. Teamet besto av tre medarbeidere i prosjektstillinger, i perioden 2019- 2021. Prosjektet skulle inn i kommunal drift etter prosjektperioden. Kommunedirektør var i 2021 klar på at kommunen sto ovenfor en økonomisk krise. For enhetsleder ble det fort klart at IPS- tiltaket var utsatt for kutt fra 2022. På samme tidspunktet var det også kjent at NAV Nordland og den statlige delen av NAV Indre Salten var tildelt 3 årsverk til IPS i statlig regi. Dette medførte at medarbeiderne søkte seg over i den statlige delen av NAV, hvor arbeidet ble videreført.

Vedtaket om besparelser i form av fakturering av nevnte kommuner ble ikke gjennomført da prosjektets utgifter var kroner 141. 000,- etter tilskudd og refusjoner. Dette var kroner 80. 000,- lavere enn budsjettet, til tross for at de samarbeidende kommunene ikke var fakturert. Sykefravær blant prosjektets medarbeidere førte til at det ikke ble startet leveranse av tjenester til de samarbeidende kommunene. Etter en helhetsvurdering ble ikke de samarbeidende kommunene fakturert.

Saksbehandler opplyser om at målet om besparelse ble oppnådd. Langtidsvirkningen er at prosjektet nå er statlig finansiert, med samme innhold og målgruppe. Ifølge saksbehandler er dette en betydelig besparelse og har medvirket positivt til kommunens økonomiske situasjon. Virkninger av tiltakene som er iverksatt på bakgrunn av vedtak, ble drøftet av daværende kommunalsjef. Vedtaket har ikke hatt betydning for gjennomføring av tiltaket.

I økonomeldingen til Fauske kommune 2021 kommer det frem at planlagte tiltak for enhet NAV gjennomføres i henhold til plan. Saksbehandler vurderer at målsetningene er oppnådd for alle tre vedtakspunkter.

Vurdering:

Vedtaket setter klare økonomiske mål om besparelse for hvert enkelt vedtakspunkt. Saksbehandler har redegjort for hvordan vedtakspunktene er iverksatt, gjennom fakturering i vertskommunebidrag.

Med bakgrunn i det overnevnte, er revisors vurdering at tiltakene er gjennomført, og at målene om besparelse i all hovedsak er nådd.

⁷ Individuell jobbstøtte.

4.2.3 Etablere oppvekstsenter i Sulitjelma

Kommunestyret sak 040/22 (19.05.22). Oppfølging av vedtak i budsjett 2022. Etablere oppvekstsenter i Sulitjelma.

Kriterier:

- Kommunestyret opphever vedtak om opprettelse av felles oppvekstsenter for Sulitjelma skole og Sulitjelma barnehage.
- Kommunestyret vedtar løsningen som skolen og barnehagen sammen foreslår for å redusere den administrative ressursen med 45 % fra og med 1.8.22. I denne løsningen er den administrative ressursen til styrer på 35 %, rektor på 65 % og rektor er leder for SFO i 10 % tillegg. Begge avdelingene består som egne enheter.

Oppfølging:

Saksbehandler forteller at vedtaksdato er 19.05.22, og vedtaket ble iverksatt 01.08.22. Kommunen har opprettholdt barnehage og skole som egne avdelinger. Revisjonen stilte saksbehandler spørsmål om administrasjonen har evaluert virkninger av tiltakene som er iverksatt. Ifølge saksbehandler er det ikke evaluert tiltak, da vedtaket er i tråd med hvordan lederressurs barnehage og skole var før sak ble behandlet.

Vurdering:

Revisor bemerker at vedtaket ikke har uttalt økonomisk målsetning.

Barnehage og skole ble beholdt som egne avdelinger, og ressursene ble beholdt slik vedtaket beskriver.

Kriteriene vurderes derfor som oppfylt.

4.2.4 Redusere matsvinn

Budsjett 2023- økonomiplan 2023-2026 (verbalforslag).

Kriterium:

- **K96/22 Helse og omsorg. Kommunestyret ber kommunedirektøren sette i gang med å redusere matsvinn.**

Oppfølging:

Vedtaket er et verbalvedtak som kom i forbindelse med budsjettbehandlingen i kommunestyret. Ansvarlig saksbehandler opplyser om at slike vedtak kommer det ikke bestilling på i saksbehandlingssystemet, men det kommer med Excel- filen som brukes i forbindelse med rapporteringen til kommunestyret.

I vedtaksrapport 2023 står det at saken er påbegynt.

Revisor har spurt ansvarlige saksbehandlere om hvor lang tid det gikk fra vedtaksdato til vedtaket ble iverksatt. Ansvarlige saksbehandlere har vært kommunalsjef helse og omsorg og en rådgiver.

Saksbehandlerne oppgir at i vedtaket (15.12.22) ba kommunestyret kommunedirektøren om å sette i gang arbeid med å redusere matsvinn.

Oppfølgingen av vedtaket ble påbegynt om lag en måned etter vedtak, først med tanke på å søke om tilskuddsmidler til et prosjekt, men visse betingelser gjorde at administrasjonen revurderte dette.

Videre innebærer vedtaket gjennomføring av et prosjekt i flere faser. Prosjektperioden varte fra september 2023- april 2024, med etterarbeid i form av en sluttrapport og presentasjon for kommunestyret i første møte til høsten. Gjennom prosjektarbeidet er det også innført noen nye rutiner for den videre driftsfasen.

Saksbehandlerne vurderer at målsetningen om redusert matsvinn ble nådd med god margin. Det ble i etterkant av iverksettelse, evaluert virkninger av tiltakene. Blant annet er det blitt beregnet miljømessig og økonomisk gevinst av reduksjonen. I tillegg har prosjektet medført en økt bevissthet blant ansatte når det gjelder rutine for bestilling, oppbevaring og servering av mat.

Vurdering:

Kriteriet har ingen konkret økonomisk målsetning. Vedtaket sier heller ingenting om hvor stor reduksjon av matsvinn som forventes. Dette gjør det utfordrende å vurdere hvorvidt kommunestyrets forventninger til reduksjon er oppfylt.

Vi vurderer likevel at kriteriet etter sin ordlyd, om å «sette i gang» med å redusere matsvinn, er oppfylt.

4.2.5 Nedtrekk fordelt på virksomhetsområdet ref. budsjett for 2023

Kommunestyret sak 096/22. Dato 15.11.22 Omstillingsarbeid oppvekst.

Kriterier:

- Tiltak 1855 Familiens hus- reduksjon av 0,2 årsverk
- Tiltak 1864 Barnehage- reduksjon av 0,1 årsverk
- Tiltak 1952 SFO- reduksjon 1,1 årsverk
- Tiltak 1957 Skole- reduksjon 2,8 årsverk

Oppfølging:

Det blir i rapport om omstillingsprosjektet mai 2023, rapportert om vedtatte nedtrekk fordelt på virksomhetsområder, slik bildet nedenfor viser:

Vedtatte nedtrekk fordelt på virksomhetsområder ref. budsjett for 2023:

Oppvekst og opplæring

Tabell 3: Tiltak i 2023 knyttet til lønnskostnader

Tiltakskort	Årsverk	Besparelse	Kommentar
1855	0,2	115 965,-	Familiens hus – Redusere aktivitetsnivå med 0,2 årsverk
1864	0,1	31 971,-	Oppvekst – Barnehage – Assisterende styrer – Reduksjon på 0,1 årsverk
1952	1,1	233 000,-	Oppvekst – SFO – Redusere antall stillinger på skolefrie dager. Begrunnet i at det er færre elever på skolefrie dager i SFO
1957	2,8	797 000,-	Oppvekst – Skole – Redusere antall ansatte
Totalt	4,2	1 177 936,-	

Tiltakskort 1855:

Reduksjon med 0,2 årsverk ved er knyttet til en barnevernkonsulent. Stillingen står vakant. Stillingen er knyttet til avspasering etter vakt i barneverntjenesten.

Tiltakskort 1864:

Reduksjon 0,1 årsverk er i prosess.

Tiltakskort 1952:

Reduksjon med 1,1 årsverk knyttet til stenging på skolefrie dager.

Tiltakskort 1957:

Reduksjon med 2,8 årsverk er knyttet til lærerverdi. Det betyr at det ikke nødvendigvis må være en lærerressurs. Slik det ser ut nå løses dette med naturlig avgang, og det er ikke nødvendig å starte prosess med nedbemanning.

Oppsummert:

Det er en viss utskiftning av personell i alle tjenesteområder i løpet av et år. Når ansatte søker på andre stillinger i og utenfor kommunen, da vil det samtidig forventes noe naturlig avgang. Samlet sett og overordnet betyr det at nedtrekkene i skole ikke vil bli effektivt. Det vil høyst sannsynlig være behov for å rekruttere flere nye lærere.

Det kom ikke en avklaring på om det blir gratis SFO også for 2. klassinger i revidert nasjonalbudsjett som ble fremlagt 11.mai 2023, men det er registrert en økning i antall barn som har søkt om plass i SFO i 2023 i Fauske kommune, og en økning i antall barn i barnehagen i Sulitjelma. Det lar seg derfor ikke gjøre å kombinere SFO og barnehagedrift i Sulitjelma som tidligere. Samlet sett vil det derfor ikke være mulig å gjennomføre nedtrekket på 1,1 årsverk i SFO. Planlagte nedtrekk i tjenesteområdet blir dermed ikke effektivt.

Bilde 1.

Hentet ut fra rapport om omstillingsprosjektet (15.05.23)- Vedtatte nedtrekk fordelt på virksomhetsområder ref. budsjett for 2023.

Saksbehandler fikk spørsmål fra revisor om hvor lang tid det gikk fra vedtaksdato til vedtaket ble iverksatt. Her svarte saksbehandler følgende:

- Tiltak 1855 (Familiens hus) ble iverksatt 01.01.23.
- Tiltak 1864 (Barnehage) ble iverksatt 01.08.23, fra det nye barnehageåret.
- Tiltak 1952 (SFO) ble ikke iverksatt. Det kom et nasjonalt vedtak om gratis kjernetid på 12 timer per uke for 2. trinn. Det medførte behov for flere ansatte. Vedtaket kunne av den grunn ikke gjennomføres.
- Tiltak 1957 (Skole) ble iverksatt 01.08.23, fra nytt skoleår.

Virkningene av vedtaket var, ifølge saksbehandler, evaluert til at det blir færre ansatte til å ivareta oppgaver i de ulike avdelingene.

Vurdering:

Vedtaket inneholder presise måltall for reduksjon av årsverk i eksplisitte avdelinger, i kommunen. Dette gjør det relativt enkelt å etterprøve om målsetningene med vedtaket er oppfylt. Det er likevel ikke knyttet økonomiske måltall til reduksjon av årsverkene. Eksempelvis er besparelsene etter reduksjon av 2,8 årsverk (tiltak 1957 familiens hus), satt til kroner 797 000,-. Det er revisjonens vurdering at det ville være rimelig å forvente at reduksjon av 2,8 årsverk skulle medføre vesentlig høyere besparelser. Det kunne derfor vært fordelaktig å ha satt et økonomisk måltall for besparelsen til knyttet til reduksjon av årsverkene.

Tiltak 1952 om reduksjon av antall stillinger i SFO på skolefrie dager kunne ikke gjennomføres grunnet et nasjonalt vedtak. Dette er forhold utenfor kommuneadministrasjonens kontroll.

Tiltak 1855, 1864 og 1957 om familiens hus, barnehage og skole, vurderes som oppfylt.

4.2.6 Finansiering av utkjøp av leasingbil- legevaktsbil

Kommunestyret sak 034/23 (15.05.23)- Finansiering av utkjøp av leasingbil- legevaktsbil.

Kriterium:

- **Det inngås ikke ny leasingavtale og legevaktsbilen kjøpes ut til kr 389.000. Utkjøpet finansieres gjennom låneopptak, med forbehold om godkjenning om låneopptak fra Statsforvalteren i Nordland.**

Oppfølging:

I saksopplysninger til kommunestyrets vedtak 034/23 (15.06.23) blir kostnadene ved utkjøping og ved leasing av ny bil vurdert på følgende måte:

Utkjøp YF 16109 - Leaset legevaktbil - Tilbud 389.000,-	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Avskrivning per år	77 800	77 800	77 800	77 800	77 800
Rentekostnad per år	17 300	16 867	16 429	15 992	15 554
Anslått restverdi etter 5 år 150K	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Sum årskost ved utkjøp Toyota RAV 4 YF16109	65 100	64 667	64 229	63 792	63 354
Elbil, VW ID-4 fra Autoplan 5794,- ex mva per mnd - 4år	86 910	86 910	86 910	86 910	
Merkostnader profilering bil og vinterdekk - anslått til 110K	27 500	27 500	27 500	27 500	
Rentekostnad profilering/vinterdekk	5 338	5 203	5 068	4 933	
Sum årskostnad ved ny VW ID-4 Legevaktbil	119 748	119 613	119 478	119 343	
Besparelse per år ved utkjøp Legevaktbil	54 648	54 946	55 249	55 551	

Bilde 2. Kostnader ved utkjøp og leasing av ny bil.

Oppfølging av vedtaket er utført på bestilling fra kommunalsjef helse og omsorg.

Saksbehandler har klargjort saksfremlegg, herunder lønnsomhetsberegninger. I ettertid av vedtaket oppgir saksbehandler at det er iverksatt låneopptak til bilen.

På spørsmål fra revisor om hvor lang tid det gikk fra vedtaksdato til vedtaket ble iverksatt, svarer saksbehandler at dette ble iverksatt, - som planlagt ved utløp av leasingavtale. Det vil si noen måneder etter vedtak våren 2023.

Leasingavtale er sagt opp, bilen er kjøpt fra utleier, og låneopptak er utført.

Saksbehandler forteller at «*kommunen sparer penger hver måned etter at bilen ble kjøpt. Dette sammenlignet med alternativene som var forlengelse på leasing av samme bil, og også ny leasingbil*».

Revisjonen har ikke blitt forelagt en talloversikt over besparelse på tiltaket i etterkant av iverksettelse.

Vurdering:

Kommunestyrets vedtak viser ikke tydelig til hva forventet besparelse skal være. Dette fremkommer imidlertid av saksopplysningene. Vedtaket kunne derfor med fordel vist til saksopplysningenes måltall for besparelse. Dette ville på en enkel måte sikret tydelige måltall uten at vedtaket ble uforholdsmessig langt. Det fremgår likevel av opplysninger i saken at vedtaket er gjennomført, men det er ikke vist til reelle besparelser og om disse er i tråd med saksopplysningene i vedtaket.

Slik vedtaket er formulert, må revisjonen likevel legge til grunn at kommunen har oppnådd besparelse ut fra vedtakets målsetninger.

4.2.7 Salg av LHL-bygget på teletunet

Kommunestyret sak 015/23 (27.04.23). Salg av LHL bygget på teletunet.

Kriterier:

- (..)Med bakgrunn i dette og at LHL har en leieavtale som i første gang utløper 2027, gis kommunedirektøren fullmakt til å selge LHL-bygget/ eiendommen til under takst, men etter realistiske forhandlinger med LHL og i dialog med Statsforvalteren.
- (..) De to takstene som er tatt gir en gjennomsnittlig pris på bygget på ca. 1.6 mnok. Kommunedirektøren gis mandat til å forhandle om salg av LHL- bygget til LHL med mål om å oppnå en salgssum på 800.000,- som er halv pris av gjennomsnittet for takstene. Bygget skal ikke selges for under 300.000,-

Oppfølging:

Kommunedirektør forteller at det gikk ca. ett år før vedtaket ble sluttført (fra 2022- 2023). Vedtaksdato var 15.12.22 like før jul og vedtaksoppfølging startet i januar 2023. Første kommunestyresak 115/21 var i 2021. Der ble det vedtatt at:

- *Kommunedirektøren skal innlede forhandlinger med LHL med mål om å selge LHL-bygget til foreningen. Frist april 2022.*

Kommunestyret vedtok i møte 22.02.2022 i sak 05/22 følgende:

- *Bygningen på Teletunet som LHL disponerer- LHL- bygget- selges og det inngås dialog med Fauske LHL for mulig overtakelse av bygget.*

Fra vedtaksrapport 2023 kommer det frem at saken ble behandlet i kommunestyret i sak 015/23, og forventes avklart innen utgangen av juni samme år.

Det er eiendomsavdelingen i kommunen som har hatt hovedansvaret i oppfølgingen av vedtaket. Kommunedirektør oppgir at vedtaket ble utført innen frist. Takst ble tatt, dialog og prosessen ble igangsatt. Prosessen dro imidlertid ut i tid. Dette var ifølge kommunedirektør, ikke på grunn av Fauske kommune. LHL hadde ikke finansiering på plass for å kunne kjøpe bygget. Det oppsto uklarhet knyttet til en gammel avtale som var inngått om leieforhold mellom LHL og kommunen. Dette gikk gjennom en jurist, og prosessen tok lengre tid. Fauske kommune la til rette for at salget kunne gjennomføres etter at taksten forelå, men LHL var ikke enig i taksten og bestilte en ny takst i egenregi. Til slutt kom partene til enighet, og salget kunne gjennomføres.

Vedtaket ble sluttført i juni 2023. Bygget ble solgt fra Fauske kommune til LHL i henhold til vedtak. Eiendommen ble overdratt for en kjøpesum på kroner 300 000,- kroner, i henhold til kjøpekontrakten.

Saksbehandler opplyser om at kommunen ikke har gjennomført en konkret vurdering av vedtaket. Ifølge kommunedirektør har vedtakets mål og hensikt blitt oppfylt. Salg av LHL-bygget til frivilligheten, har bidratt til merverdi for lokalsamfunnet.

Vurdering:

Vedtaket inneholder relativt klare måltall og mange spesifikke krav for gjennomføring av vedtaket. Dette gjør det mulig å etterprøve oppfyllelsen av vedtaket.

Eiendommen ble ikke solgt under kroner 300 000,-. Måltallet i vedtaket var kroner 800 000,-. Å holde seg innenfor minstesummen ivaretar vedtaket, men måltallet er ikke oppnådd.

Revisor bemerker imidlertid at prosessen har dratt ut i tid, særlig med tanke på det første vedtaket fra 2021. Frist for salg var opprinnelig satt til april 2022, mens vedtaket ble slutført juni 2023.

Kriteriene i vedtaket er likevel etter sin ordlyd oppfylt.

4.2.8 Opparbeiding av boligtomter i Sjøheia boligfelt

Kommunestyret sak 057/22 (17.06.22). Opparbeiding av boligtomter i Sjøheia boligfelt.

Kriterier:

- Som oppfølging av vedtak om utbygging av Sjøheia boligfelt vedtar Fauske kommunestyre å bevilge kr. 19, 1 mill. til utbygging av første del av Sjøheia boligfelt (feltene B30, B31, B32, B33, B34 og B35).
- Investeringen finansieres med et låneopptak på 19,1 mill. som tilbakebetales ved salg av boligtomter. Tomtene forutsettes å selges til takstpris.
- Ettersom kommunen er underlagt begrensninger i ROBEK, tas det forbehold om Statsforvalterens godkjenning av låneopptaket.

Oppfølging:

I vedtaksrapport 2022 kommer det frem at arealet til planlagt boligområde, skal legges ut for salg, men at det foreløpig ikke lagt ut for salg. Taksering er bestilt, men låneopptak er avslått av Statsforvalter i Nordland.

Tilbakemelding fra saksbehandler på status på iverksettelse av vedtaket, er at prosjektet ikke er igangsatt. Dette med bakgrunn i at Statsforvalteren ikke godkjente låneopptak til prosjektet. Kommunen er innmeldt i ROBEK, og må ha godkjenning fra Statsforvalteren ved låneopptak.

Vurdering:

Den økonomiske målsetningen kommer ikke tydelig frem av vedtaket. Dette gjør vedtaket vanskelig å etterprøve.

Vedtaket er ikke iverksatt grunnet Statsforvalterens avslag på låneopptak.

4.2.9 Bygging av nye omsorgsboliger

Fra vedtaksrapport 2021, 106/20 Punkt 1.3.1.1 Utredninger i omstillingsprosjektet- Bygging av omsorgsboliger.

Kriterium:

- **Utredninger i omstillingsprosjektet- Bygging av omsorgsboliger, vurdere terskelverdier for tildeling av tjenester i Fauske og gjennomgang av administrativ og politisk struktur skal være første prioritet som det umiddelbart skal jobbes med.**

Oppfølging:

For dette vedtaket, vil revisjonen bemerke at vi ikke har gått lengre tilbake i tid enn 2021, da årene før ikke er omfattet av forvaltningsrevisjonsprosjektet. Vedtaket om å bygge omsorgsboliger ble vedtatt i forrige kommunestyreperiode, men er ikke iverksatt enda. Ordfører mener iverksetting av vedtaket kunne vært viktig for pasientflyten, slik at trykket ble lavere og mer forutsigbart på de ordinære tjenestene. Kommunedirektør og ordfører forteller i intervjuene at prosjektet er pågående.

I vedtaksrapport 2022 kommer det frem at kommunestyret har tidligere gjort flere vedtak når det gjelder behovet for å bygge nye omsorgsboliger/tilrettelagte boliger og nye sykehjemsplasser tilpasset fremtidens eldreomsorg. Dette med særlig fokus på demente og utfordringene knyttet til denne pasientgruppen. Vedtaksrapporten angir at kommunestyret er tilfreds med og støtter helhjetet opp rundt at kommunedirektøren har tatt tak i og identifisert behovet for en helhetlig gjennomgang av bygningsmassen i helse og omsorg. Videre blir det rapportert om at daværende bygningsmasse ikke er tilstrekkelig tilpasset de utfordringene brukerne har. Saken blir rangert til å være i prosess, hvor manglende kapasitet i organisasjonen på administrativt og ledernivå har medført forsinkelser.

På spørsmål fra revisjonen om bygging av omsorgsboliger, trekker kommunedirektøren frem et kommunestyrevedtak fra desember 2021. I dette vedtak ble kommunestyrevedtak fra desember 2020 (sak 106/20 budsjett, punkt 1.3.1.1) justert.

- **Budsjett 2022- Kommunestyre sak 115/21 (Helse og omsorgstjenestene):**

Fauske kommune er i en situasjon hvor behov og forventninger er økende, samtidig som ressursknapphet gir en presset driftssituasjon. Dette gjør det helt nødvendig å fornye og utvikle helse- og omsorgstjenestene fremover. Kommunestyret bestiller en helhetlig

gjennomgang av all bygningsmasse i helse og omsorg med tanke på å møte trinnene i den omtalte omsorgstrappa. Dette skal presenteres i en mulighetsstudie.

1. Kommunedirektør bes legge frem første utkast til mulighetsstudie og forslag til bl.a. prosjektet, ressurstilgang og tidslinje. Paviljongene er vedtatt revet og bruken av området utredes til dette formålet. Dette fremlegges for kommunestyret senest innen juni 2022.

Tilbakemelding om status på prosjektet, er ifølge kommunedirektør at her er det forsinkelser. Prosjektet er nå pågående, og oppfølging av vedtak er iverksatt.

Vurdering:

I selve vedtaket fremgår det ikke om vedtaket har en økonomisk målsetning. Vedtaket sier heller ingenting om andre målsetninger med gjennomføringen.

Det har vært forsinkelser i saken, men prosjektet er nå pågående og oppfølging av vedtak er iverksatt. Revisjonen registrer at det har gått lang tid fra vedtaket ble fattet til iverksettelse.

Kommuneadministrasjonen iverksettelse av vedtaket, er per tiden ikke oppfylt.

4.3 Måloppnåelse og konsekvens

4.3.1 Fakta

Saksbehandlerne forteller i intervju at de henvender seg til kommunedirektør dersom det er uklarheter ved målsetningene i de politiske vedtakene, slik at de vet hvordan de kan følge opp vedtakene i henhold til intensjonen. Når sakene er vedtatt, har ledergruppen en gjennomgang av vedtaket og tolker det. En gang i uken har kommunen et lederkoordineringsmøte for å sikre lik forståelse av hva målsetningene i vedtaket er. I saker som fortsatt oppleves uklare, søker kommunedirektør å avklare uklarheter i vedtak enten med ordfører eller kommunestyret.

Kommunedirektør trekker i intervju frem at det kan være utfordrende å oppnå målsetningene med vedtak som gjelder økonomi, grunnet manglende midler i kommunen. Det kan oppleves som utfordrende å få politisk nivå til å godta at administrasjonen ikke får gjennomført den politikken kommunestyret ønsker. Selv har kommunedirektør en forståelse av at kommunestyret kan oppleve det som vanskelig når administrasjonen setter grenser for hva som lar seg gjøre innenfor kommunens økonomi. Dette særlig med tanke på hva som er oppnåelig å få iverksatt av kommunestyrets målsetninger i vedtakene som gjelder økonomi.

Et eksempel på at det kan være utfordrende å nå målene i vedtaket, kan være kommunestyrevedtak om opparbeiding av Sjøheia boligfelt (sak 057/22).⁸ Kommunen må som

⁸ Saken omtales under 4.3.1.8 i rapporten.

en del av innmeldingen i ROBEK, ha godkjenning av Statsforvalteren ved låneopptak, men fikk avslag.

Et sitat fra kommunedirektør:

«Viljen og vedtakene til folkevalgte, er gjerne større enn kommunens ressurser og økonomi».

Med dette trekker kommunedirektør en opplevelse av at politikken ønsker å få til mye, men har lite å spille med. Kommunestyret ønsker ifølge kommunedirektøren, å gjøre vedtak som har større økonomisk rekkevidde, men som stoppes av kommuneøkonomien. Det at viljen og vedtakene gjerne er større enn økonomien og ressursene, er noe som kommunedirektør kjenner på som et tungt ansvar å bære.

Ifølge ordfører kan det være vanskelig for kommunestyret å vite hva de kan forvente når de har uklare forutsetninger for vedtaket. Ordfører har inntrykk av at det er et sprik mellom budsjett og regnskap, noe som vanskeliggjør iverksettelse av vedtak i tråd med kommunestyrets målsetninger. Dette har medført usikkerhet fra kommunestyret side og har blitt opplevd som et politisk forklaringsproblem på hvorfor målsetningene ikke er nådd. Ordfører forteller at det er et ønske fra kommunestyret å få bedre forklarte begrunnelser fra administrasjonen på hvorfor vedtak ikke lar seg iverksette, for å unngå dette forklaringsproblemet utad. En mulig løsning, slik ordfører ser det, kunne ha vært å sette i gang budsjettutredninger tidligere. Her bør politikerne komme på banen tidligere i budsjettprosessen slik at kommunestyret får bestillingen tidligere.

4.4 Vurdering

Revisor har sett nærmere på kommuneadministrasjonens iverksettelse av 9 vedtak, og om de har iverksatt vedtakene i tråd med målsetningene i vedtaket.

Vår vurdering er at administrasjonen har iverksatt 6 av 9 utvalgte kommunestyrevedtak i tråd med vedtakets målsetninger. Vi finner at ett vedtak er delvis oppfylt (nedtrekk fordelt på virksomhetsområder), og at to vedtak ikke er oppfylt (opparbeiding av boligtomter i Sjøheia og bygging av omsorgsboliger). Når det gjelder iverksettelse av vedtaket om opparbeiding av boligtomter i Sjøheia, er det forhold utenfor kommunens kontroll som har hindret iverksettelse og gjennomføring av vedtaket.

Enkelte av vedtakene vi har sett på er formulert lite konkret, og mangler henvisning til uttalte måltall i saksopplysningene. Uten konkret økonomisk målsetning, er det vanskelig å vurdere reell oppnåelse av kommunestyrets forventninger til vedtaket. På bakgrunn av det kan administrasjonen vurdere at de har oppnådd målsetningen med vedtaket, selv om det ikke er sikkert om kommunestyrets forventninger i samme grad er oppfylt.

Kommuneadministrasjonen bør, i den grad det er mulig, forsøke å fastsette mer konkrete økonomiske og driftsmessige målsetninger i sine vedtaksforslag. Dette for å sikre en klarere

forståelse mellom administrasjonen og kommunestyret om hva som er ønsket resultat av vedtaket. Vi vil derfor komme med en anbefaling om dette.

Manglende måloppnåelse handler slik revisor ser det, ikke om kommuneadministrasjonens manglende vilje og evne til iverksettelse. Vår gjennomgang viser at det er et fåtall av vedtak som ikke har blitt iverksatt i tråd med vedtakets målsetninger. Fakta som kommer fram i undersøkelsen, gir revisor grunn til å anta at omstillingsarbeidet og den økonomiske ubalansen knyttet til kommunens drift, i større grad kan ha påvirket måloppnåelsen negativt.

Revisjons vurdering er på denne bakgrunn at kommuneadministrasjonen i all hovedsak iverksetter vedtak om driftstilpasninger og besparelser i tråd med vedtakets målsetninger.

5. Oppsummering og konklusjon

5.1 Problemstilling 1

1. I hvilken grad blir politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser iverksatt som forutsatt i Fauske kommune?

Det å vurdere om de politiske vedtakene under arbeid i kommunen er blitt iverksatt «uten ugrunnet opphold», vil i stor grad være basert på skjønn. Administrasjonen rapporterer to ganger i året til kommunestyret om status på gjennomføringen av politiske vedtak. Samlet sett har revisjonen dannet seg et generelt bilde av en oversiktlig praksis.

Vår vurdering er at kommuneadministrasjonen i hovedsak iverksetter de politiske vedtak som innebærer driftstilpasninger og besparelser uten ugrunnet opphold. Hovedregelen er dermed at de politiske vedtakene følges opp som forutsatt, men regelen er ikke uten unntak. Vi kan ikke generalisere ut fra utvalget av vedtak og saksfremlegg vi har sett på i prosjektet, men finner eksempler i utvalget på at administrasjonen ikke iverksetter vedtak uten ugrunnet opphold.

Etter revisjonens vurdering har kommunen en praksis for å holde oversikt over registrering, avklaring og ansvars plassering av politiske vedtak. Samtidig har kommunen noe å gå på når det kommer til å understøtte arbeidet med å holde kontinuerlig oversikt over alle politiske vedtak som krever oppfølging. Vi har ikke lagt avgjørende vekt på dette i vår vurdering, da kommunen har system for å holde oversikt, samt sikrer dobbelt kontroll av vedtakene.

Vi har fått opplyst hvordan avklaring av vedtakets innhold i praksis gjøres, men en skriftliggjort mal for saksutredning ville kunne bidra til å sikre en enda tydeligere avklaring av vedtakets innhold. Siden dette forutsettes å være under utarbeidelse, har vi på denne bakgrunn ikke lagt avgjørende vekt på dette i vår vurdering.

Oppsummert har Fauske kommune i stor grad kontroll på dette området, og dette harmonerer godt med at kommunen har blitt invitert til å vise andre kommuner hvordan de jobber med iverksettelse og oppfølging av politiske vedtak.

Når vi ser på våre vurderinger samlet, ser vi at det er funnet enkelte svakheter knyttet til oppfølgingen av politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser. Svakheterne vi har pekt på er imidlertid ikke av en slik alvorlighetsgrad at helhetsinntrykket trekkes veldig ned.

Med bakgrunn i dette er vi kommet til følgende svar på problemstilling 1:

Politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser blir i stor grad iverksatt som forutsatt i Fauske kommune.

5.2 Problemstilling 2

2. I hvilken grad oppnår Fauske kommune ønskede driftstilpasninger og besparelser?

Kommunen har sikret en praksis for iverksetting av vedtak, som bidrar til å sikre at vedtak følges opp i tråd med kommunestyrets føringer.

Vi har sett nærmere på oppfølgingen og iverksettingen av ni kommunestyrevedtak. De representerer etter vårt syn et godt bilde på variasjon i saker som omhandler driftstilpasninger og besparelser. Vår vurdering er at administrasjonen har iverksatt 6 av 9 utvalgte kommunestyrets vedtak i tråd med vedtakets målsetninger. Ett av vedtakene vurderes som delvis oppfylt i tråd med vedtakets målsetninger. To av vedtakene vurderes som ikke oppfylt i tråd med vedtakets målsetninger. Vi bemerker oss at noen prosesser har tatt lang tid, og at forhold også utenfor kommunens kontroll har hatt betydning.

Revisjonens vurdering er at enkelte av vedtakene vi har sett på er formulert lite konkret, og mangler henvisning til uttalte måltall i saksopplysningene. Uten konkret økonomisk målsetning, er det vanskelig å vurdere reell oppnåelse av kommunestyrets forventninger til vedtaket. I den grad det er mulig, bør kommuneadministrasjonen forsøke å fastsette mer konkrete økonomiske og driftsmessige målsetninger i sine vedtaksforslag. Dette for å sikre en klarere forståelse mellom administrasjonen og kommunestyret om hva som er ønsket resultat av vedtaket.

Selv om kommunen mangler måloppnåelse på noen punkter knyttet til iverksettelse av vedtak, vil det ikke si at administrasjonen ikke følger opp sakene på en god måte. Revisjons vurdering er at kommunen i all hovedsak iverksetter vedtak om driftstilpasninger og besparelser i tråd med vedtakets målsetninger. Svakheterne vi har pekt på er imidlertid ikke av en slik alvorlighetsgrad at helhetsinntrykket trekkes veldig ned.

Med bakgrunn i dette er vi kommet til følgende svar på problemstilling 2:

Fauske kommune oppnår i stor grad ønskede driftstilpasninger og besparelser.

5.3 Anbefalinger

Det at Fauske kommune ikke har standardisert handlingene sine i forbindelse med iverksettelse og oppfølging av politiske vedtak, er en svakhet med det administrasjonen gjør i dag. Svakhetene med kommunens behandling av saker på dette området, kan henge sammen med manglende helhetlig internkontroll og rutinebeskrivelse. Siden dette forutsettes å være under utarbeidelse, og vi på denne bakgrunn ikke har valgt å ta dette med i prosjektet, vil vi ikke gi anbefalinger knyttet til dette.

1. Fauske kommune skal sikre at samtlige politiske vedtak iverksettes uten ugrunnet opphold.
2. Fauske kommune bør utarbeide mal for saksframlegg til kommunestyret som ivaretar det generelle behovet for å opplyse saken og innhold i vedtaksforslag.
3. Fauske kommune bør i sine vedtaksforslag sørge for konkrete økonomiske og driftsmessige målsetninger.

6. Kommunedirektørens uttalelse

Revisjonen mottok kommunedirektørs kommentar den 17.07.2024.

Kommunedirektøren har sammen med sin uttalelse, kommet med en redegjørelse om kommunens saks- og arkivsystem WebSak Focus. Anvendelsen av Websak Focus har i henhold til kommunedirektøren, ikke blitt godt nok opplyst om fra deres side tidligere i prosessen.

Disse opplysningene er etter revisors vurdering relevante for å opplyse saken. Vi har derfor valgt å tilføye opplysningene i rapporten. Dette har ikke medført endringer i rapportens vurderinger eller konklusjon.

For øvrig skriver kommunedirektøren at rapporten i stor grad samsvarer med kommunens oppfattelse av situasjonen. Kommunedirektøren oppgir at det er behov for å arbeide videre med formaliserte skriftlige rutiner og implementere disse på en god måte.

7. Referanser

Lover og forskrifter

Lov 22.08.2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Prop. L 46 (2017-208) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Veileder

Kommunesektorens organisasjon (KS) sin veileder «Orden i eget hus. Kommunedirektørens internkontroll» (2020).

Kommunens dokumenter

- Betalingsregulativ og tilhørende notater 2023
- Delegereringsreglement
- Rapport om omstillingsprosjektet
- Saksutredninger og protokoller fra kommunestyremøter
- Tildeling skjønnsmidler
- Vedtaksrapporter til kommunestyret i perioden 2021- 2024
- Økonomi og finansreglement
- Økonomi og handlingsplan 2021- 2024
- Økonomimeldinger fra 2021- 2023
- Årsbudsjett og økonomiplan 2021- 2024

8. Vedlegg

Vedlegg 1 – Kommunedirektørens uttalelse

Kommunedirektørens uttalelse til foreløpig rapport etter forvaltningsrevisjonen – oppfølging av politiske vedtak

Etter gjennomgang av høringsutkastet - forvaltningsrevisjonens rapport angående oppfølging av politiske vedtak, finner kommunedirektøren at rapporten i stor grad samsvarer med vår oppfattelse av situasjonen. Kommunedirektøren ber imidlertid om at redegjørelsen over hensyntas i rapporten da det ble uteglemt fra deltakere i intervjuene i prosessen å fortelle om sak-/arkivsystemet, likeså gjelder for kommunedirektøren.

Fauske kommune har rutiner for saksbehandling og en etablert praksis for håndtering av politiske vedtak. Imidlertid ser vi at rutinene i liten grad er skriftliggjort, og de er ikke lagt inn i Sikri Samsvar. Det er derfor behov for å arbeide videre med formaliserte skriftlige rutiner og implementere disse på en god måte.

Kommunedirektøren vil tilkjennegi at det i arbeidet med å styrke kommunens internkontrollsystem, er etablert et prosjekt med OU-midler fra KS. Dette prosjektet vil i hovedsak dreie seg KS' anbefaling til kommunene om hvordan jobbe med «Orden i eget hus». Fokuset vil være hvordan Fauske kommune skal ta dette arbeidet videre i egen organisasjon.

Kommunedirektøren har ikke ytterligere innspill eller kommentarer og slutter seg til det som fremkommer i rapporten.

Med vennlig hilsen

Ellen Beate Lundberg
Kommunedirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg 2 – Utlede revisjonskriterier

Problemstilling 1- I hvilken grad blir politiske vedtak om driftstilpasninger og besparelser iverksatt som forutsatt i Fauske kommune?

Kommuneloven § 13-1, tredje ledd, angir at kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. I forarbeidene til loven, kommer det frem at utredningen skal således inneholde relevant og nødvendig informasjon om sakens faktum. I tillegg skal det juridiske grunnlaget være utredet i nødvendig og tilstrekkelig grad. Hvor omfattende denne utredningsplikten er, vil bero på en konkret vurdering av den aktuelle saks omfang, kompleksitet, tidsaspekt og videre.

Etter revisjonens syn er det rimelig å legge til grunn at «ugrunnet opphold», til å også gjelde å informere kommunestyret om at vedtaket blir forsinket eller ikke kan gjennomføres.

Kommuneloven § 13- 1 andre setning, fjerde ledd angir at hvis kommunedirektøren blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for iverksettingen av vedtaket, skal han eller hun gjøre det folkevalgte organet oppmerksom på dette på en egnet måte. I forarbeidene til kommuneloven er det understreket at dette ikke gjelder enhver ny opplysning som kommunedirektøren blir oppmerksom på. Det må være opplysninger som har sentral betydning for gjennomføringen av vedtaket.⁹

KS omtaler i sin veileder «Tillit» (2023)¹⁰, at kommunedirektøren bør se til at kommunestyret får tilgang til samme informasjon. Den samme anbefalingen kommer frem i KS veileder «Orden i eget hus» (2020). I veilederen «Orden i eget hus», anbefales det å rapportere årlig til folkevalgte om status på vedtak, oppfølging og gjennomføring.

I forarbeidene til kommuneloven § 13-1 fremgår det at kommunedirektøren kan delegere sin myndighet til møte og talerett i alle kommunale folkevalgte organer, og myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning, videre til andre personer i administrasjonen.

Kommunedirektøren har ansvaret for iverksettelsen av politiske vedtak. Kommunedirektøren kan delegere oppgaven med iverksetting av vedtak til andre i administrasjonen, men vil likevel ha det overordnede ansvaret.¹¹ Dette handler om at kommunedirektøren har ansvaret, men delegerer arbeidet til saksbehandlerne som har utredet saken til kommunestyret. Dette tilsier at kommunedirektøren bør ha etablert rutiner for registrering av politiske vedtak, avklaring av vedtakets innhold ved behov, og ansvars plassering for oppfølging av vedtakene. I tillegg bør

⁹ Prop. 46 L (2017- 2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

¹⁰ KS (2023). *Tillit*, s.82.

¹¹ KS (2020). *Orden i eget hus. Kommunedirektørens internkontroll*. S 116.

kommunedirektøren ha et system som sikrer å at han/hun får informasjon om status på oppfølging av det enkelte vedtak.¹²

I kommuneloven § 25-2 framgår det at kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll minst en gang i året. I KS veileder «Orden i eget hus» anbefales det på samme måte, årlig rapportering til folkevalgte om status på vedtak, oppfølging og gjennomføring.

I sin veileder «Orden i eget hus»¹³ omtaler KS, at selv om rapportering og dokumentasjon pålegges i ulike lover og forskrifter, er dette ikke til hinder for at rapporteringen samles og gjøres helhetlig til de folkevalgte. Ifølge veilederen, vil dette forenkle rapporteringen for administrasjonen, og bidra til at informasjon til de folkevalgte blir enklere tilgjengelig og mindre krevende å forholde seg til. Videre mener veilederen at en samlet rapport kan bidra til å skape en helhetsforståelse.

På denne bakgrunn har vi utledet følgende revisjonskriterier:

1. Politiske vedtak skal iverksettes av kommuneadministrasjonen uten ugrunnet opphold.
2. Kommuneadministrasjonen skal årlig rapportere om oppfølging av politiske vedtak til kommunestyret.
3. Dersom vedtak fattet i kommunestyret ikke lar seg iverksette, skal kommuneadministrasjonen informere det aktuelle politiske organ om forholdet uten ugrunnet opphold.
4. Ved oppfølging av politiske vedtak bør kommunedirektøren sørge for:
 - Registrering av politiske vedtak.
 - Avklaring av vedtakets innhold.
 - Ansvarsplassering for oppfølging av politiske vedtak.

¹² KS (2020). *Orden i eget hus. Kommunedirektørens internkontroll*. S.108.

¹³ KS (2020). *Orden i eget hus. Kommunedirektørens interkontroll*. S.128.

Problemstilling 2- I hvilken grad oppnår Fauske kommune ønskede driftstilpasninger og besparelser?

Kommuneloven § 13- 1, første setning, fjerde ledd, inneholder bestemmelse om at kommunedirektøren skal påse at vedtak som treffes av folkevalgte organer, blir iverksatt uten ugrunnet opphold. Det er vedtaket fra de folkevalgte organene som skal iverksettes. Dette betyr at tiltakene som iverksettes, må være i tråd med vedtakets målsetninger.

På denne bakgrunn har vi utledet følgende revisjonskriterium:

1. Kommuneadministrasjonen skal iverksette kommunestyrets vedtak i tråd med vedtakets målsetninger.

Vi har i tillegg utledet revisjonskriterier fra 9 kommunestyrevedtak:

K115/21. Helse og omsorg, budsjett 2022- økonomiplan 22- 25 (verbalforslag).

- Fauske kommune skal redusere bruken av vikarbyrå/innleie i omsorgssektoren og ha en målsetning om å øke bruken av heltid. I 2022 og ut økonomiplanperioden må arbeidet for å øke bruk av heltid og større stillingsbrøk for deltid intensiveres.

Tiltak i budsjett 2021.

- Redusert andel lederlønn: Som en konsekvens av at NAV leders lønn som en del av vertskommunesamarbeidet skal fordeles mellom flere kommuner, reduseres kommunenes andel. Det forventes en besparelse på 285 000, – per år.
- Vertskommunebidrag: Gjennom vertskommuneavtalen for sosiale tjenester i NAV får Fauske et vertskommunebidrag fra medlemskommunene for merkostnader. Satsen avgjøres årlig. For 2021 forventes en besparelse på 160 000, –
- Reduserte kostnader IPS: Prosjektperioden for IPS varer ut 2021. Som den del av vertskommuneavtalen bidrar Hamarøy, Sørfold og Saltdal inn i prosjektets siste år, mot at tilbudet utvides til nevnte kommuner. Forventet besparelse i 2021 er kr 300 000, –.

Kommunestyret sak 040/22 (19.05.22). Oppfølging av vedtak i budsjett 2022. Etablere oppvekstsenter i Sulitjelma.

- Kommunestyret opphever vedtak om opprettelse av felles oppvekstsenter for Sulitjelma skole og Sulitjelma barnehage.
- Kommunestyret vedtar løsningen som skolen og barnehagen sammen foreslår for å redusere den administrative ressursen med 45 % fra og med 1.8.22. I denne løsningen

er den administrative ressursen til styrer på 35 %, rektor på 65 % og rektor er leder for SFO i 10 % tillegg. Begge avdelingene består som egne enheter.

Budsjett 2023- økonomiplan 2023- 2026.

- K96/22 Helse og omsorg. Kommunestyret ber kommunedirektøren sette i gang med å redusere matsvinn (verbalforslag).

K096/22. Dato 15.11.22 Omstillingsarbeid oppvekst

- Tiltak 1855 Familiens hus- reduksjon av 0,2 årsverk
- Tiltak 1864 Barnehage- reduksjon av 0,1 årsverk
- Tiltak 1952 SFO- reduksjon 1,1 årsverk
- Tiltak 1957 Skole- reduksjon 2,8 årsverk

Kommunestyret sak 034/23 (15.05.23)- Finansiering av utkjøp av leasingbil- legevaktsbil.

- Det inngås ikke ny leasingavtale og legevaktsbilen kjøpes ut til 389. 000. Utkjøpet finansieres gjennom låneopptak, med forbehold om godkjenning om låneopptak fra Statsforvalteren i Nordland.

Kommunestyret sak 015/23 (27.04.23). Salg av LHL bygget på teletunet.

- (...)Med bakgrunn i dette og at LHL har en leieavtale som i første gang utløper 2027, gis kommunedirektøren fullmakt til å selge LHL bygget/ eiendommen til under takst, men etter realistiske forhandlinger med LHL og i dialog med Statsforvalteren.
- Som grunnlag i forhandlingene om kjøpesum skal følgende inngå i vurderingene:
Vurdere LHL sin egeninnsats
Takstgrunnlag Fauske kommune
Taksten fra LHL
Leiekontrakt for telebygg (Stallen)
- De to takstene som er tatt gir en gjennomsnittlig pris på bygget på ca. 1.6 mnok. Kommunedirektøren gis mandat til å forhandle om salg av LHL- bygget til LHL med mål om å oppnå en salgssum på 800.000,- som er halv pris av gjennomsnittet for takstene. Bygget skal ikke selges for under 300.000,-
- Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for at det i salgskontrakten kommer frem at Fauske kommune skal ha rett til å kjøpe tilbake eiendommen til samme pris, justert for konsumprisindeks og eventuelle vesentlige oppgraderinger, dersom LHL opphører å eksistere eller at bruken endres vesentlig.
- Dette er et spesielt og isolert tilfelle som ikke skal skape presedens ved andre avhendinger av kommunale bygg og eiendom senere.
- Dersom forhandlinger om salg til LHL ikke fører frem innen utgangen av mai 2023, skal prosessen starte med å få lagt ut for salg i det åpne marked. Kommunedirektøren bes

samtidig gjennomgå leiekontrakten og starte arbeid med å finne lokaler som kan stilles til disposisjon for LHL.

Kommunestyret sak 057/22 (17.06.22). Opparbeiding av boligtomter i Sjøheia boligfelt.

- Som oppfølging av vedtak om utbygging av Sjøheia boligfelt vedtar Fauske kommunestyre å bevilge kr. 19, 1 mill. til utbygging av første del av Sjøheia boligfelt (feltene B30, B31, B32, B33, B34 og B35).
- Investeringen finansieres med et låneopptak på 19,1 mill. som tilbakebetales ved salg av boligtomter. Tomtene forutsettes å selges til takstpris.
- Ettersom kommunen er underlagt begrensninger i ROBEK, tas det forbehold om Statsforvalterens godkjenning av låneopptaket.

Fra vedtaksrapport 2021, 106/20 Punkt 1.3.1.1 Utredninger i omstillingsprosjektet- Bygging av omsorgsboliger.

- Utredninger i omstillingsprosjektet- Bygging av omsorgsboliger, vurdere terskelverdier for tildeling av tjenester i Fauske og gjennomgang av administrativ og politisk struktur skal være 1.prioritet som det middelbart skal jobbes med.

Salten kommunerevisjon IKS

Org.nr.: 986 655 271 MVA

post@salten-revisjon.no | salten-revisjon.no

Hovedkontor - Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske

Besøksadresse: Torggata 10, 8200 Fauske

Avdelingskontor - Bodø

Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø

Besøksadresse: Central Atrium, Dronningensgt. 18 4.etg

Kommunedirektør

Salten Kontrollutvalgsservice
Postboks 54
8138 INNDYR

Redegjørelse til kontrollutvalget "Oppfølging av politiske vedtak"

Kontrollutvalget skal i møte 03. september behandle sak angående oppfølging av kommunestyrets vedtak til forvaltningsrevisjon «Oppfølging av politiske vedtak».

Kommunedirektøren er bedt om å oversende skriftlig redegjørelse av hvordan kommunestyrets vedtak og revisjonens anbefalinger er fulgt opp.

Først vil det fra Fauske kommune understrekes at alle revisjoner og tilsyn anser kommunedirektøren som positivt. Revisjoner og tilsyn gir mulighet til å rette eventuelle avvik eller mangler, samt sikre kontinuerlig forbedring gjennom anbefalinger. Forvaltningsrevisjonen «Oppfølging av politiske vedtak» gir i stor grad kommunen gode tilbakemeldinger på det arbeidet som gjøres med oppfølging av politiske vedtak. Når det er sagt, fremkommer det også anbefalinger som ytterligere vil bidra til å heve kvaliteten og internkontrollen i administrasjonen. For en kommune er oppfølging av politiske vedtak et høyt prioritert område.

Revisor ga følgende 3 anbefalinger til Fauske kommune som kommenteres under:

1) Fauske kommune skal sikre at samtlige politiske vedtak iverksettes uten ugrunnet opphold.

Kommunedirektørens ledergruppe har drøftet forvaltningsrevisjonens rapport, for å operasjonalisere denne. For å sikre at politiske vedtak iverksettes uten ugrunnet opphold vil det utarbeides en skriftlig prosedyre i kommunens internkontrollsystem. En skriftlig prosedyre for saksutredninger vil blant annet inneholde oppgavebeskrivelser, prosessbeskrivelse, tidsfrister, roller og ansvar i saksforberedelser og vedtaksoppfølging. På den måten kan kommunedirektøren kvalitetssikre både utarbeidelse av saksframlegg, og oppfølging av vedtak gjøres i henhold til krav i lov og forskrift. Herunder vil det utarbeides en definisjon og praktisk betydning av hva som legges i at et vedtak skal iverksettes *uten ugrunnet opphold*. I tillegg vil det utarbeides sjekklister og brukerveiledninger som skal sikre alle saksbehandlere og ledere støtte og kompetanse i å både utarbeide og følge opp politiske saker.

2) Fauske kommune bør utarbeide mal for saksframlegg til kommunestyret som ivaretar det generelle behovet for å opplyse saken og innhold i vedtaksforslag.

Fauske kommune har allerede en mal for saksframlegg. På bakgrunn av forvaltningsrevisjonens anbefalinger, vil denne revideres og videreutvikles.

3) Fauske kommune bør i sine vedtaksforslag sørge for konkrete økonomiske og driftsmessige målsetninger.

Den skriftlige prosedyren som er beskrevet under punkt 1, vil også inneholde føringer for hvordan økonomiske og driftsmessige målsetninger skal innarbeides i vedtaksforslag.

Arbeidet med å følge opp forvaltningsrevisjonens anbefalinger er nå et prioritert område og vil følges opp utover høsten. Det er en klar ambisjon om at arbeidet med skriftlige prosedyrer, sjekklister, brukerveiledninger og maler, skal være ferdige innen utgangen av året. Fauske kommune er nå i prosess med å ta i bruk en ny læringsplattform som vil være en mulighet for å legge til rette for intern opplæring med brukerveiledninger og instruksjonsvideoer.

Kommunedirektøren vil stille i kontrollutvalget på møte 03. september kl 0900 for å svare på eventuelle spørsmål fra kontrollutvalgets medlemmer utover det som fremkommer av den skriftlige redegjørelsen.

Med vennlig hilsen

Tom Erik Holteng
Kommunedirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

SAK 28/25**Prosjektplan eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon Salten Brann IKS: Leveranse av brannverntjenester****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
02.09.2025**Vedlegg:**

- a) Salten kommunerevisjon IKS, 20.08.2025. Forslag til prosjektplan Leveranse av brannverntjenester

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget har i sak 14/25 møte 06.05.2025, bestilt en eierskapskontroll av Salten Brann IKS samt en forvaltningsrevisjon i selskapet med tema økonomistyring. Bestillingen er gjort i felleskap med de andre kontrollutvalgene i eierkommunene i Salten, og hadde følgende problemstillinger:

1. *I hvilken grad er Fauske kommunes eierstyring i tråd med eierskapsmeldingen og etablerte normer for god eierstyring?* Følgende skal undersøkes:
 - Kommunestyret som eier
 - Kommunen bør utnevne sentrale folkevalgte som eierrepresentanter
 - Kommunen bør være representert i selskapenes eierfora
 - Det bør etableres rutiner som sikrer dialogen mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten, og tydelig avklarer eierrepresentantens myndighet
 - Kommunikasjon mellom eier og Salten Brann IKS (begge veier)
 - Det bør avholdes jevnlig eiermøter med selskapene
 - Kommunestyret bør få en årlig rapport om tilstanden for selskapene
 - Ivaretas hensynet til samfunnsansvar i kommunens generelle eierstyring
 - Eierskapsstrategi

- Inneholder kommunens eierskapsstrategi anbefalt konkret informasjon om eierskapsutøvelsen i Salten Brann IKS
 - Mål og strategier
 - Føringer for samfunnsansvar (spesielt for Salten Brann IKS)
 - Sammensetning og valg av styremedlemmer i Salten Brann IKS
 - Bruk av valgkomite
 - Kompetanse og sammensetning i styret
 - Eier bør ha et system for å unngå inhabilitet og rollekonflikter i forbindelse med valg
2. *I hvilken grad har Salten Brann IKS etablert systemer og rutiner for utarbeidelse av budsjett som sikrer at budsjettet er i balanse, realistisk, fullstendig og oversiktlig?*
- Selskapets rutiner og systemer for budsjettprosess
 - Balanse: kommuneloven § 14-10, jamfør IKS- loven med forarbeider
 - Realisme: sannsynlige og påregnelige ut fra erfaringstall
 - Fullstendig: gjeldende for hele selskapet som rettssubjekt med tilhørende inntekter og utgifter
 - Oversiktlig: oppstilling og utforming av budsjett
3. *I hvilken grad har Salten Brann IKS etablert systemer og rutiner for økonomisk rapportering som sikrer eierne et godt grunnlag for eierstyring?*
- Rapporteringsrutiner internt og eksternt/kommunikasjon mellom eier og selskap i tråd med gitte føringer
 - Regelmessighet
 - Skriftlig/muntlig
 - Rapporteringens innhold
 - Nøkkeltall, avvik og vurderinger
 - Eiers vedtatte strategier og retningslinjer for økonomisk rapportering

Under kontrollutvalgets behandling, ble det i tillegg diskutert muligheten for tilleggsbestilling om selskapets tjenesteleveranser sett opp mot avtale med eierkommunen. Dette ble gjort i møte 18.06.2025, der utvalget først fikk en orientering fra kommuneadministrasjonen om hvordan kontraktsoppfølgingen foregår, for å påse at leveranse fra interkommunale selskaper gjøres i henhold til selskapsavtalene. Kontrollutvalgets vedtak, sak 21/25:

Kontrollutvalget vurderer å supplere pågående forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll Salten Brann IKS med tema kontraktsoppfølging/tjenesteleveranse. Kontrollutvalget ber revisor levere forslag til justert prosjektplan til sekretariatet innen 21. august 2025, slik at utvalget kan fatte endelig vedtak i utvalgets møte 02. september 2025.

Revisor har nå utarbeidet forslag til problemstillinger som prosjektet kan ha og vedlagt er utkast til prosjektplan. Selv om undersøkelsen er bestilt i forlengelsen av en pågående undersøkelse, er dette en selvstendig undersøkelse som vil gjennomføres som et eget fristilt prosjekt og der det leveres en egen rapport. Formålet med undersøkelsen er finne ut hvordan Fauske kommune følger opp avtalen med Salten Brann, og om selskapets tjenesteleveranse er i tråd med avtalte forpliktelser og gjeldende retningslinjer på området. Det foreslås to problemstillinger, og der begge kan inngå i undersøkelsen, alternativt at kontrollutvalget velger kun én av disse:

1. *I hvilken grad benytter Fauske kommune seg av eierstyring for å følge opp avtalen med Salten Brann IKS?*

Følgende emner:

- Kommunestyrets ivaretagelse av egne målsetninger for selskapet (eierskapsmelding, konkrete mål og strategier for selskapet)

- Oppfølging/tilbakemelding på rapportering av tjenesteleveranser til kommunestyret og representantskapet

2. I hvilken grad leverer Salten Brann IKS tjenester i samsvar med avtalte forpliktelser og gjeldende retningslinjer på området?

Følgende emner innenfor tjenesteleveranse:

- Dimensjonering
 - Godkjent brannordning
 - ISO- sertifisering
- Beredskapsanalyse
 - Krav til utstyr
 - Bemanning: organisering, beredskap, krav til responstid og forebyggende arbeid
 - Opplæring, øvelser, evaluering og læring etter hendelser
- Rapportering på tjenesteleveranser (krav fra kommunestyret og representantskap om rapportering)
 - Bemanning
 - Beredskap
 - Måloppnåelse
 - Responstid

Undersøkelsen gjennomføres med dokumentinnhenting og analyse (Representantskapsvedtak, kommunestyrevedtak, selskapsavtale, godkjenningsdokument DSB, ISO- sertifisering, eierskapsmelding og andre relevante dokumenter), intervju med relevante ledere og ansatte i Salten Brann, og (for problemstilling 1) eierrepresentant.

Vurdering:

Det er særlig viktig at prosjektet vurderes opp mot allerede bestilt/pågående undersøkelse i felleskap med de øvrige eierkommunene (eierskapskontroll og økonomistyring) og at utvalget ikke bruker unødvendige ressurser på problemstillinger som tangerer pågående prosjekt. Pågående undersøkelse har tre problemstillinger og der problemstilling 1 gjelder eierskapskontroll og 2 og 3 gjelder økonomistyringen. Da er det særlig eierskapskontrollen har fellestrekk med pågående prosjekt.

I forslaget til tilleggsbestilling inngår også eierskapskontroll i problemstilling 1 og der man skal undersøke i hvilken grad Fauske kommune benytter seg av eierstyring for å følge opp avtalen med Salten Brann IKS. Her vil man i eierstyringen se på hvordan rapporteringen av tjenesteleveranser fungerer til representantskap og kommunestyre, sett opp mot kommunestyrets egne målsetninger. Selv om dette er en ny og spisset problemstilling, kan kontrollutvalget vurdere at pågående undersøkelse gir tilstrekkelig svar om eierstyringen. Her vises blant annet til at revisjonen allerede skal undersøke kommunikasjonen mellom selskap og eier.

Når det gjelder problemstilling 2 om tjenesteleveranse, vurderes den å treffe spesielt godt på den tematikken som kontrollutvalget drøftet som utgangspunkt for undersøkelsen. Problemstilling 1 har en ventet timebruk på 75 timer, mens problemstilling 2 har en timebruk på 275 timer, det vil si samlet 350 timer med begge problemstillingene. Kontrollutvalget bes vurdere to alternative vedtak:

Alternativt vedtak 1 (ressursbruk 350 timer)

- 1) Kontrollutvalget godkjenner bestilling av eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon Salten Brann IKS med tema: Leveranse av brannverntjenester, slik det er beskrevet i prosjektplan datert 20.08.2025.
- 2) Innenfor rammen av forvaltningsrevisjonens formål gir kontrollutvalget revisor fullmakt til å foreta justeringer av de fastsatte problemstillingene ved behov.
- 3) Kontrollutvalget ber revisor fortløpende rapportere om prosjektets fremdrift og eventuelle forsinkelser eller vesentlige avvik mot forutsetningene i prosjektplanen. Dersom revisor observerer forhold i forvaltningen som gir grunn til bekymring utenom prosjektets formål og problemstillinger, bes revisor rapportere nevnte forhold i sin dialog med kontrollutvalget, eventuelt i et kortfattet notat.

Alternativt vedtak 2 (ressursbruk 275 timer)

- 1) Kontrollutvalget godkjenner bestilling av forvaltningsrevisjon Salten Brann IKS med tema: Leveranse av brannverntjenester, slik det er beskrevet i prosjektplan datert 20.08.2025, begrenset til problemstilling 2.
- 2) Innenfor rammen av forvaltningsrevisjonens formål gir kontrollutvalget revisor fullmakt til å foreta justeringer av den fastsatte problemstillingen ved behov.
- 3) Kontrollutvalget ber revisor fortløpende rapportere om prosjektets fremdrift og eventuelle forsinkelser eller vesentlige avvik mot forutsetningene i prosjektplanen. Dersom revisor observerer forhold i forvaltningen som gir grunn til bekymring utenom prosjektets formål og problemstilling, bes revisor rapportere nevnte forhold i sin dialog med kontrollutvalget, eventuelt i et kortfattet notat.

Kontrollutvalget må vurdere innhold i problemstillingene opp mot samlet ressursbruk når bestillingen skal gjøres. I forslag til vedtak legges det til grunn alternativ vedtak 2, altså en litt nedskalert undersøkelse med fokus på tjenesteleveransen alene. Dette av hensyn til ressursbruk og muligheten til å gjøre flere prosjekter innenfor vedtatt plan. Dersom utvalget også ser behov for å gå nærmere inn på hvordan Fauske kommune som bestiller følger opp avtalen, bør alternativt vedtak nr 1 velges.

Prosjektplanen gir for øvrig et godt rammeverk for en bred undersøkelse og inneholder problemstilling, revisjonskriterier, og metodebruk slik det rådes til i Norges Kommunerevisorforbunds (NKRF) RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget har allerede to pågående undersøkelser, slik at denne revisjonen først vil settes i gang til våren med ferdigstillelse høsten 2026. Prosjektplanen er underskrevet av medvirkende revisor. Ny oppdragsansvarlig og utførende forvaltningrevisor er ikke tiltrådt enda, men vil gjennomgå planen og signere senere.

Revisjonen deltar i møtet og vil her gi en nærmere gjennomgang og drøfting av prosjektplanen. Kontrollutvalget gis muligheter til å komme med endringer og presiseringer dersom det er ønskelig.

Forslag til vedtak:

- 1) Kontrollutvalget godkjenner bestilling av forvaltningsrevisjon Salten Brann IKS med tema: Leveranse av brannverntjenester, slik det er beskrevet i prosjektplan datert 20.08.2025, begrenset til problemstilling 2.
- 2) Innenfor rammen av forvaltningsrevisjonens formål gir kontrollutvalget revisor fullmakt til å foreta justeringer av den fastsatte problemstillingen ved behov.

- 3) Kontrollutvalget ber revisor fortløpende rapportere om prosjektets fremdrift og eventuelle forsinkelser eller vesentlige avvik mot forutsetningene i prosjektplanen. Dersom revisor observerer forhold i forvaltningen som gir grunn til bekymring utenom prosjektets formål og problemstilling, bes revisor rapportere nevnte forhold i sin dialog med kontrollutvalget, eventuelt i et kortfattet notat.

Røkland, 25. august 2025

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: Fauske kommune	År: 2025	Arkiv: 1. Planl. av prosj
Utført dato: 20.08.25 Navn: Mariell Myhre	Leveranse av brannvernstjenester	Bestilt KU dato: 18.06.25	Side: 1 av 3

Sjekkpunkter

1. Bakgrunn prosjektinformasjon

Kontrollutvalget i Fauske ønsker å supplere den pågående eierskapskontrollen med forvaltningsrevisjon av Salten Brann IKS med tema kontraktsoppfølging og tjenesteleveranse. Her kommer revisors forslag til prosjektplan. Prosjektplanen utarbeides som et eget prosjekt.

Prosjektplanen har tatt utgangspunkt i *Risiko- og vesentlighetsvurdering Fauske kontrollutvalg (2024-2027)*. Av risiko- og vesentlighetsvurderingen kommer det frem at en sentral aktivitet i 2022 i Salten Brann IKS har vært arbeidet med implementering av ny brannordning. Det fremgår av ROV- en at brannordningen har medført implikasjoner både knyttet til leveranse, kvalitet og økonomi. Videre blir det fremhevet at de store endringene som selskapet har i rammebetingelser og organisering kan føre til økt risiko på området. Konklusjonen i ROV-en er derfor høy risiko.

2. Formål

Formålet med prosjektet er å finne ut hvordan Fauske kommune følger opp avtalen med Salten Brann, og om selskapets tjenesteleveranse er i tråd med avtalte forpliktelser og gjeldende retningslinjer på området.

3. Problemstillinger

1. I hvilken grad benytter Fauske kommune seg av eierstyring for å følge opp avtalen med Salten Brann IKS?
2. I hvilken grad leverer Salten Brann IKS tjenester i samsvar med avtalte forpliktelser og gjeldende retningslinjer på området?

Følgende emner vil bli belyst:

Problemstilling 1

- Kommunestyrets ivaretagelse av egne målsetninger for selskapet (eierskapsmelding, konkrete mål og strategier for selskapet)
- Oppfølging/tilbakemelding på rapportering av tjenesteleveranser til kommunestyret og representantskapet

Problemstilling 2

Tjenesteleveranse

- Dimensjonering
- Godkjent brannordning
- ISO- sertifisering

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: Fauske kommune	År: 2025	Arkiv: 1. Planl. av prosj
Utført dato: 20.08.25 Navn: Mariell Myhre	Leveranse av brannvernstjenester	Bestilt KU dato: 18.06.25	Side: 2 av 3

- Beredskapsanalyse (jf. Brann- og redningsvernforskriften §9)
 - Krav til utstyr
 - Bemanning: organisering, beredskap, krav til responstid og forebyggende arbeid
 - Opplæring, øvelser, evaluering og læring etter hendelser
- Rapportering på tjenesteleveranser (krav fra kommunestyret og representantskap om rapportering)
 - Bemanning
 - Beredskap
 - Måloppnåelse
 - Responstid

4. Revisjonskriterier

- Brann- og eksplosjonsvernloven
- Kommuneloven
- IKS- loven
- Brann- og redningsvernforskriften
- Godkjenning Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
- International Organization for Standardization (ISO) sertifisering
- Salten Branns selskapsavtale
- Eventuelle kommunale vedtak og representantskapsvedtak
- Eventuelle andre veiledere, interne retningslinjer og rutiner

5. Metodisk tilnærming og gjennomføring/revisjonshandlinger

-Dokumentinnhenting og analyse: Representantskapsvedtak, kommunestyrevedtak, selskapsavtale, godkjenningsdokument DSB, ISO- sertifisering, eierskapsmelding og andre relevante dokumenter

-Intervjuer med relevante ledere og ansatte i Salten Brann

-Intervju med eierrepresentant (problemstilling 1)

Undersøkelsen avgrenses mot innholdet i rapporten fra eierskapskontrollen.

De opplistede metoder er intensjoner, og vil kunne endres underveis basert på lokale tilpasninger, data som fremkommer underveis og ressursutnyttelse. Kontrollutvalget vil få underveisrapportering ved vesentlige endringer.

6. Organisering og ressursbehov

Ansvarlig for prosjektet er: Christel Elvestad
Utførende revisor er: Christel Elvestad

7. Milepæler

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: Fauske kommune	År: 2025	Arkiv: 1. Planl. av prosj
Utført dato: 20.08.25 Navn: Mariell Myhre	Leveranse av brannvernstjenester	Bestilt KU dato: 18.06.25	Side: 3 av 3

Prosjektplan til kontrollutvalget- august 2025
Oppstart- vår 2026
Dokumentgjennomgang- vår/sommer 2026
Endelig utarbeidelse av rapport- høst 2026

Kommentar:

Ansvarlig revisor og utførende revisor bekrefter sin uavhengighet i henhold til forskrift om revisjon av kommuner § 15.

Sted/dato: Bodø / 20.08.2025

Utførende revisor: Kommer når ny oppdragsansvarlig revisor er på plass.

Mariell Myhre

Medvirkende revisor: _____

Ansvarlig revisor: Kommer når ny oppdragsansvarlig revisor er på plass.

8. Ressursbruk

350 med begge problemstillingene
275 med kun problemstilling 2

SAK 29/25**Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen:
Momskompensasjon på utgifter til utleieboliger****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
02.09.2025**Vedlegg:**

- a) Salten kommunerevisjon IKS, 30.06.2025. Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen
- b) Salten kommunerevisjon IKS. Tilbakemelding for forenklet etterlevelseskontroll – Fauske kommune.

Bakgrunn for saken:

Kommuneloven § 24-9 stiller krav til kontroll med kommunens økonomiforvaltning, ut over den kontroll som skjer ved ordinær regnskapsrevisjon:

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

Kontrollutvalget skal i henhold til Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 «påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven § 24-7 til § 24-9 blir rettet eller fulgt

opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget.»

Kontrollen blir gjort gjeldende fra regnskapsåret 2024, og revisor skal rapportere resultatet fra sin etterlevelseskontroll innen 30. juni 2025. Formålet med kontrollen er å forebygge svakheter og sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak innen økonomiforvaltningen. Utførelse av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

For regnskapsåret 2024 har revisor valgt å se på etterlevelse av reglene i merverdiavgiftskompensasjonsloven om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger. Følgende er undersøkt:

1. Om kommunen har en oversikt over utleieboligene de mener er momskompensasjonsberettigede.
2. Om kommunen kan fremvise gyldige enkeltvedtak på tildeling av særskilt tilrettelagte boliger i de tilfeller kommunen krever momskompensasjon på utgifter knyttet til utleiebolig.
3. Om det er samsvar mellom kommunens liste over boliger som er momskompensasjonsberettigede og avgiftsbehandling i regnskapet.

Revisors konklusjon er som følger:

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Fauske kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd regelverket om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger. Vår kontrollhandling avdekker at det er forbedringspotensial knyttet til å fremvise begrunnelsen for hvorfor boligene anses som særskilt tilrettelagt, og i tildelingsvedtakene vedrørende angivelse av lovgrunnlag, brukerens funksjonsnedsettelse og hvordan boligen skal avhjelpe situasjonen.

Konkret viser revisor til følgende funn:

1. *Fauske kommune har en oversikt over utleieboligene som de mener er momskompensasjonsberettigede.*
2. *Fauske kommune har forbedringsbehov rundt enkeltvedtak på tildeling av særskilt tilrettelagte boliger i de tilfeller kommunen krever momskompensasjon på utgifter knyttet til utleiebolig.*
3. *Det er samsvar mellom kommunens liste over boliger som er momskompensasjonsberettigede og avgiftsbehandling i regnskapet.*

Vurderinger:

Vedlagt uttalelsen er også en mer omfattende tilbakemelding fra revisor til kommunedirektøren. Revisor peker på forbedringspotensial om dokumentasjon og detaljering av vedtak. Vurderingen er at vedtakene ikke gir en god nok begrunnelse for hvorfor brukeren har behov for bolig med særskilt tilrettelegging.

Kommunedirektøren er gjort kjent med funnene og vurderingen, og informasjonen fra revisor bør være tilstrekkelig til å justere praksis. Ettersom det fra revisors side ikke er påpekt lovmessige feil, er det ikke av et slikt omfang at det nødvendigvis krever oppfølging fra kontrollutvalgets side, og kommunedirektøren er derfor ikke kalt inn til møtet. Dersom

kontrollutvalget ser behov for det, er det likevel mulig å komme tilbake til saken på et senere tidspunkt for å etterspørre revisors anbefalinger er fulgt opp.

Revisjonen deltar under møtet for å for å redegjøre nærmere om kontrollen og sine funn, og vil kunne svare på spørsmål fra utvalget.

Forslag til vedtak:

1. Fauske kontrollutvalg har mottatt uttalelse datert 30. juni 2025 fra revisor etter at denne i samsvar med kommunelovens § 24-9 har gjennomført en forenklet etterlevelseskontroll hvor det er undersøkt reglene i merverdiavgiftskompensasjonsloven om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger.
2. Kontrollutvalget registrerer at revisor ikke har påpekt lovmessige feil, men at kommunen har forbedringspotensial i å fremvise begrunnelsen for hvorfor boligene anses som særskilt tilrettelagt. Kontrollutvalget forutsetter at tildelingsvedtakene forbedres vedrørende angivelse av lovgrunnlag, brukerens funksjonsnedsettelse og hvordan boligen skal avhjelpe situasjonen.
3. Kontrollutvalget tar revisors uttalelse til orientering, og registrerer at uttalelsen ikke gir grunnlag for videre oppfølging fra utvalgets side.

Røkland, 25. august 2025

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Til kontrollutvalget i Fauske kommune

Dato: 30.06.2025

Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Salten kommunerevisjon har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Fauske kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen.

For regnskapsåret 2024 har revisor valgt å se på etterlevelse av reglene i merverdiavgiftskompensasjonsloven om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger.

Vi har gjennomført følgende kontroller

1. Om kommunen har en oversikt over utleieboligene de mener er momskompensasjonsberettigede.
2. Om kommunen kan fremvise gyldige enkeltvedtak på tildeling av særskilt tilrettelagte boliger i de tilfeller kommunen krever momskompensasjon på utgifter knyttet til utleiebolig.
3. Om det er samsvar mellom kommunens liste over boliger som er momskompensasjonsberettigede og avgiftsbehandling i regnskapet.

Grunnlag for kontrollen

Kriterier er hentet fra:

- Lov 12. desember 2023 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (merverdiavgiftskompensasjonsloven, heretter omtalt som momskmpl.)
- Forskrift 12. desember 2003 nr. 1566 om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv.
- Prop. 1 LS (2017-2018) punkt 38.1 og 38.2
- Gulating lagmannsretts dom 26.04.2023, i sak mellom Sandnes kommune og Skatteetaten (Lovdataref. LG-2022-145760)
- Finansdepartementets tolkningsuttalelse til den norske revisorforeningen 08.03.12
- Finansdepartementets tolkningsuttalelse til Ernst & Young 13.10.21
- Skattedirektoratets prinsipputtalelse datert 08.04.22

Ledelsens ansvar for etterlevelse

Kommunedirektør er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQM 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet etterlevelseskontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Salten kommunerevisjon IKS et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området som er valgt ut for kontroll.

I henhold til RSK 301, innebærer utføring av attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet, å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget. Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Revisors oppsummering og konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Fauske kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd regelverket om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger. Vår kontrollhandling avdekker at det er forbedringspotensial knyttet til å fremvise begrunnelsen for hvorfor boligene anses som særskilt tilrettelagt, og i tildelingsvedtakene vedrørende angivelse av lovgrunnlag, brukerens funksjonsnedsettelse og hvordan boligen skal avhjelpe situasjonen.

Vi finner følgende:

1. Fauske kommune har en oversikt over utleieboligene som de mener er momskompensasjonsberettigede.
2. Fauske kommune har forbedringsbehov rundt enkeltvedtak på tildeling av særskilt tilrettelagte boliger i de tilfeller kommunen krever momskompensasjon på utgifter knyttet til utleiebolig.
3. Det er samsvar mellom kommunens liste over boliger som er momskompensasjonsberettigede og avgiftsbehandling i regnskapet.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påse-ansvar med økonomiforvaltningen og til Fauske kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Jonny Riise
oppdragsansvarlig revisor

Jarl-Håkon Olsen
utførende revisor

Til Fauske kommune v/ kommunedirektøren

Tilbakemelding for forenklet etterlevelseskontroll – Fauske kommune

Salten kommunerevisjon har med hjemmel i kommunelovens § 24-9 gjennomført forenklet etterlevelseskontroll i Fauske kommune.

Formålet med forenklet etterlevelseskontroll er å forebygge svakheter og bidra til å sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Kontrollen skal gjennomføres innenfor en begrenset ressursramme, og oppdraget er gjennomført for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning. Kontrollen er dermed ikke ment å gå i detalj på alle sidene ved en sak, men skal rettes mot om kommunen har et system som er egnet til å etterleve kravene i lov og forskrift og kommunens egne reglementer og vedtak.

For regnskapsåret 2024 har revisor valgt å se på etterlevelse av reglene i merverdiavgiftskompensasjonsloven om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger.

Vi har gjennomført følgende kontroller

1. Om kommunen har en oversikt over utleieboligene de mener er momskompensasjonsberettigede.
2. Om kommunen kan fremvise gyldige enkeltvedtak på tildeling av særskilt tilrettelagte boliger i de tilfeller kommunen krever momskompensasjon på utgifter knyttet til utleiebolig.
3. Om det er samsvar mellom kommunens liste over boliger som er momskompensasjonsberettigede og avgiftsbehandling i regnskapet.

Grunnlag for kontrollen

Kriterier er hentet fra:

- Lov 12. desember 2023 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (merverdiavgiftskompensasjonsloven, heretter omtalt som momskmpl.)

- Forskrift 12. desember 2003 nr. 1566 om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv.
- Prop. 1 LS (2017-2018) punkt 38.1 og 38.2
- Gulathing lagmannsretts dom 26.04.2023, i sak mellom Sandnes kommune og Skatteetaten (Lovdataref. LG-2022-145760)
- Finansdepartementets tolkningsuttalelse til den norske revisorforeningen 08.03.12
- Finansdepartementets tolkningsuttalelse til Ernst & Young 13.10.21
- Skattedirektoratets prinsipputtalelse datert 08.04.22

Oversikt over utleieboligene som anses som momskompensasjonsberettigede

Rettslig grunnlag

Det følger av momskompl. § 4 tredje ledd, at det ytes momskompensasjon for anskaffelser til boliger med helseformål eller sosiale formål. Det samme gjelder fellesanlegg i tilknytning til boligene. Dette er det første av to vilkår som må være oppfylt for å ha et legitimt krav om momskompensasjon.

Hva som regnes som bolig med helseformål eller sosiale formål, er presisert i forskrift om kompensasjon for merverdiavgift § 7:

«Som bolig med helseformål eller sosialt formål etter [momskompl.] § 4 tredje ledd anses boliger særskilt tilrettelagt for helseformål eller sosiale formål, herunder boliger utformet etter Husbankens tilskuddsordning for omsorgsboliger.»

Med utgangspunkt i presiseringene som kommer frem i Prop. 1 LS (2017-2018) punkt 38.1 og 38.2, er en særskilt tilrettelagt bolig en bolig som

- er utformet for brukere som har behov for en bolig med livsløpsstandard,
- er utformet for brukere som har behov for hjemmebasert omsorg og har spesialinnredede rom (eksempelvis bad og toalett, senger, brede dører, ingen dørterskler m.v.),
- har nærhet til personalbase, vaktteneste eller lignende, eller
- som har nærhet eller tilknytning til personell som kan yte hjemmebaserte omsorgstjenester.

Denne listen er ikke uttømmende. Det vil si at andre momenter også kan vise at boligen er «særskilt tilrettelagt».

Den som har fremmet krav om, eller har mottatt momskompensasjon, skal innrette bokføringen slik at det til enhver tid kan kontrolleres at momskompensasjonen er lovmessig. Dette følger av momskompl. § 12 første punktum.

Skattedirektoratet har lagt til grunn at en kontroll og prøving av kompensasjonskrav som hovedregel vil gjøres gjennom kommunens vedtak om tildeling av bosted, og revisors kontroll basert på tildelingsvedtak. Det er åpnet for at man kan legge frem en oversikt som gjenspeiler det som står i tildelingsvedtakene, men dette gjelder i hovedsak når tjenesteyter er en privat aktør.

Fakta og vurderinger

I brev datert 16.02.2025 har kommunen oversendt en oversikt over boliger som de mener er momskompensasjonsberettigede. Oversikten inneholdte ikke en begrunnelse for hvorfor boligene ble ansett som særskilt tilrettelagt. Revisor etterspurte denne begrunnelsen 19.05.2025, men har per 17.06.2025 ikke mottatt en begrunnelse. Revisor kan derfor ikke vurdere om kommunen har en begrunnelse for hvorfor boligen anses som særlig tilrettelagt, men kommunen har en oversikt over hvilke boliger de mener er momskompensasjonsberettiget.

Gyldige enkeltvedtak på tildeling av særskilt tilrettelagte boliger

Rettslig grunnlag

Det følger av momskompl. § 4 tredje ledd, at det ytes momskompensasjon for anskaffelser til boliger som leies ut til beboer som på grunn av funksjonsnedsettinger har behov for en særskilt tilrettelagt bolig. Dette er det andre av to vilkår som må være oppfylt for å ha et legitimt krav om momskompensasjon.

Kommunen må altså vurdere om boligens særskilte tilrettelegging dekker behovet personen har som følge av sin funksjonsnedsettelse. Dette skal være grunnlaget for tildelingen. Både fysiske, psykiske og kognitive funksjonsnedsettelser vil kunne legges til grunn. Disse presiseringene kommer frem i Prop. 1 LS (2017-2018) punkt 38.1 og 38.2.

Den som har fremmet krav om, eller har mottatt momskompensasjon, skal innrette bokføringen slik at det til enhver tid kan kontrolleres at momskompensasjonen er lovmessig. Dette følger av momskompl. § 12 første punktum.

Skattedirektoratet har lagt til grunn at en kontroll og prøving av kompensasjonskrav som hovedregel vil gjøres gjennom kommunens vedtak om tildeling av bosted, og revisors kontroll basert på tildelingsvedtak. Det er åpnet for at man kan legge frem en oversikt som gjenspeiler det som står i tildelingsvedtakene, men dette gjelder i hovedsak når tjenesteyter er en privat aktør.

Slik vi forstår dette, må tildelingsvedtaket inneholde informasjon om hvilken hjemmel som gir grunnlag for tildelingen (plikt- og tilhørende rettighetsbestemmelse), og hvilke individuelle behov for særskilt tilrettelegging som foreligger (individuell behovsprøving).

Fakta og vurderinger

Revisjonen har gjennomført en stikkprøvekontroll av kommunens gyldige enkeltvedtak knyttet til tildeling av særskilt tilrettelagte boliger. Vi har foretatt en gjennomgang av ti enkeltvedtak. Fauske kommune har bedt om momskompensasjon for syv av disse og videre beskrivelser gjelder disse syv.

Ingen enkeltvedtak oppgir lovhjemmel for tildelingen av særskilt tilrettelagt bolig, foruten om klageadgangen jfr forvaltningsloven. Revisor har mottatt saksdokumentene som gir grunnlag for enkeltvedtakene. Saksdokumentene oppgir ikke hvilken lovhjemmel som skal anvendes for tildelingen. Revisor vil påpeke at tildelingsvedtakene skal oppgi lovhjemmel.

I tre enkeltvedtak må revisor på kommunens Buddha-kartlegging for å spore den individuelle vurderingen ettersom tildelingsvedtaket og saksdokumenter ikke oppgir dette. I to andre enkeltvedtak er det en mangelfull beskrivelse av vedkommende sin funksjonsnedsettelse og tjenestebehov. Disse sakene inneholdt ingen saksnummer for Buddha-kartlegging og revisor kunne ikke uten å bruke unødig tid etterspørre kartleggingen. Revisor vil påpeke at tildelingsvedtakene skal inneholde hvilke individuelle behov for særskilt tilrettelegging som foreligger.

I seks enkeltvedtak er det ikke oppgitt en begrunnelse av hvordan den aktuelle boligen skal avhjelpe vedkommende sitt behov. Revisor vil påpeke at tildelingsvedtak skal beskrive hvordan boligen skal avhjelpe vedkommende sitt behov for særskilt tilrettelegging.

På bakgrunn av dette, er det revisjonens vurdering at vedtakene ikke gir en god nok begrunnelse for hvorfor brukeren har behov for bolig med særskilt tilrettelegging. Revisjonen peker på et forbedringspotensial knyttet til utformingen av vedtakene, når det gjelder angivelse av lovgrunnlag, brukerens funksjonsnedsettelse og hvordan boligen skal avhjelpe situasjonen. Dette bør utbedres for å sikre etterlevelsen av gjeldende lovverk på området.

Liste over momskompensasjonsberettide boliger og avgiftsbehandling i regnskapet

Når det gjelder legitimering av retten til kompensasjon følger dette av kompensasjonsloven § 12. Her går det frem at den som har fremmet krav om eller mottatt refusjon, skal innrette bokføringen slik at det til enhver tid kan kontrolleres at kompensasjon for merverdiavgift ytes etter reglene i denne lov.

Fakta og vurderinger

Et sentralt kontrollpunkt i kontrollen har vært å vurdere om det er samsvar mellom kommunens oversikt over boliger som omfattes av merverdiavgiftskompensasjonsordningen, og faktisk avgiftsbehandling i regnskap. Formålet har vært å påse at det ikke kreves kompensasjon for boliger som ikke tilfredsstiller kravene i merverdiavgiftskompensasjonsloven.

Vi har foretatt en gjennomgang av kommunens oversikt over boliger, herunder et utplukk av boliger, som de mener er momskompensasjonsberettigede, sett opp mot bokførte utgifter. Gjennomgang av momskompensasjon (MVA- koder) har gjort at vi kan kontrollere om det har blitt krevd kompensasjon for boligen.

Enkeltvedtakene for boliger på samsvarer med kommunens bokføring.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Fauske kommune ikke har etterlevd regelverket om momskompensasjon på utgifter til utleieboliger.

Vår kontrollhandling avdekker at det er forbedringspotensial knyttet til å fremvise begrunnelsen for hvorfor boligene anses som særskilt tilrettelagt, og i tildelingsvedtakene vedrørende angivelse av lovgrunnlag, brukerens funksjonsnedsettelse og hvordan boligen skal avhjelpe situasjonen.

Vi finner følgende:

1. Fauske kommune har en oversikt over utleieboligene som de mener er momskompensasjonsberettigede.
2. Fauske kommune har forbedringsbehov rundt enkeltvedtak på tildeling av særskilt tilrettelagte boliger i de tilfeller kommunen krever momskompensasjon på utgifter knyttet til utleiebolig.
3. Det er samsvar mellom kommunens liste over boliger som er momskompensasjonsberettigede og avgiftsbehandling i regnskapet.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påse-ansvar med økonomiforvaltningen og til Fauske kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Jonny Riise
oppdragsansvarlig revisor

Jarl-Håkon Olsen
utførende revisor

SAK 30/25

Dialog med revisor

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
02.09.2025

Vedlegg:

- a) Salten kommunerevisjon IKS, 25.06.2025. Melding til kontrollutvalgene om endring av revisor.

Bakgrunn for saken:

Saken har bakgrunn i oppgaver kontrollutvalget er pålagt etter Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a. kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b. regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor*
- c. regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3.*

Bestemmelsen retter seg mot revisors arbeid med regnskapsrevisjon, men revisors oppdrag omfatter i tillegg forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og ikke-lovpålagte kontroller med forvaltningen (mindre omfattende undersøkelser). Av denne grunn er det hensiktsmessig at revisor gir en bred orientering om status for sitt oppdrag, og at kontrollutvalget kan stille spørsmål, drøfte og gi innspill til revisor.

Utvalget skal i egne saker behandle revisors uttalelse til regnskap, rapporter fra forvaltningsrevisjon og fra eierskapskontroll, nummererte brev og revisors uttalelse til gjennomført etterlevelseskontroll. Tema utenom dette som naturlig hører med i utvalgets dialog med revisor vil være:

- Revisjonsplan, overordnet revisjonsstrategi (årlig)
- Revisors vurdering av egen uavhengighet (årlig)
- Status og funn ved gjennomføring av løpende regnskapsrevisjon. Status for gjennomføring av bestillinger innen forvaltningsrevisjon, eierskapskontroller og andre mindre omfattende undersøkelser
- Revisors valg av tema for etterlevelseskontroll og bakgrunn for valget
- Gjennomført kvalitetskontroll av revisor
- Revisors oppstartsmøte med administrasjonen

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Bjørn Vegard Gamst har sagt opp sin stilling og som følge av dette vil det bli ny oppdragsansvarlig på alle prosjekter. Nytilsatt oppdragsansvarlig Christel Elvestad tiltrer i midten av september, og det vil da bli gjort uavhengighetsvurderinger og gjennomgang av alle pågående prosjekter. Foreløpig melding følger av vedlegg. Når det gjelder pågående forvaltningsrevisjon/ eierskapskontroll på Salten Brann IKS vil Christel Elvestad gå inn som utførende revisor og Mariell Myhre og Jarl Håkon Olsen medvirkende revisor.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar dialog med revisor til orientering, herunder Status/fremdrift for regnskapsrevisors arbeid:

-

Status/fremdrift innen forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll etc:

-

Røkland, 25. august 2025

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Fra: [Mariell Myhre](#)
Til: [Ronny Seljeseth](#); [Bjørn Vegard Gamst](#)
Kopi: [Liv Anne Kildal](#); [Lars Hansen](#); [Post Sekretariatet](#)
Emne: SV: Forvaltningsrevisjon: Melding til kontrollutvalgene om endring av revisor
Dato: onsdag 25. juni 2025 13:44:18
Vedlegg: [image001.png](#)

Hei igjen.

Her kommer fordelingen av utførende revisor på eierskapskontrollene.

- Jeg vil være utførende revisor på eierskapskontrollene i Bodø, Meløy, Sørfold og Hamarøy. Jarl- Håkon vil være medvirkende revisor til disse prosjektene.
- Jarl- Håkon vil være utførende revisor på eierskapskontrollene i Beiarn, Gildeskål og Saltdal. Jeg vil være medvirkende revisor på disse prosjektene.
- Nyansatt oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor vil være utførende revisor på eierskapskontrollene i Fauske og Steigen. Både jeg og Jarl- Håkon vil være medvirkende revisorer på disse eierskapskontrollene.

Vennlig hilsen

Mariell Myhre
Forvaltningsrevisor

SALTEN
KOMMUNEREVISJON
Postboks 429, 8001 Bodø

Tlf: 47854464
E-post: mm@salten-revisjon.no

Fra: Mariell Myhre
Sendt: fredag 20. juni 2025 13:26
Til: Ronny Seljeseth <ronny@sekretariatet.no>; Bjørn Vegard Gamst <bvg@salten-revisjon.no>
Kopi: Liv Anne Kildal <Lak@salten-revisjon.no>; Lars Hansen <lars@sekretariatet.no>
Emne: SV: Forvaltningsrevisjon: Melding til kontrollutvalgene om endring av revisor

Hei.

Takk for oppklaring.

Vi har fremdriftsmøte kommende onsdag, og vil gjennomgå våre planer for leveranse av eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon. I etterkant av møtet vil vi kunne komme tilbake med en

oversikt over eventuelle endringer i utførende og medvirkende revisor.

Med ønske om god helg!

Vennlig hilsen

Mariell Myhre
Forvaltningsrevisor

SALTEN
KOMMUNEREVISJON

Postboks 429, 8001 Bodø

Tlf: 47854464

E-post: mm@salten-revisjon.no

Fra: Ronny Seljeseth <ronny@sekretariatet.no>

Sendt: fredag 20. juni 2025 09:57

Til: Mariell Myhre <mm@salten-revisjon.no>; Bjørn Vegard Gamst <bvg@salten-revisjon.no>

Kopi: Liv Anne Kildal <Lak@salten-revisjon.no>; Lars Hansen <lars@sekretariatet.no>

Emne: Forvaltningsrevisjon: Melding til kontrollutvalgene om endring av revisor

Hei

Jeg snakket med Mariell under møtet på Fauske på onsdag, der jeg forsto at det utover endring i oppdragsansvar for forvaltningsrevisjon, også vil kunne bli endringer i utførende og medvirkende revisor for noen av de bestilte prosjektene. Spørsmålet var da om hvorvidt det må sendes justerte prosjektplaner for hvert enkelt prosjekt i de respektive kontrollutvalgene, slik det vanligvis blir gjort.

Jeg har snakket med Lars, og vi ser at det vil bli mest oversiktlig om dere lager en samlet oversikt når det meste av endringer er landet, og informere kontrollutvalgene på den måten, heller enn at hver prosjektplan må endres.

Med vennlig hilsen

Ronny Seljeseth

Seniorrådgiver, Salten Kontrollutvalgsservice

Tlf 41 21 20 00

www.sekretariatet.no

Org.nr 918794042

SAK 31/25**Budsjett for kontroll og tilsyn 2026****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
02.09.2025**Vedlegg:**

- a) Salten kommunerevisjon, representantskapet, sak 14/24: Omfordeling av tilskudd fra eierkommunene.

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget skal i henhold til egen virksomhetsplan for 2025 behandle Budsjett for kontroll og tilsyn 2026 i sitt første møte høsten 2025.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 pålegger kontrollutvalget å utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Kommunaldepartementet har i veileder til forskriften følgende merknad:

Bestemmelsen viderefører den tidligere kontrollutvalgsforskriften § 18 første ledd. Den gir kontrollutvalget rett og plikt til å utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. I uttrykket kontrollarbeidet inngår da utgifter til kontrollutvalget, kontrollutvalgssekretariatet og revisjonen. Kontrollutvalgets forslag skal følge innstillingen om årsbudsjett, som går fra formannskapet til kommunestyret eller fylkestinget. Som en del av sin helhetlige budsjettinnstilling, tar formannskapet selv stilling til hvordan det mener budsjettet for kontrollarbeidet bør være. Kontrollutvalgets budsjettforslag følger uendret saken. Det skal være klart og tydelig for kommunestyret hva kontrollutvalget har foreslått.

Henvisningen til kommuneloven § 14-3 tredje ledd sikrer at kontrollutvalgets forslag følger med innstillingen både i kommuner som er styrt etter formannskapsmodellen og kommuner som er styrt etter parlamentarismemodellen.

At forslaget skal følge innstillingen betyr også at kommunedirektøren ikke har adgang til å gjøre endringer i kontrollutvalgets forslag underveis i prosessen. Dette er også presisert i departementets tolkningsuttalelse i sak 20/2019-5. Her heter det at "[d]epartementet legger derfor til grunn at kommunedirektøren ikke kan endre eller redusere kontrollutvalgets budsjettforslag for kontrollarbeidet før det skal behandles i formannskapet."

I departementets tolkningsuttalelse i sak 20/2019-3 slås det fast at når kontrollutvalget oversender budsjettforslaget sitt, vil dette ikke være en rapportering om resultatene av sitt arbeid, jf. kommuneloven § 23-5 første punktum. Departementet legger derfor til grunn at § 23-5 ikke innebærer at kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saker som gjelder budsjettforslag for kontrollarbeidet.

Budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen omfatter revisor, kontrollutvalg og sekretariat.

Utgifter til revisjon

Når det gjelder revisor er Fauske kommune tilsluttet Salten kommunerevisjon IKS, der representantskapet vedtar budsjetttramme for virksomheten. Utgifter fordeles budsjettmessig ut fra revisors planlagte aktivitet for den enkelte eierkommune.

Endringer i fordeling av tilskudd / revisjonshonorar:

Salten kommunerevisjon sitt representantskap skal ifølge Selskapsavtalen § 8 blant annet behandle 5. *Budsjettforutsetninger og-rammer*, 6. *Rammer for låneopptak og tilskudd fra deltakerne*. Vedlegg til saken er sak 14-24 i representantskapet, som omhandler omfordeling av tilskudd fra eierkommunene (revisjonshonorar). I saken nevnes at *Salten kommunerevisjon IKS har eksistert i 20 år og gjennom denne perioden har kommunestruktur og antall innbyggere endret seg*. Det nevnes i tillegg at det har vært en digital revolusjon som har endret hvordan selskapet løser arbeidsoppgavene. Tilskudd fra eierne (revisjonshonorar) har imidlertid bare vært prisjustert i den nevnte perioden.

I vedlegget er det nevnt to alternative fordelingsnøkler for fordeling av tilskudd, hvorav *Nøkkel 2* var den som ble vedtatt. Basert på

1. *Nøkkel 2*, og
2. Representantskapets budsjettvedtak for 2026 (sak 6/25) med påslag 4,4%, innebærer dette et eiertilskudd for 2026 som følger:

	budsjett 2025	sum 2025 i hht nøkkel 2	budsjett 2026
Steigen	735 348	931 230	972 204
Sørfold	753 232	931 230	972 204
Saltdal	1 434 928	1 047 634	1 093 730
Hamarøy	796 364	931 230	972 204
Beiarn	686 956	814 827	850 679
Fauske	2 086 116	1 746 057	1 822 884
Bodø	3 289 604	3 259 306	3 402 715
Meløy	1 104 600	1 047 634	1 093 730
Gildeskål	753 232	931 230	972 204
	11 640 380	11 640 378	12 152 555

Ved oversendelse av de nevnte tallene har revisjonen tatt forbehold om *at detaljbudsjett for 2026 godkjennes av styret, dette vil bli behandlet i styremøte medio oktober.*

Med dette som bakgrunn beregnes Fauske kommunes honorar til revisjon til **kr 1.823.000**. (2025: 2.086.000 – tall fra representantskapets sak 14/24)

Utgifter til sekretariat

Salten kontrollutvalgsservice yter sekretariatstjenester til kommunene i Salten, også Fauske. Det legges ikke opp til vesentlige endringer i driften fra 2025 til 2026. Sekretariatets representantskap budsjetterer med kr 2 879 000 i samlede utgifter og inntekter i 2026 (2025 - budsjett 2 742 000.).

Utgiftene fordeles kommunene imellom i samsvar med vedtatt Samarbeidsavtale (En tredjedel av utgiftene fordeles flatt mellom de 10 kommunene, en annen tredjedel fordeles ut fra innbyggertall, og den siste tredjedelen fordeles ut fra antall møte i hvert utvalg. Variasjoner i antall gjennomførte møter kan dermed påvirke utgiftsnivået til den enkelte kommune).

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2025 (kontrollutvalgets sak 30/24) la til grunn utgifter på kr 255.000 i 2025. Basert på representantskapets vedtatte budsjett for 2026 foreslås det at Fauske kommune budsjetterer med utgifter på **kr 308.000** til sekretariat.

Utgifter til kontrollutvalget

Ordinære driftsutgifter tilknyttet kontrollutvalget, så som godtgjørelser, tapt arbeidsfortjeneste etc er budsjettert sammen med utgifter til øvrige politiske organer. Det kan ut over dette være behov for at kontrollutvalgets medlemmer deltar på kurs eller opplæring som vedrører utvalgets arbeidsområde, og da særlig i begynnelsen av valgperioden. For 2026 foreslås en ordinær prisvekst på 4% og et budsjett på **kr 115.000** til formålet (2025: kr 110 000),

Eventuelt medlemskap i Forum for kontroll og tilsyn: Forum for kontroll og tilsyn har følgende formål:

FKT er en medlemsorganisasjon som har som primæroppgave å styrke kontrollutvalgets uavhengige rolle som bestiller av revisjonsoppdrag på kommunestyrets vegne.

Vi ønsker å være en uavhengig og synlig organisasjon som kanaliser medlemmenes interesser til sentrale myndigheter. Dette gjør vi ved å bidra med kompetanse og påvirkning.

I Saltenregionen er det så langt to kontrollutvalg som er medlem av denne organisasjonen, men flere utvalg tar opp spørsmål om medlemskap i forbindelse med sine respektive budsjettsaker for 2026. Av denne grunn nevnes kontingent for en kommune av Fauske størrelse vil være kr 8.300.

Alle tall i saken er basert på forventet aktivitet. Endret aktivitet kan medføre endret utgiftsnivå.

Oppsummert utgjør forslag til budsjett til kontroll og tilsyn følgende:

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll	Kr 1.823.000
Sekretærbistand	Kr 308.000
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 115.000
Sum	Kr 2.246.000

Vurdering:

Salten kommunerevisjon har altså foretatt en større gjennomgang og omlegging av hvordan tilskudd / revisjonshonorar fra eierne fordeles mellom de 9 eierkommunene. Kontrollutvalget skal behandle forslag til budsjett for kontroll og tilsyn, men tilskudd / revisjonshonorar skal fastsettes av kommunerevisjonens representantskap. I og med at kontrollutvalgets budsjettforslag sendes til videre behandling, er det naturlig å opplyse om at revisjonsselskapet har gjort endringer i fordelingen mellom kommuner. I tillegg opplyse om økning eller reduksjon i utgifter til revisjon som følge av omleggingen.

For Fauske kommunes vedkommende innebærer omleggingen reduksjon med kr 340 000 sett i forhold til 2025 (-16,3%). Budsjettert utgift for 2026 er resultatet av denne reduksjon samt et tillegg av påslag / deflator med 4,4%.

Forslag til vedtak:

Fauske kommunes utgifter til tilsyn og kontroll (revisjon, sekretariat og kontrollutvalg) 2026 foreslås budsjettert til kr 2.246.000.

Regnskaps- og forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll	Kr 1.823.000
Sekretærbistand	Kr 308.000
Kurs og opplæring, andre driftsutgifter	Kr 115.000
Sum	Kr 2.246.000

Tilskudd fra eierkommunene (revisjonshonorar) til Salten kommunerevisjon IKS fastsettes av dette selskapets representantskap. Med virkning fra og med 2026 har selskapet foretatt en omfordeling av tilskudd mellom eierkommunene. Som en følge av dette reduseres Fauske kommunes utgifter til revisjon med kr 340.000 sett i forhold til 2025. Budsjettert utgift for 2026 tar hensyn til denne reduksjonen, samt et påslag på 4,4 % fra 2025 til 2026.

Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og revisjonsarbeidet oversendes formannskapet.

Røkland, 25. august 2025

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Til representantskapets medlemmer

Deres ref.: *

Vår ref.: adm/repr/lak

Dato: 22. oktober 2024

SAK 14/2024: OMFORDELING TILSKUDD FRA EIERKOMMUNENE

I representantskapet i juni ble det fattet følgende vedtak under sak 9/2024 Eventuelt:

Vedtak:

Representantskapet tar saken til orientering og ber styret forberede sak til høstens representantskap om eventuell omfordeling av det årlige tilskuddet. Fordelingsnøkkelen bes også belyst og drøftet i saken.

Bakgrunnen for at saken er satt på dagsorden er at administrasjonen finner det nødvendig med en gjennomgang av fordeling tilskudd fra eierkommuner, dette sett i lys av at man kun har foretatt prisjustering i årenes løp.

Salten kommunerevisjon IKS har eksistert i 20 år og gjennom denne perioden har både kommunestruktur og antall innbyggere endret seg. I tillegg har det vært en digital revolusjon som har endret hvordan Salten kommunerevisjon IKS løser arbeidsoppgavene som er gitt av eierkommunene.

For forvaltningsrevisjonen ble det i styresak 07/2020 vedtatt en veiledende fordeling av ressursene på forvaltningsrevisjon, tabellen over fordelingen som vist under. Dette ut fra faktisk betalt eiertilskudd justert for reisetid og hensyntatt et minimum av timer for de minste:

Eierkommuner	andel forvaltningsrevisjon pr år	antall timer 4år
Beiarn kommune	300	1 200
Saltdal kommune	400	1 600
Fauske kommune	780	3 120
Sørfold kommune	300	1 200
Steigen kommune	300	1 200
Hamarøy kommune	300	1 200
Bodø kommune	1 100	4 400
Gildeskål kommune	300	1 200
Meløy kommune	420	1 680
SUM	4 200	16 800

Vi har satt opp to ulike fordelingsnøkler for å belyse hvordan disse påvirker eiertilskuddet fra eierkommunene.

Salten kommunerevisjon IKS www.salten-revisjon.no

Orgnr.: 986 655 271 MVA

Epost: post@salten-revisjon.no

Hovedkontor Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2.etg.
Telefon: 75 61 03 80

Avdeling Bodø

Postadresse:
Besøksadresse:
Telefon:

Postboks 429, 8001 Bodø
Posthusgården, Havnegt. 9
75 61 03 80

Budsjett for 2025 er totalt kr 11 640 380 for kommuneregnskapene, dette er fordelt på kommunene i kolonnen 'Nominell budsjett 2025'

Nøkkel 1 er basert på at 65% av tilskuddet fordeles som en fast andel på de 9 eierkommunene mens resterende 35% fordeles ut fra innbyggertall. Dette ut fra at en stor andel av vår jobb rundt planlegging, dokumentasjon og innhenting av data må gjøres uavhengig av størrelsen på oppdraget. Vi kommer da ut med en fordeling på kommunene vist i kolonnen 'sum Nøkkel 1' og avvik mellom denne og dagens fordeling 'nominell' vises i kolonnen 'diff nøkkel 1/Budsjett 2025'.

Vi ser her at denne nøkkelen gir relativt stor endring på Bodø, Fauske og Saltdal.

Nøkkel 2 er basert på erfaringstall over hvor mange timer regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon de ulike kommunene får i snitt. Her er tabellen over fordeling ressurser forvaltningsrevisjon bakt inn, ref tidligere omtale.

Vi har satt antall timer til ca 10 000, i tillegg til disse timene kommer timer på andre oppdrag som Bodø kirkelige fellesråd, Salten Regionråd KO og IPR, ulike KF og IKS. Vi kommer da ut med en fordeling på kommunene vist i kolonnen 'Nøkkel 2' og avvik mellom denne og dagens fordeling 'nominell' vises i kolonnen 'diff nøkkel 2/Budsjett 2025'. Vi ser her at denne nøkkelen gir størst endring på kommunene Fauske og Saltdal.

Vi ser at på begge nøklene kommer Saltdal ut med lavere eiertilskudd. Dette er også mye av grunnen til at vi tar opp denne saken da vi ser at Saltdal betaler for mye ut fra hva de får levert.

Vi har forsøkt å finne hvordan fordelingen i utgangspunktet var satt opp ved oppstarten av Salten kommunerevisjon IKS men har ikke funnet en nøkkel på dette. Så langt vi har info om ble daværende honorarer videreført under forventning om at det på sikt skulle ligge en besparing i å danne et selskap i stedet for flere revisjonsenheter.

Denne besparelsen er det utarbeidet notat på for alle kommunene og tatt opp under sak 'Dialog med revisor' i de ulike kontrollutvalgene i våre eierkommuner vinteren 2023/2024, disse notatene viser at sammenslåingen hadde forventet effekt.

Administrasjonen har vært i kontakt med andre revisjonsenheter for å sammenligne praksis. Her ble det informert om at det brukes erfaringstall på gjennomsnittlig levert timer sett over flere år og at dette ble ansett for å være den mest korrekte måten.

For Salten kommunerevisjon mener også administrasjonen at det her er mest korrekt å gå ut fra gjennomsnittlig leverte timer og innstiller derfor på følgende

Styret behandlet saken i møte 21.oktober 2024

Styrets innstilling:

Styret anbefaler overfor representantskapet å fastsette Nøkkel 2 som fordelingsnøkkel på eiertilskudd fra IKS'ets eierkommuner. Dette med virkning fra 01.01.26.

Liv Anne Kildal

Liv Anne Kildal
Daglig leder

Totalt budsjett 2025: **11 640 380**
65 % 6 984 228
35 % 4 656 152
Fast andel = 1/9 av 65% av budsjettet 776 025

	Antall innbyggere	Andel innbyggere	Timer	1) Fast andel	2) Andel basert på innb.tall	Andel sum	Nominell	Timer	diff nøkkel 1/Budsjett 2025	diff nøkkel 2/Budsjett 2025
			Nøkkel 2	Nøkkel 1	Nøkkel 1	Nøkkel 1	Budsjett 2025	Nøkkel 2		
pr 01.01.2024										
Bodø kommune	53 712	63,28 %	2 800	776 025	2 946 479	3 722 504	3 289 604	3 259 306	432 900	-30 298
Fauske kommune	9 827	11,58 %	1 500	776 025	539 080	1 315 105	2 086 116	1 746 057	-771 011	-340 059
Meløy kommune	6 180	7,28 %	900	776 025	339 016	1 115 042	1 104 600	1 047 634	10 442	-56 966
Saltdal kommune	4 880	5,75 %	900	776 025	267 702	1 043 727	1 434 928	1 047 634	-391 201	-387 294
Hamarøy kommune	2 729	3,22 %	800	776 025	149 705	925 730	796 364	931 230	129 366	134 866
Steigen kommune	2 672	3,15 %	800	776 025	146 578	922 603	735 348	931 230	187 255	195 882
Sørfold kommune	1 858	2,19 %	800	776 025	101 924	877 950	753 232	931 230	124 718	177 998
Gildeskål kommune	1 958	2,31 %	800	776 025	107 410	883 435	753 232	931 230	130 203	177 998
Beiarn kommune	1 062	1,25 %	700	776 025	58 258	834 283	686 956	814 827	147 327	127 871
Sum	84 878	100,00 %	10 000	6 984 228	4 656 152	11 640 380	11 640 380	11 640 380	0	-0

HOVEDUTSKRIFT

Mandag den 25. november 2024 kl. 0900 på digitalt forum Teams ble det avholdt møte i representantskapet for Salten kommunerevisjon IKS.

Til stede:

Sander Delp Horn, Bodø
Kirsten Hasvoll, Bodø
Arild Kjerpeseth, Meløy
Gisela Hansen Gulstad, Fauske
Andre Kristoffersen, Beiarn
Christina Holmvaag, Steigen
Lena Cecilie Pedersen Osnes, Sørfold
Hilde Furuseth Johansen, Gildeskål

Forfall:

Britt Kristoffersen, Hamarøy, forfall meldt rett før møtet
Runar Jensen, Saltdal, forfall ikke meldt

Øvrige:

Liv Anne Kildal, daglig leder
Johan A. Bakke, styrets leder

Det var sendt ut skriftlig innkalling og saksliste til møtet den 25. november 2024.

Til behandling forelå:

Sak 10/2024: Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak:

Innkalling med merknad og saksliste ble enstemmig godkjent.

Sak 11/2024: Valg av to representanter til å underskrive protokollen

Vedtak:

Kirsten Hasvoll og Gisela Hansen Gulstad enstemmig valgt.

Sak 12/2024: Økonomiplan 2025 - 2028

Styrets innstilling:

Styret anbefaler overfor representantskapet å vedta fremlagt forslag til økonomiplan for 2025-2028.

ØKONOMIPLAN SALTEN KOMMUNEREVISJON IKS 2025-2028

	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Driftsinntekter						
Salgsinntekt	-11 527 257	-12 158 875	-12 839 334	-13 506 979	-14 209 342	-14 948 228
Annen driftsinntekt	-393 202	-316 500	-332 958	-350 272	-368 486	-387 647
Sum driftsinntekter	-11 920 459	-12 475 375	-13 172 292	-13 857 251	-14 577 828	-15 335 875
Driftsutgifter						
Lønnskostnad	10 290 373	10 097 997	10 701 754	11 258 245	11 843 674	12 459 545
Annen driftskostnad	2 609 952	2 398 478	2 494 538	2 624 254	2 760 715	2 904 272
Sum driftsutgifter	12 900 325	12 496 475	13 196 292	13 882 499	14 604 389	15 363 818
DRIFSTRESULTAT	979 866	21 100	24 000	25 248	26 561	27 942
Finansinnt/-kostnader						
Annen renteinntekt	-138 887	-21 100	-24 000	-25 248	-26 561	-27 942
Sum finansinnt/-kostnader						
ORDINÆRT RESULTAT	840 979	0	1	1	1	1

Vedtak:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Sak 13/2024: Nyvalg av varamedlemmer til styret

Vedtak:

Representantskapet velger følgende personlige varamedlemmer for perioden 2024-2028 for nestleder Finn Arve Moen og styremedlem Kine Renate Berg:

Nestleder: Finn Arve Moen, personlig vara Embla Sørensen, Fauske kommune

Medlem: Kine Renate Berg, personlig vara Amina Louise Persen, Bodø kommune

Sak 14/2024: Forslag til omfordeling av eiertilskudd

Styrets innstilling:

Styret anbefaler overfor representantskapet å fastsette Nøkkel 2 som fordelingsnøkkel på eiertilskudd fra IKS'ets eierkommuner. Dette med virkning fra 01.01.26.

Representantskapet behandlet saken og det ble stemt over 3 ulike forslag:

1. Ingen endring i eiertilskudd, beholde dagens fordeling.
2. Nøkkel 1.
3. Nøkkel 2.

Alt. 1 fikk 0 stemmer og falt, alt. 2 fikk 2 stemmer fra representantene fra Fauske og Gildeskål og og falt og alt.3 fikk 6 stemmer fra Bodø (2), Meløy, Beiarn, Steigen og Sørfold.

Vedtak:

Representantskapet vedtar å fastsette Nøkkel 2 som fordelingsnøkkel på eiertilskudd fra IKS'ets eierkommuner. Dette med virkning fra 01.01.26

Sak 15/2024: Instruks valgkomite

Styrets innstilling:

Styret anbefaler overfor representantskapet å vedta vedlagte forslag til valginstruks for selskapet.

Vedtak:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Sak 16/2024: Reglement for valgte medlemmer

Styrets innstilling:

Styret anbefaler ovenfor representantskapet å godkjenne vedlagte reglement for valgte medlemmer i Salten kommunerevisjon IKS..

Vedtak:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Sak 17/2024: Eventuelt

Det forelå ingen saker under eventuelt.

Bodø, den 25. november 2024.

Liv Anne Kildal
Daglig leder/referent

Kirsten Hasvoll

Gisela Hansen Gulstad

Utskrift sendes:

Deltakende kommuner v/ordfører

Medlemmer og varamedlemmer i styret for Salten kommunerevisjon IKS

Representanter og vararepresentanter i representantskapet for Salten kommunerevisjon IKS

Fauske Revisjon AS

Salten kontrollutvalgsservice v/Lars Hansen

SAK 32/25

Orienteringer

Saksgang:

Kontrollutvalget

Møtedato:

02.09.2025

Vedlegg:

- a) Salten kommunerevisjon IKS. Hovedutskrift representantskapsmøte 02.06.2025.
- b) KOFA Klagenemnda for offentlige anskaffelser. Klagenemndas avgjørelse 30. juni 2025 i sak 2025/0452
- c) Forum for kontroll og tilsyn: Fagkonferanse Gardermoen 03.-04. juni.
- d) Forum for kontroll og tilsyn: Velkommen til kontrollutvalgslederskolen del 3.

Bakgrunn for saken:

Mottatte og aktuelle dokumenter og henvendelser legges frem for kontrollutvalget til orientering, og vurdering av eventuell oppfølging. I tillegg til brev og andre henvendelser vil dette gjelde

- Innkallinger til representantskap og generalforsamlinger
- Uttalelser, tolkninger og annet fagstoff fra departement og interesseorganisasjoner innen kontroll og tilsyn (FKT og NKRF)
- Rapporter etter statlige tilsyn

Vedlegg a). Protokoll fra representantskapsmøte i Salten kommunerevisjon 02.06.2025.

Vedlegg b): I møte 06.05.2025 ble kontrollutvalget orientert om at Fauske, Beiarn og Steigen kommuner var innklaget til KOFA Klagenemndssekretariatet i forbindelse med konkurranse om emballasje til mat. Klager hevdet at konkurransen var lagt ut på Doffin med feil koding, noe som ville innebære at potensielle leverandører ikke kunne fange opp konkurransen. Klagen er nå behandlet og KOFA har konkludert at det forelå feil koding, men at konkurransen var under terskelverdi og derfor ikke kunngjøringspliktig. Kommunene har derfor ikke brutt regelverket.

Til sist (vedlegg c-d) følger program for fagkonferansen som Forum for kontroll og tilsyn FKT har avholdt på Gardermoen i begynnelsen av juni, samt invitasjon til del 3 av kontrollutvalgslederskolen som skal avholdes 15.-16. oktober. Presentasjonene fra konferansen er tilgjengelig på Salten kontrollutvalgsservices nettside sekretariatet.no/nedlastinger.

Røkland, 25. august 2025

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

HOVEDUTSKRIFT

Mandag den 2. juni 2025 kl. 09.00 på digitalt forum Teams ble det avholdt møte i representantskapet for Salten kommunerevisjon IKS.

Til stede:

Sander Delp Horn, Bodø
Kirsten Hasvoll, Bodø
Gisela Hansen, Fauske
Britt Kristoffersen, Hamarøy
Arild Kjerpeseth, Meløy
Lena Cecilie Osnes, Sørfold
Runar Jensen, Saltdal
Andre Kristoffersen, Beiarn
Hilde Johansen, Gildeskål

Forfall:

Christina Holmvaag, Steigen

Øvrige:

Liv Anne Kildal, daglig leder
Johan A. Bakke, styrets leder

Det var sendt ut skriftlig innkalling og saksliste med sakspapirer til møtet den 29. april 2025.

Til behandling forelå:

Sak 01/2025: Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak:

Innkalling med saksliste ble enstemmig godkjent.

Sak 02/2025: Valg av to representanter til å underskrive protokollen

Vedtak:

Sander Delp Horn og Kirsten Hasvoll enstemmig valgt.

Sak 03/2025: Valg av varamedlem

Vedtak:

Valgkomiteens innstilling enstemmig godkjent.

Representantskapet velger følgende personlige varamedlem for perioden 2025-2028 for styremedlem Kine Renate Berg: Jim Helge Andersen, Meløy

Sak 04/2024: Valg av revisor og fastsettelse av revisors godtgjørelse

Styrets innstilling:

1. Revisors honorar for 2024 fastsettes til kr. 34 500,- eksklusiv merverdiavgift.
2. Fauske Revisjon AS gjenvelges til selskapets revisor.

Vedtak:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Sak 05/2025: Årsberetning og regnskap 2024

Styrets innstilling:

1. Årsberetning for 2024 tas til orientering.
2. Årsregnskapet for 2024 fastsettes slik det foreligger med et overskudd på kr. 361 378.
3. Overskuddet overføres til annen egenkapital.

Vedtak:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Sak 06/2025: Fastsetting av godtgjørelse til styre og representantskap

Valgkomiteens innstilling:

Godtgjørelse til styret og representantskapet fastsettes slik med virkning fra dato:

Styret	Sats
Styrets leder årlig godtgjørelse	24 200,-
Styrets nestleder årlig godtgjørelse	13 000,-
Styrets øvrige medlemmer årlig godtgjørelse	9 600,-
Møtegodtgjørelse per møte alle medlemmer	1 610,-
Styrets leder årlig telefongodtgjørelse	830,-
Representantskapet	
Representantskapets leder årlig godtgjørelse	9 700,-

Alle godtgjørelser til representantskapets medlemmer –
Reisegodtgjørelse, møtegodtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste –
dekkes av eierkommunene. Selskapet selv dekker kun årlig
godtgjørelse til representantskapets leder.

Erstatning tapt arbeidsfortjeneste

Selvstendig næringsdrivende	Inntil kr. 3 650,-
Legitimerte tap av inntekt ved refusjon til arbeidsgiver	I sin helhet

Ulegitimerte utgifter til nødvendig barnepass, landbruksvikar,
pass av foreldre
Ulegitimerte tap av inntekt

2 190,-
1 250,-

Omforent forslag:

Det gjennomføres ikke endringer i godtgjørelsene for 2025.

Vedtak:

Omforent forslag enstemmig vedtatt

Sak 07/2025: Fastsetting av budsjettramme for 2026

Styrets innstilling:

Styret anbefaler overfor representantskapet å fastsette budsjettrammen for 2026 for Salten kommunerevisjon IKS med en økning på 4,1 % til kr. 13 690 000,-.

Omforent forslag:

Representantskapet vedtar å fastsette budsjettrammen for 2026 for Salten kommunerevisjon IKS med en økning på 4,4 % til kr 13 730 000,-

Vedtak

Representantskapet vedtar å fastsette budsjettrammen for 2026 for Salten kommunerevisjon IKS med en økning på 4,4 % til kr 13 730 000,-

Sak 8/2025: Eventuelt

Det forelå ingen saker under eventuelt.

Bodø, den 2. juni 2025.

Liv Anne Kildal
Daglig leder/referent

Sander Delp Horn
Leder representantskapet

Kirsten Hasvoll
medlem representantskapet

Utskrift sendes:

Deltakende kommuner v/ordfører

Medlemmer og varamedlemmer i styret for Salten kommunerevisjon IKS

Representanter og vararepresentanter i representantskapet for Salten kommunerevisjon IKS

Fauske Revisjon AS

Salten kontrollutvalgsservice

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Ulovlig direkte anskaffelse.

Innklagede kunngjorde en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av rammeavtale om kjøp av emballasje til mat. Klagenemnda kom til at innklagede hadde benyttet feil CPV-kode i kunngjøringen og dermed ikke tilkjennegitt konkurransen for leverandørmarkedet. Det forelå likevel ikke en ulovlig direkte anskaffelse ettersom konkurransen uansett ikke var kunngjøringspliktig.

Klagenemndas avgjørelse 30. juni 2025 i sak 2025/0452

Klager: Empakk AS

Innklaget: Fauske kommune, Beiarn kommune og Steigen kommune

Klagenemndas

medlemmer: Bjørn Berg, Wenche Sædal, Hanne S. Torkelsen

Bakgrunn:

- (1) Innkjøpsservice Advokatfirma AS kunngjorde på vegne av kommunene Fauske, Beiarn og Steigen (heretter *innklagede*) den 13. desember 2024 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av rammeavtale om kjøp av emballasje til mat. Rammeavtalen skulle ha en varighet på 2 år med opsjon på forlengelse i 1+1 år. Anskaffelsens estimerte verdi var 2 400 000 kroner ekskl. mva. Det maksimale uttaket på rammeavtalen var 3 000 000 ekskl. mva. Tilbudsfrist var 24. januar 2025.
- (2) Formålet med anskaffelsen var å dekke innklagedes behov for emballasje av mat.
- (3) I kunngjøringen var anskaffelsen merket med hoved-CPV-kode «39700000 Husholdningsapparater».
- (4) Det fremgikk ikke nærmere opplysninger i konkurransegrunnlaget eller i kunngjøringen om hva som nærmere inngikk under «*emballasje*» av mat. I konkurransegrunnlaget punkt 2.1 fremkom det imidlertid at all emballasje måtte være av:

«høy kvalitet og være godkjent for mat i henhold til mattilsynets krav for matbehandling. Kokeposene skal ikke være plastopil»
- (5) I konkurransegrunnlaget punkt 2.2 var det nærmere beskrevet at leverandørene skulle etablere en «*varekatalog*», men det var ikke angitt nærmere hvilke varer som skulle inngå i denne.
- (6) Det fremgikk imidlertid i prisskjemaet at leverandørene skulle prise følgende produkter: «*3 roms middag*», «*1 roms middag 1,2*», «*2 roms middag 1,1*», «*1 roms 2 liter skål*», «*1 Roms grøt / Lapskaus*», «*1 Roms Suppe*», «*2 Roms Dessert*», «*Folie, 1/2 GN, 1/2 GN r*», «*Kokepose*», «*Varmeelement*», og «*Verktøy for lukking av skåler*».

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (7) Etter at konkurransen hadde blitt kunngjort, ble det registrert interessenter fra følgende virksomheter: «Archipelago Data», «Notabene Engros AS», «Casy AS», «Antirio AB», «Tendium AB», «Mercell Commerce AB» og «Karma Foods AS».
- (8) Innen tilbudsfristens utløp hadde innklagede mottatt ett tilbud. Tilbudet var fra Casy AS og lød på 504 821 kroner. Kontrakten ble tildelt Casy AS (heretter *valgte leverandør*).
- (9) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 10. mars 2025. Klagebehandling startet 21. mars, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser (*klagenemndsforskriften*) § 13.
- (10) Kontrakt ble inngått 13. februar 2025.
- (11) Nemndsmøte i saken ble avholdt 23. juni 2024.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (12) Det anføres at anbudet er kunngjort med feil CPV-koder og beskrivelse. Dette har resultert i at ingen leverandører av disse tjenestene kunne fange opp anbudet. CPV-koden har ingen sammenheng med produktgrupper som har som formål å pakke mat i emballasje til kommunen. Standard CPV-koder som benyttes av alle i samme bransje er:

*«39220000 Kjøkkenutstyr, husholdningsartikler, forsyning til hjemmet og catering
39221130 Oppbevaringsbokser til mat
39221000 Kjøkkenutstyr
39222000 Produkter til cateringvirksomhet
39222100 Engangsprodukter til cateringvirksomhet
39222200 Matbrett
39310000 Cateringutstyr
39312000 Utstyr til mattilberedning
39312200 Kantineutstyr
39314000 Industrielt kjøkkenutstyr
42921300 Pakke- og emballeringsmaskiner»*

- (13) At ingen av de ovennevnte CPV-kodene er benyttet innebærer at konkurransen ikke kan anses riktig kunngjort, og at kontraktsinngåelsen derfor skal anses som en ulovlig direkte anskaffelse.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (14) Det bestrides at innklagede har begått en ulovlig direkte anskaffelse. CPV-kode «39700000 husholdningsapparater» ble benyttet fordi det var denne koden som ble ansett å passe best på anskaffelsen. Det foreligger ingen CPV-koder som er fullstendig dekkende for det anskaffelsen gjelder.
- (15) En eventuell feil i valg av CPV-kode har uansett ingen betydning for konkurransen ettersom det var syv interessenter i konkurransen herunder leverandører av de aktuelle produkter som skal anskaffes. Leverandørene i markedet har dermed vært kjent med konkurransen.

- (16) Under enhver omstendighet kan det ikke foreligge en ulovlig direkte anskaffelse ettersom kontrakten som ble inngått med valgte leverandør beløp seg til 504 821 kroner. Beløpet overstiger hverken de nasjonale eller EØS-rettslige terskelverdiene for kunngjøringsplikt.
- (17) Estimatet på 2 400 000 kroner, som lå til grunn for at innklagede valgte å kunngjøre anskaffelsen, var feil. Fauske kommune har innhentet tall fra regnskapet som viste at det var kjøpt emballasje i 2021 for 175 547,73 kroner, i 2022 for 34 467,50 kroner, i 2023 for 91 622,80 kroner, og i 2024 for 142 650,75 kroner. I snitt har altså Fauske kommune kjøpt for 111 000 per år ekskl. mva. Dersom tallene for Fauske legges til grunn og legger det inn i beregningen for de øvrige kommunene basert på folketall, blir den estimerte verdien på kontrakten for Beiarn 12 172 kroner, Steigen 30 649 kroner og Fauske 111 000 kroner. Den årlige verdien på kontrakten ekskl. mva. ville da ha vært 153 821 kroner ekskl. mva. Altså 615 284 kroner ekskl. mva. for fire år.
- (18) Det opprinnelige estimatet var uriktig, og det er tilbudssummen på 504 821 kroner som reflekterer forventet kjøp. Innklagede har ikke klart å finne årsaken til at det opprinnelige estimatet ble feil. Uansett betyr dette at konkurransen ikke var kunngjøringspliktig og at det under enhver omstendighet ikke kan foreligge en ulovlig direkte anskaffelse.

Klagenemndas vurdering:

- (19) Saken gjelder påstand om ulovlig direkte anskaffelse. I slike saker gjelder det ikke noe krav om saklig interesse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 13a første ledd. Klagen er rettidig.
- (20) Konkurransen gjelder kjøp av emballasje til mat, som er en vareanskaffelse. Anskaffelsens verdi er i kunngjøringen estimert til kroner 2 400 000 ekskl. mva., med en maksimal ramme på 3 000 000 ekskl. mva. I tillegg til lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *anskaffelsesloven* eller *loven*) følger anskaffelsen forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter *anskaffelsesforskriften* eller *forskriften*) del I og del III jf. forskriften §§ 5-1 og 5-3.
- (21) Klagenemnda skal i det følgende ta stilling til om innklagede har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse ved å benytte CPV-koder som ikke tilstrekkelig tilkjennegir anskaffelsen for det aktuelle leverandørmarkedet.

Hvorvidt det foreligger en ulovlig direkte anskaffelse

- (22) En ulovlig direkte anskaffelse er «*en anskaffelse som ikke er kunngjort, selv om det foreligger en kunngjøringsplikt*», se blant annet merknadene til anskaffelsesloven § 12 i Prop.51 L (2015-2016).
- (23) Oppdragsgivers kunngjøringsplikt fremgår av forskriften § 21-2 første ledd. Bestemmelsen er en gjennomføring av direktiv 2014/24/EU artikkel 49, hvor det fremgår at kunngjøringen skal inneholde informasjon som fastsatt i Annex V del C til direktivet. Av dette vedlegget følger det at kunngjøringen skal inneholde CPV-koder. CPV står for Common Procurement Vocabulary, og viser til EU-kommisjonens felles vare- og tjenestekoder innen EU/EØS-systemet. Disse felleskodene ble innført med sikte på felles forståelse av anbudskunngjøringer, uavhengig av språk, jf. Forordning (EF) Nr. 2195/2002 fortalens avsnitt 4.

- (24) EFTA-domstolens sak E-4/17 avsnitt 90 anga at oppdragsgivere i kunngjøringen skal benytte et «*complete and sufficiently precise set of CPV codes*». Begrunnelsen knyttes til at strenge krav til nøyaktige og beskrivende CPV-koder er den eneste måten å sikre formålet om én felles forståelse av anbudskunngjøringer i EU/EØS-systemet, ettersom CPV-koder er det eneste objektive og språknøytrale virkemiddelet oppdragsgiver har til å nå frem til relevante leverandører i hele EØS.
- (25) Hvor det ikke er benyttet CPV-koder som er tilstrekkelig presis, vil ikke kunngjøringen oppnå sin hensikt om å tilkjennegi anskaffelsen for leverandørmarkedet. I slike tilfeller vil anskaffelsen kunne innebære en ulovlig direkte anskaffelse. I klagenemndas avgjørelse i sak 2019/697 hadde oppdragsgiver ikke inkludert CPV-koder for motorkjøretøy og maskiner og det var dermed ikke tilstrekkelig tilkjennegitt for det aktuelle leverandørmarkedet at anskaffelsen omfattet leasing av kjøretøy. Dette utgjorde en ulovlig direkte anskaffelse. Avgjørelsen er i tråd med det Høyesterett la til grunn i Rt. 2008 s. 982 (*Catch Communication*).
- (26) Spørsmålet om hvorvidt innklagede har begått en ulovlig direkte anskaffelse, avhenger dermed av om det er benyttet CPV-koder som er «*complete and sufficiently precise*».
- (27) Ved vurderingen av når bruken av CPV-koder er «*complete and sufficiently precise*», er det relevant å se hen til EU-kommisjonens veileder fra 2008 for bruk av CPV-koder «*Guide to the Common Procurement Vocabulary*» fremgår det følgende under punkt 6.2 («*Which criteria you should follow to choose a code*»):

«The awarding entity should try to find a code that suits its needs as accurately as possible. Of course, more than one code may be used in the standard forms for the publication of public procurement notices (see the eNotices website). However, the first one will be considered the title. Therefore, it may be a little more general (with more zeros at the end) than the others, for instance if no accurate code is suitable.

It is important to keep in mind that more than one code can be chosen from the Main Vocabulary; nevertheless it is better not to choose more than 20 codes.

Each code can be further detailed, according to the specific needs of the entity, by using several codes chosen among those contained in the Supplementary Vocabulary».

- (28) Det må altså forventes at oppdragsgivere angir presise CPV-koder. Generelle koder er kun et virkemiddel hvor det ikke finnes konkrete CPV-koder for det som skal anskaffes. Dette er i tråd med den hierarkiske oppbyggingen av CPV-kodene som er kommet til uttrykk i direktiv 2014/24/EU fortale avsnitt 119. At terskelen for nøyaktighet er høy, underbygges ytterligere av at EU-kommisjonens veileder åpner for å benytte inntil 20 CPV-koder for å gi en dekkende beskrivelse av det som skal anskaffes, se klagenemndas avgjørelse i sak 2024/1374 avsnitt 27.
- (29) I foreliggende sak er hovedformålet med anskaffelsen å få kjøpt emballasje til mat, herunder kokeposer, middagsbokser og skåler i ulike størrelser og folie. Klagenemnda forstår dette som at det hovedsakelig er oppbevaringsbokser/engangsprodukter som mat skal oppbevares i, som skal anskaffes. Det fremgikk av prisskjemaet at anskaffelsen også gjaldt varmeelement og verktøy for lukking av skåler. Anskaffelsen gjaldt imidlertid hovedsakelig emballasje.

- (30) For å tilkjennegi anskaffelsen hadde innklagede utelukkende benyttet CPV-koden «39700000 *Husholdningsapparater*». Slik klagenemnda forstår CPV-koden «39700000 [h]usholdningsapparater», er dette en CPV-kode som tilsier at anskaffelsen gjelder kjøp av tekniske enheter eller maskiner. Underkategoriene til CPV-koden er «39710000 [e]lektriske husholdningsapparater», og «39720000 [i]kke-elektriske husholdningsapparater». Anskaffelsen gjaldt ikke kjøp av tekniske enheter eller maskiner.
- (31) Klager har vist til en rekke CPV-koder som, etter klagenemndas syn, tilkjennegir hva anskaffelsen faktisk gjelder. CPV-koden «39220000 [k]jøkkenutstyr, husholdningsartikler, forsyning til hjemmet og catering» har en rekke underliggende CPV-koder, herunder kodene «39221130 *Oppbevaringsbokser til mat*», «39222100 [e]ngangsprodukter til cateringvirksomhet» og «39222000 [p]rodukter til cateringvirksomhet». Bruk av disse kodene tilkjennegir at anskaffelsen gjelder emballasje av mat, altså middagsbeholdere, grøtposer m.m. Det fantes altså en rekke CPV-koder som hadde tilkjennegitt konkurransen for leverandørmarkedet på en presis måte.
- (32) Det er ikke slik at enhver feil i bruk av CPV-koder automatisk innebærer at oppdragsgiver har begått en ulovlig direkte anskaffelse. Selv om det finnes CPV-koder som bedre kunne beskrevet hvilke ytelser som skulle anskaffes, er det ikke nødvendigvis slik at dette skal sidestilles som en ulovlig direkte anskaffelse, se klagenemndas avgjørelse i sak 2021/1899 avsnitt 29.
- (33) En ulovlig direkte anskaffelse er en anskaffelse hvor det foreligger kunngjøringsplikt, men der anskaffelsen ikke er kunngjort. For at feil angivelse av CPV-koder skal sidestilles som brudd på kunngjøringsplikten, må det etter en konkret vurdering ha vært sannsynliggjort at anskaffelsen, gjennom kunngjøringen, ikke er gjort tilstrekkelig kjent for leverandører i det aktuelle markedet i EØS-området. Som det påpekes i klagenemndas avgjørelse i sak 2024/1374 avsnitt 36 vil det medføre et «*betydelig spill med offentlige ressurser, som er klart i strid med lovens formål, dersom konkurranser hvor alle potensielle leverandører er nådd gjennom kunngjøringen, må kunngjøres på nytt*».
- (34) Innklagede har vist til at feil bruk av CPV-koder ikke har hatt betydning for konkurransen, ettersom det var syv leverandører som hadde vist interesse. Klagenemnda viser til at de som var meldt som interessenter var selskapene: «*Archipelago Data*», «*Notabene Engros AS*», valgte leverandør, «*Antirio AB*», «*Tendium AB*», «*Mercell Commerce AB*» og «*Karma Foods AS*».
- (35) Etter det klagenemnda kan se er selskapet Archipelago Data et teknologiselskap, det samme er også Antirio AB. Heller ikke Tendium AB eller Merzell Commerce AB er leverandører av matemballasje. Selskapet Karma Foods AS er videre registrert som et cateringselskap. Etter det klagenemnda finner, er det utelukkende valgte leverandør og Notabene Engros AS som er leverandører av matemballasje. Til tross for syv interessenter er det altså bare to av disse som er leverandører av det anskaffelsen gjelder. Klager, som også er leverandør i markedet, var ikke på interesselisten. Grunnen til dette er ifølge klager at de ikke fant den kunngjorte konkurransen, ettersom det var benyttet feil CPV-kode. Det var utelukkende valgte leverandør som leverte tilbud i konkurransen.
- (36) Klagenemnda finner det, på bakgrunn av det ovennevnte, ikke sannsynliggjort at innklagede har tilkjennegitt konkurransen tilstrekkelig for leverandørmarkedet. CPV-koden «39700000 *Husholdningsapparater*» var misvisende for det anskaffelsen gjaldt,

og det fantes en rekke presise CPV-koder som bedre hadde tilkjennegitt anskaffelsen for leverandørmarkedet.

- (37) Spørsmålet om innklagede har begått en ulovlig direkte anskaffelse blir så om innklagede i utgangspunktet hadde en plikt til å kunngjøre foreliggende konkurranse. Innklagede har anført at det under enhver omstendighet ikke er begått en ulovlig direkte anskaffelse, ettersom kontraktens faktiske verdi var 504 821 kroner. Det er ikke spesifisert av innklagede om dette beløpet var inkl. eller ekskl. mva. Klagenemnda legger til grunn at beløpet som er oppgitt var ekskl. mva.
- (38) Utgangspunktet for anskaffelser over nasjonal terskelverdi er at de skal kunngjøres i Doffin, jf. anskaffelsesforskriften § 5-1 annet ledd og § 8-17 første ledd. Anskaffelser som overstiger EØS-terskelverdien i forskriften § 5-3, skal i tillegg kunngjøres i TED-databasen, jf. § 21-1. På tidspunktet avtalen ble inngått var den nasjonale terskelverdien 1,3 millioner kroner ekskl. mva., og EØS-terskelverdien 2,3 millioner kroner ekskl. mva.
- (39) Det følger av forskriften § 5-4 første ledd at oppdragsgiver skal *«beregne kontraktens verdi på grunnlag av et anslag over den samlede betalingen ekskl. mva.»*. Beregningen skal ta høyde for alle potensielle opsjoner og premier. Der oppdragsgivers antatte betaling kan kvantifiseres til et intervall eller innenfor en ramme, skal kontraktsverdien beregnes som om potensialet for denne rammen realiseres fullt ut, jf. eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2024/331 avsnitt 29. Det følger videre av forskriften § 5-4 fjerde ledd at oppdragsgiver ikke skal velge beregningsmåte med det formål å unnta kontrakten fra kunngjøring. Av dette kan det utledes et forsiktighetsprinsipp, ved at ikke ubetydelig tvil om terskelverdiene er overskredet, skal lede til kunngjøringsplikt, jf. nevnte klagenemndspraksis avsnitt 30.
- (40) Endelig følger det av forskriften § 5-4 annet ledd at beregningen av kontraktens verdi skal være *«forsvarlig på det tidspunktet oppdragsgiveren innleder anskaffelsesprosessen»*. Det er på det rene at innklagede beregnet kontraktens verdi til 2 400 000 kroner ekskl. mva. med en maksimal ramme på 3 000 000 kroner ekskl. mva. Dette er over både nasjonal- og EØS-terskelverdi.
- (41) Slik klagenemnda forstår innklagede, hevdes det imidlertid at dette prisestimatet ikke var forsvarlig, og at et forsvarlig prisestimat hadde vist at estimert kontraktsverdi var rundt 615 000 kroner ekskl. mva. Som begrunnelse for dette vises det til tall som er innhentet fra Fauske kommune, som viser faktiske innkjøp i forutgående år. Innklagede har ikke kjennskap, eller har ikke opplyst, om hvilke vurderinger som lå til grunn for verdiestimatet på 2 400 000 kroner.
- (42) Det vises til klagenemndas avgjørelse i sak 2024/331. I denne saken hadde oppdragsgiver inngått kontrakt, uten kunngjort konkurranse, med en megler for å formidle salg av båt. Før kontraktsinngåelse var det ikke foretatt en forsvarlig vurdering av verdien på denne kontrakten. Den faktiske kontraktsverdien endte på 1 225 000 kroner ekskl. mva., altså under nasjonal terskelverdi for kunngjøringsplikt. Spørsmålet for klagenemnda var om oppdragsgiver likevel hadde brutt kunngjøringsplikten ved å inngå kontrakt med megleren.
- (43) Siden det ikke var foretatt en forsvarlig vurdering av kontraktsverdi, tok klagenemnda selv stilling til hva som ville ha vært en forsvarlig anslått kontraktsverdi på tidspunktet før kontraktsinngåelse, jf. avsnitt 32. I denne vurderingen viste klagenemnda til at

megleren hadde etter kontraktsinngåelse, anslått en forventet salgsverdi på båten som tilsa at kontraktsverdien for meglertjenestene ville beløpe seg til mellom 1,2-1,4 millioner kroner. Ifølge klagenemnda må vurderingen av om det foreligger kunngjøringsplikt «*bygge på anslaget maksspotensial*», på det tidspunktet oppdragsgiveren «*innleder anskaffelsesprosessen*». Kunngjøringsplikten faller altså ikke bort «*selv om det fulle potensialet ikke blir realisert i den etterfølgende prosessen*», jf. avsnitt 36.

- (44) Innklagede har i foreliggende sak argumentert for at det, på tidspunktet da anskaffelsesprosessen ble innledet, ikke ble foretatt en forsvarlig vurdering av kontraktens verdi. Ifølge innklagede ville en forsvarlig vurdering ha tilsagt at kontraktens estimerte verdi ville ha vært omtrent 615 000 kroner ekskl. mva., og underbygger dette ved at kontraktens faktiske verdi endte på 504 821 kroner. Klagenemnda viser til at verdien på den faktisk inngåtte kontrakten ikke er styrende for om hvorvidt det forelå kunngjøringsplikt på tidspunktet da anskaffelsesprosessen ble innledet. Det avgjørende er hva en forsvarlig prisvurdering av anskaffelsen tilsier på tidspunktet hvor anskaffelsesprosessen innledes.
- (45) Det er på det rene at anskaffelsen på kunngjøringstidspunktet ble anslått til en maksimal verdi på 3 000 000 kroner ekskl. mva. Klagenemnda viser til at det ikke er redegjort for hvorfor innklagede oppga dette estimatet. Uansett fremstår estimatet som åpenbart feil. Det kan derfor ikke legges til grunn at estimatet var forsvarlig på tidspunktet da anskaffelsesprosessen ble innledet. Klagenemnda kan imidlertid heller ikke se at det nå anførte estimatet på omtrent 615 000 kroner ekskl. mva. uten videre kan legges til grunn som det forsvarlige prisestimatet i denne saken. I 2021 kjøpte Fauske kommune emballasje for 175 547,73 kroner, i 2024 for 142 650,75 kroner og i årene 2022 og 2023 var det foretatt betydelig færre kjøp. Det er altså stor variasjon i innkjøpsvolum. Klagenemnda viser også til at estimatet på rundt 615 000 kroner er gjort ved å omregne Fauskes innkjøpstall, og justere disse etter folketall i kommunene Beiarn og Steigen. Det er ikke redegjort nærmere for hvorfor Fauskes innkjøp er representativ også for Beiarn og Steigen.
- (46) Selv om det er variasjoner i innkjøpsvolum og usikkerhet om Fauske kommunes volum er representativt for kommunene Beiarn og Steigen, finner ikke klagenemnda at dette medfører at konkurransen skulle vært kunngjort. En forsvarlig vurdering av kontraktens verdi på tidspunktet for anskaffelsesoppstart tilsier at maksspotensialet lå under terskelen for kunngjøringsplikt. Klagenemnda har derfor kommet til at konkurransen ikke var kunngjøringspliktig, og at innklagede ikke har begått en ulovlig direkte anskaffelse.

Konklusjon:

Kommunene Fauske, Beiarn og Steigen har brutt regelverket for offentlige anskaffelser ved å bruke feil CPV-kode i kunngjøringen. Kommunene har ikke begått en ulovlig direkte anskaffelse.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Wenche Sædal

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Forum for
kontroll og tilsyn

FAGKONFERANSE / ÅRSMØTE

Velkommen til fagkonferanse på Quality Airport Hotel

GARDERMOEN

3. — 4. juni

Tirsdag 03. juni

09:00 Registrering

10:00 **ÅPNING**

Elisabeth Aspaker / tidl. statsforvalter i Troms og Finnmark

10:30 **HVORDAN IVARETA HABILITET OG ROLLEFORSTÅELSE NÅR KOMMUNEN ER
ELLER ØNSKER Å VÆRE EN AKTØR?**

inkl. pause Cathrine Kjenner Forsland / ordfører Nesodden kommune

Sjur Authen / rådmann Vestby kommune

Bjørn Halvor Wikasteen / seniorrådgiver K-sekretariatet IKS

Paneldebatt

13:00 Lunsj

14:00 **TILLIT OG ÅPENHET – TO SIDER AV SAMME SAK**

Einar Øverenget / filosof, foredragsholder, forfatter og spaltist.

Agnar Kaarbø / politisk redaktør Kommunal Rapport

Kristin Dubland Marken/ byrådssekretær byrådsavdeling for finans, Oslo k

J. Henrik Bjørge / Advokat, spesialrådgiver, NHO Service og Handel

Paneldebatt

15:30 Pause

Tirsdag 03. juni / Årsmøte

15:45 Registrering til årsmøte

16:00 Årsmøte

18:45 Aperitiff

19:00 Felles middag på hotellet

Onsdag 04. juni

09:00 **INTERKOMMUNALT SAMARBEID - MULIGHETER OG BEGRENSNINGER**

Tonje Areng Skaara / utredningsleder Kommunal- og distriktsdepartementet

.....

09:35 **HVA KAN VI GJØRE FOR Å SIKRE BÆREKRAFTIGE KOMMUNER?**

I denne sammenhengen er bærekraft knyttet til hvordan knapphet på kompetanse, kapasitet og økonomiske ressurser påvirker kommunen evne til å produsere gode tjenester til innbyggerne.

Tage Pettersen / Stortingsrepresentant (H), tidl. KU-leder

Bjørn Gudbjørgrud / styreleder Norsk kommunedirektørforum

.....

10:15 Pause/utsjekking

.....

10:40 Geir Vinsand / Nivi Analyse

.....

11:10 Paneldiskusjon

.....

11:30 Lunsj

.....

12:30 **FOREBYGGING AV VOLD SKOLEN**

Øyfrid Geiring / seniorrådgiver Arbeidstilsynet

.....

13:30 Pause

.....

13:40 **POLITIKK OG MAKT**

Halvor Tjønn / journalist og forfatter

Hvorfor vi har så vanskelig med skjønne hvordan makt utøves i vårt naboland?

.....

14:55 **AVSLUTNING**

Line FUSDahl / styreleder FKT

.....

Fra: [Forum for Kontroll og Tilsyn](#)
Til: [Forum for Kontroll og Tilsyn](#)
Emne: Velkommen til Kontrollutvalgslederskolen del 3, 15. – 16. oktober 2025 på Clarion Hotel Oslo Airport
Dato: onsdag 20. august 2025 09:32:20

Hei kontrollutvalgssekretærer!

Høsten 2023 gjennomførte FKT Kontrollutvalgslederskolen del 1 på Teams. Innholdet var generell kunnskap om leders rolle og oppgaver. Interessen var stor med over 200 påmeldte.

Del 2 ble gjennomført fysisk på Gardermoen med over 60 deltakere. Da var selve kontrollutvalgsmøtet og håndtering av media hovedfokus.

Nå er vi klar for del 3, 15. – 16. oktober 2025 på Clarion Hotel Oslo Airport. **Del 3** skal gi en fordypning i kontrollutvalgets verktøy for å løse oppdraget. Når de vanskelige sakene kommer, er bruk av riktig verktøy vesentlig
Det går helt fint å delta på del 3 selv om man ikke har deltatt på del 1 og 2.

Flere er påmeldt allerede, men foreløpig er det godt med plasser til andre.
Kontrollutvalgssekretærer er velkommen til Kontrollutvalgslederskolen. Del gjerne invitasjonen med kontrollutvalget.

Påmelding

Program:

Dag 1 (start kl. 10.00, registrering fra kl. 09.00)

- Varsling og kontrollutvalgets rolle
Gjennom en forvaltningsrevisjonsrapport ser vi på kommunens varslingsystem og kontrollutvalgets rolle som kontrollør – ikke aktør!
Innleder: (ikke endelig avklart)
- Har kommunen gode nok rutiner for varsling av enhver art?
En kontrollutvalgsleder deler sine erfaringer
Innleder: Yngve Haugstvedt, Vestby kommune
- Hvordan bør kommunen håndtere varsling mot kommunedirektøren?
Har kontrollutvalget en rolle her?
Innleder: Gudrun Haabeth Grindaker, Norsk Kommunedirektørforum
- Vi tar sikte på å få et innlegg og en diskusjon på dag 1 om høringer i kontrollutvalget

Dag 2 (start kl. 09.00. Avslutning med påfølgende lunsj kl. 13.00)

- Kontrollutvalgets muligheter til å forfølge ulovligheter
Hva kan kontrollutvalget faktisk gjøre når det avdekkes ulovligheter?
Innleder: Bjørn Halvor Wikasteen, K-sekretariatet IKS

- Fallgruver ved særskilte undersøkelser og granskninger
Hvordan bør kommunen og kontrollutvalget håndtere uønskede hendelser – og hvilke feller bør de unngå?
Innleder: Helge Kvamme, Kvamme Associates
- Valggjennomføring og valgpåvirkning
Med kommunevalget i 2027 i horisonten ser vi på kontrollutvalgets rolle og erfaringer fra stortingsvalget i 2025.
Innleder: Marie Benedicte Bjørnland, Valgdirektoratet

Pris: 8 500 (medlemmer), 8 900 (andre) Tilslutningsdøgn (rom/frokost) 1 332

Påmeldingsfrist: 12. september

Med vennlig hilsen

Anne-Karin Femanger Pettersen

Forum for kontroll og tilsyn / Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo / fkt@fkt.no / +47 414 71 166 / www.fkt.no

[Hold deg oppdatert med vårt nyhetsbrev](#)

SAK 33/25

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
02.09.2025

Vedlegg:

Forslag til vedtak:

Røkland, 25. august 2025

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget